

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**Система публічної звітності корпорацій: формування, контроль та
аналіз показників**

Допущено до захисту перед ЕК
рішенням кафедри обліку та
аудиту, протокол № 10
від 15 травня 2023 р.

Завідувач кафедри

д.е.н., доц. Засадний Б.А.

Студентки 2 курсу магістратури
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
денної (заочної) форми навчання
Мельник Дар'ї Сергіївни

Засвідчую, що в цій випускній
кваліфікаційній роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних
посилань

Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Михальська Олена Леонідівна

Київ – 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ ПУБЛІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ	10
1.1. Сутність, склад та значення публічної звітності корпорацій.....	10
1.2. Сучасні методичні концепції формування публічної звітності корпорацій.	18
1.3. Інструментарій аналізу та контролю показників публічної звітності корпорацій.	25
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПУБЛІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ.....	32
2.1. Організаційно-економічна характеристика бізнесу корпорацій.....	32
2.2. Огляд концепцій формування публічної звітності корпорацій.	39
2.3. Система аналізу та контролю показників публічної звітності корпорації. ...	49
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМ АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПУБЛІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ.....	63
3.1. Шляхи підвищення ефективності контролю показників публічної звітності корпорацій.	63
3.2. Перспективи розвитку розкриття аналітичної інформації за даними публічної звітності корпорацій.....	68
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77
ДОДАТКИ	86

ВСТУП

Актуальність теми роботи зумовлена руйнівними наслідками збройної агресії проти України, за яких катастрофічних втрат зазнали майже всі види бізнесу, серед яких опинилися і корпорації, що складають публічну звітність враховуючи стан макрофакторів, потребуючі спеціальних концепцій до формування, контролю, аналізу та подання. Такий комплекс звітності допомагає не лише оцінювати ефективність діяльності великих компаній, але й розуміти, надаючи можливість населенню, інвесторам, державним структурам та ін. прогнозувати поточний стан економіки за можливими сценаріями її розвитку.

В сучасних дослідженнях тема роботи посідає вельми вагоме значення, з теоретичної, так і практичної точки зору, так як публічна звітність корпорацій є одним з найважливіших інформаційних джерел розкриття та відображення результатів діяльності великих компаній, що є стрижнем національних та світової, загалом, економік, тому створення єдиних універсальних алгоритмів до її формування та розуміння користувачами всіх рівнів, є складною та всеохоплюючою задачею для аналітиків, фінансистів, управлінців та ін.

Щоб дослідити тему публічної звітності корпорацій було проаналізовано наукові роботи багатьох авторів, серед них:

- теоретики: Алішов Г.Н, Безверхий К. В., Бланк І.А., Бутинець Ф. Ф., Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Василенко В.О., Голов С.Ф., А.М.Дідик, О.Є.Кузьмін, Кваша О.В, Кузіна Р.В., Мец В.О., Лігоненко Л.О., Лучко М.Р., Бенько І.Д., Пилипенко Л.М., Поддєрьогін А.М., Терещенко О.О., Засадний Б. О., Швець В. Г., Мельник Т. Г.;

- практики: Борщ О.Г, Бурденко І.М., Джолос Т.В., Пилипенко К.А., Дерун І., М. В. Задорожний, Я. Д. Крупка, О.І.Самилін, Кузнецова С. А., Ловінська Л. Г., Нападовська Л.В., Пушкар М.С., Шафранська Л. Т., Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С., Цал-Цалко Ю.С., Яремко І. Й.;

- зарубіжні автори: Каплан Роберт С., Нортон Дейвид П., Адамс К.А., Баррос М., Лопес І.Т., Браун Х.С., Діган К., Поуп Дж., Сай Л., Янг Дж., Хан Р., Кьонен

М., Вайскопф К., Маллін К.А., Ранган К., Чейз Л., Карім С., Мюллер М., Стоут Л.А., Лаан Сміт Дж., Адхікарі А.

Незважаючи на значну кількість наукових робіт та публікацій, тема дослідження публічної звітності корпорацій не є повноцінно розкритою, зважаючи на відсутність єдиних концепцій її формування, контролю та аналізу в багатьох країнах, навіть з урахуванням дії регламентів міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (звітності) та аудиту, а також відповідних регіональних вимог законодавства до контролю, складання та подання звітності тощо.

Мета роботи – дослідити систему формування та контролю публічної звітності корпорацій та провести аналіз її показників.

Завдання задля досягнення мети роботи:

- з'ясувати сучасні методичні концепції формування публічної звітності корпорацій;
- виділити інструментарій аналізу та контролю показників публічної звітності корпорацій;
- надати організаційно-економічну характеристику бізнесу корпорацій;
- провести огляд концепцій формування публічної звітності корпорацій;
- проаналізувати систему показників публічної звітності корпорацій;
- запропонувати шляхи підвищення ефективності контролю показників публічної звітності корпорацій;
- сформулювати перспективи розкриття аналітичної інформації за даними публічної звітності корпорацій.

Об'єкт роботи – система публічної звітності корпорацій.

Предмет роботи – теоретичні та практичні підходи щодо формування, контролю та аналізу показників публічної звітності корпорацій «Нафтогаз» та «Кернел».

Методи дослідження містять загальнонаукові (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, дедукція, індукція) та спеціальні методи (економіко-статистичний аналіз, моделювання, прогнозування, огляд нормативної бази за світовими та вітчизняними вимогами та ін.).

Інформаційною базою даного дослідження послужили фінансова та управлінська звітність корпорацій, державні нормативно-правові акти, регламентні документи корпорацій, статистичні матеріали Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Аудиторської палати України тощо, аналітичні публікації Інтернет тощо.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі роботи розглянути теоретико-методичні основи формування, контролю та аналізу публічної звітності корпорацій.

У другому розділі роботи досліджено формування та контроль, а також проаналізовані ключові показники публічної звітності за підсумками діяльності корпорацій «Нафтогаз» та «Кернел».

У третьому розділі роботи сформовані напрямки вдосконалення систему аналізу та контролю публічної звітності корпорацій.

Загальний обсяг випускної кваліфікаційної роботи магістра становить 70 сторінок друкованого тексту, включає 19 таблиць, 11 рисунків (схем та графіків), 18 додатків, список використаних джерел налічує 106 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ, КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ ПУБЛІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ

1.1. Сутність, склад та значення публічної звітності корпорацій.

Сьогодні з 500 найпотужніших міжнародних корпорацій США, Японії та Західної Європи, Китаю з оборотом понад у мільярд доларів контролюють 70% всіх закордонних інвестицій, реалізують 95% фармацевтики, 80% електроніки і хімії та 76% продукції машинобудування.

Головна ідея побудови корпоративної звітності акцентується на стратегії компанії, наданні достовірної та прозорої інформації для прийняття рішень своєчасно, залученні зацікавлених інвесторів, стійкості бізнес-моделей.

В сучасних умовах розвитку економіки в аспекті об'єднання світових ринків, а також розширення бізнесу компаній-гігантів на перший план виходить глобалізація зв'язків корпорацій. Зміна вартості ресурсів, за які фінансуються найбільш великі компанії суттєво впливає на їх діяльність, вартість активів, фінансові результати, що свідчить складність регулювання публічної звітності корпорацій.

Загалом, звітність – це «підсумок діяльності підприємства протягом фінансового року (звітного періоду), що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення інформаційних потреб різних категорій користувачів, як зовнішніх (держава, власники, партнери по бізнесу, інвестори), так і внутрішніх, і є основним джерелом різноманітної інформації для прийняття управлінських рішень на внутрішньому і зовнішньому рівнях» [23, с. 18].

Відзначимо, що в Україні відсутнє трактування поняття «публічної звітності корпорацій», тому воно містить такі дві базові складові щодо регулювання:

- публічна звітність;
- діяльність та звіти корпорацій, в т.ч. й консолідовані.

На сьогодні відсутнє яке-небудь одне загальноприйняте формулювання корпорацій. Термін «транснаціональна корпорація» (ТНК) уперше був використаний ООН в 1960-1962 рр. для позначення спочатку (відповідно до жорсткіших критеріїв) великої фірми з річним оборотом більше 100 млн. дол. і

філіями не менше ніж у 6 країнах, потім (з менш жорсткими критеріями) для позначення фірми, що має відділення у двох і більше країнах [25]. Відповідно до оцінки ООН, більш ніж 10 тисяч фірм у різних країнах світу можуть бути віднесені до ТНК.

Виділяють три основних критерію приналежності до корпорації:

- структурний критерій;
- критерій результативності;
- поведінковий критерій.

Використовуючи структурний критерій, корпорація може бути визначена на базі двох підходів. Відповідно до першого критерію, транснаціональність детермінується кількістю країн, у яких функціонує фірма.

За допомогою критерію результативності корпорація визначається на базі абсолютної кількості або питомої ваги активів, числа працівників, обсягу або ж продажів доходів за кордоном.

Згідно поведінковому критерію фірма може бути названа корпорацією, якщо її вищий менеджмент «мислить інтернаціонально».

Протягом 150-річної історії корпоративної звітності та подання саме з поширенням концепції корпоративної соціальної відповідальності відбувся перехід від суто фінансової звітності, що подається у форматі, суворо встановленому регуляторами, до звітності, яка вимагає належного розгляду. Нещодавно розглянуті критерії ESG облікового запису. Для позначення звітів використовуються різні поняття з урахуванням критеріїв: «соціальний звіт», «звіт про корпоративну соціальну відповідальність», «звіт про корпоративну відповідальність», «звіт про прогрес», «звіт про сталий розвиток», «інтегрований звіт» [31, с.82].

Корпоративна звітність - «гармонізація фінансової та нефінансової звітності, де узагальнено інформацію про фінансовий стан та результати фінансово-господарської, соціальної та екологічної діяльності підприємств, що дає можливість оцінити ефективність прийнятих управлінських рішень та визначити стратегічні аспекти розвитку» [24, с. 92].

Система корпоративної публічної звітності розроблена для задоволення

різноманітних інформаційних потреб зацікавлених сторін. Не всі зацікавлені сторони в компанії мають прямі чи опосередковані фінансові інтереси, і не всі запити на інформацію мають фінансовий характер (рис. 1.1).

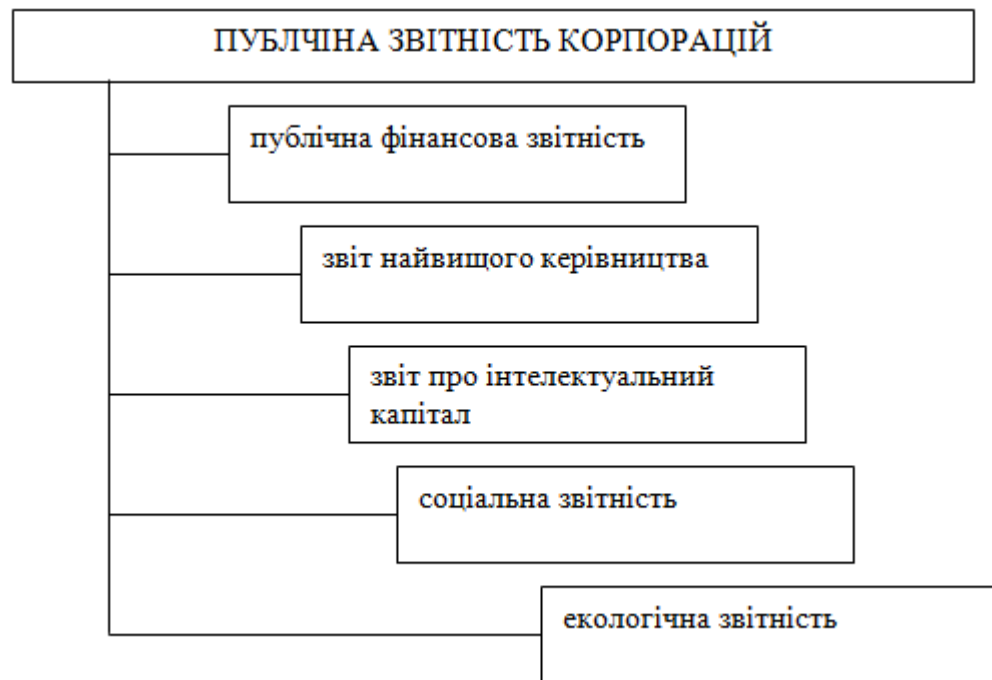

Рис. 1.1. Складові публічної звітності корпорацій*

*Складено автором на основі джерела [33, с. 85].

Публічна компанія – це корпорація, акціонери якої претендують на частину активів та прибутку компанії. Окрім торгівлі цінними паперами на публічних біржах, публічна компанія також зобов'язана регулярно розкривати свою фінансову та ділову інформацію.

Фінансова звітність є, безумовно, найважливішою складовою публічної корпоративної звітності, що відображає ефективність діяльності компанії.

Основним завданням звіту вищого керівництва (звіту про керівництво) є представлення бачення вищого керівництва компанії, перспектив подальшого розвитку компанії з урахуванням властивих ризиків і невизначеностей. Згідно з вимогами Директиви 2013/34/ЄС, цей звіт повинен розкривати: можливі майбутні перспективи компанії;

- діяльність у сфері досліджень і розробок;
- інформація про придбання власних акцій;
- наявність гілок;

- застосування фінансових інструментів, їх ризики та політика їх управління;
- характеристика системи внутрішнього контролю;
- кодекс корпоративного управління та ін.

Основним недоліком сучасних форматів фінансової звітності, визначених національними або міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та звітності (НП(С)БО в Україні, МСФЗ, GAAP тощо), є викривлення оцінки нематеріальних частин активів компаній та капіталу, що обумовлений принципом об'єктивізації. Він має більш ніж сторічну історію і використовується в теорії бухгалтерського обліку та нормативних актах бухгалтерського обліку.

Розвиток нефінансової звітності пов'язаний з Глобальним договором ООН та Глобальною ініціативою звітності. Глобальний договір – це «ініціатива з просування корпоративної соціальної відповідальності, підтримки бізнесу в боротьбі з глобалізацією та створення більш стабільної та інклюзивної економіки» [42].

Окрім торгівлі цінними паперами на публічних біржах, публічна компанія також зобов'язана регулярно розкривати свою фінансову та ділову інформацію. Якщо компанія вимагає публічної звітності, вона вважається публічною компанією Комісією США з цінних паперів та бірж (SEC).

На українському ринку присутні світові корпорації, які здійснюють діяльність за допомогою своїх дочірніх підприємств та філій, зафіксовано більше 7 тис. філій іноземних ТНК [45, с. 67].

Порівняння складу корпоративної звітності США, ЄС та України зведено в Додатку А.

До світової кризи 2008-го процес створення українських ТНК відбувався природно – у сфері металургії.

Кризові процеси 2013-2014 рр. погіршили позиції України у світовій економіці в середньостроковій перспективі, яка ще більше похитнулася після чергових виборів президента 2019 р. та початком нової фінансової кризи 2020 р. внаслідок світової епідемії.

Незважаючи на всі негаразди, Україна має чимало конкурентних переваг які

використовуються ТНК для залучення капіталу та розвитку діяльності.

До Українських ТНК можна віднести корпорації «Індустріальний Союз Донбасу» та «ROSHEN», фінансово-промислову групу «Систем Кепітал Менеджмент», корпорацію «Укравто» та ін.

Проблемами, що вникають у іноземних ТНК, здійснюючих діяльність в Україні, є:

- нестабільне і надмірне державне регулювання;
- відсутність в Україні постійної стратегії та відповідного національного плану дій;
- високий рівень корупції в усіх сферах господарської діяльності;
- нездатність судової системи належним чином виконувати свої функції;
- низький платоспроможний попит споживачів;
- складність податкової системи та податкове навантаження.
- нерозвинутість ринкової інфраструктури;
- обмежена зовнішня орієнтація бізнесу із невеликими розмірами бізнес-груп й інше [51, с. 90].

Загалом приблизно 25 українських підприємств із переліку 200 найбільших відповідають критеріям, які дають змогу стати ТНК («Мотор Січ» та «Антонов», ROSHEN, «Епіцентр» з оборотом 28 млрд. грн.).

Ще один метод створення ТНК — залучення іноземних партнерів у країні, де планують розмістити бізнес. Зараз в Україні більше \$40 млрд. прямих іноземних інвестицій. Значна частина з них — це гроші ТНК, які або працюють безпосередньо (McDonalds, Nestle тощо), або співпрацюють із місцевими компаніями («Богдан», фармакологічні «Дарниця» та «Фармак», де одним з інвесторів є великі іноземні компанії).

«В 2019 р. в Україні діяло понад 30 світових ТНК («Apple», «British Petroleum», «CocaCola», «Danone», «Hewlett Packard», «Huawei», «McDonalds Corporation», «Metro Cash & Carry», «Microsoft», «Nestle», «PepsiCo», «Procter & Gamble», «Samsung», «Shell», «Toyota», «Unilever») тощо» [52].

В ТОП-10 найприбутковіших компаній України також входить 4 підприємства

Р.Ахметова: приватна газовидобувна компанія "Нафтогазвидобування", вугільне підприємство України – ДТЕК "Павлоградвугілля" та 2 крупніших ГЗК: Північний та Південний, які видобувають залізну руду в Кривому Розі.

ТОП-10 найприбутковіших компаній України завершили телекомунікаційний оператор "Київстар", нафтовидобувна компанія "Укрнафта" (51% належить "Нафтогазу", 43% - структурам "Привату") та Полтавський ГЗК Костянтина Жеваго.

До ТОП-10 також входять меткомбінат "Арселор Міттал Кривий Ріг" Лакшмі Міттала, та ще один метзавод Ахметова – "Запоріжсталь".

Замикає ТОП-10 компанія "Сільпо-Фуд", що входить в Fozzy Group, яка об'єднує мережі маркетів, такі як "Сільпо", "Фора", Thrash, Fozzy, Le Silpo, ringoo та мережу аптек "Біла ромашка" [38].

Для українських ТНК важливо посилення не лише на внутрішньому економічному просторі, але й на міжнародному, що дозволить при сприятливому іміджі країни залучити додаткові обсяги іноземних інвестицій, оптимізувавши структуру фінансування найбільших компаній, зменшивши при цьому засилля та експансію міжнародних корпорацій.

Корпоративну звітність, що складають окремі найкрупніші українські підприємства, якоюсь мірою можна вважати інтегрованою: ДТЕК (найбільша приватна вертикально-інтегрована енергетична компанія України), СКМ (найбільша ФПГ України), ПрАТ «Оболонь», «Арселор Міттал Кривий Ріг» (найбільше підприємство ГМК України) та ін. «Порівняно зі стрімким набуттям актуальності інтегрованої звітності у світовій практиці бізнес українських компаній через брак розуміння концепцій соціальної відповідальності і сталого розвитку не приділяє достатньої уваги цій практиці» [37].

Отже, перспективами транснаціоналізації української економіки є:

- активізація злиттів і поглинань як вітчизняними, так і закордонними компаніями;
- збільшення доходів та рентабельність ТНК з ТОП-10;
- зростання обсягів діяльності зарубіжних корпорацій в Україні;

- підвищення ефективності використання державного фінансування та підтримки підприємств виробничої сфери та ІТ;
- переорієнтація видів діяльності зі спеціалізацією на військово-промисловий комплекс;
- щорічний приріст індексу транснаціоналізації на рівні від 0,5-1,0%;
- подальша концентрація та диверсифікація бізнесу крупних національних холдингів.

Інформація, подана у звіті компанії, має бути інформативною та розрахованою таким чином, щоб її могли чітко інтерпретувати її користувачі, за умови, що вони мають достатній рівень знань та інтерес до її знання.

Звіти компаній повинні містити лише релевантну інформацію, яка впливає на рішення користувачів, дозволяючи своєчасно оцінити минулі, теперішні та майбутні події, підтверджуючи та, якщо необхідно, коригуючи оцінки, зроблені ними в минулому.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» визначає фінансовий звіт як звіт, який містить інформацію: щодо фінансового стану і результатів діяльності підприємства [5].

Підприємства зобов'язані подавати фінансову звітність у органи, до яких вони належать, трудовим колективам за їх бажанням, власникам (засновникам) відповідно організаційних документів, якщо інше не встановлено законодавством [1].

Відповідно до П(с)БО 1 фінансова звітність складається з: Балансу (Звіту про фінансовий стан), Звіту про фінансові результати (Звіту про валовий дохід, Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал та Приміток до фінансової звітності [6]). .

Підприємства не повинні надавати статті, щодо яких відсутня інформація до оприлюднення (крім випадків, коли така інформація була доступна в попередньому звітному періоді), а статті зі збереженням назви та кодів рядків додаються до переліку додаткових статей фінансової звітності, наведеного в додатку 3 П(с)БО 1, якщо стаття відповідає таким критеріям:

- інформація важлива;
- рейтинги статей можна достовірно визначити [7].

Фінансова звітність має бути достовірною (правдивою). Інформація, представлена у фінансовій звітності, є достовірною (правдивою), якщо вона не містить помилок і спотворень, які можуть вплинути на рішення користувачів звітності.

Фінансові звіти повинні дозволяти користувачам порівнювати такі аспекти:

- Фінансова звітність підприємства за різні періоди;
- Фінансова звітність різних суб'єктів господарювання [27].

В Україні найчастіше використовуються дві нормативні бази звітності: Глобальна ініціатива зі звітності та Глобальний договір ООН [17].

У Європейському Союзі та Сполучених Штатах подаються різні звіти для інформування користувачів про інформацію, не відображену у фінансовій звітності (звіт про інтелектуальний капітал, звіт про додану вартість, звіт про викиди в атмосферу, корпоративний соціальний звіт тощо).

I. Дерун запропонував таку «класифікацію усієї звітності, що містить нефінансові дані діяльності:

- окремі звіти як додатки до фінансової звітності, які не регулюються Національними стандартами бухгалтерського обліку, МСФЗ (IAS/IFRS) чи GAAP US (звіти про додану вартість, звіти про інтелектуальний капітал, звіти про зайнятість, звіти про корпоративне управління, екологічні звіти тощо);

- інтегрований звіт (звіт сталого розвитку, соціальний звіт тощо), який охоплює всі фінансові та не фінансові дані суб'єкта господарювання» [27, с. 54].

Однією з головних проблем у корпоративній звітності є проблема агрегування інформації у звіті: більшість показників характеристики соціальної відповідальності виражаються у формі якісної оцінки, не передбачаючи відображення в грошовій формі, і потребують подальшого вдосконалення або переходу до певного контексту.

«Процес складання корпоративного звіту має слугувати ефективним механізмом, за допомогою якого громадськість може дізнатися про фінансовий

стан і соціальну відповідальність бізнесу» [29, с. 56]

Для гармонізації нефінансової та фінансової звітності необхідно проаналізувати функціонування всього ланцюжка корпоративної звітності, починаючи від внутрішніх (керівництво, рада директорів) і закінчуючи зовнішніми ланками (аналітики, аудитори, установи), а також контролювати кожен етап ланцюга факторів контролю якості.

Необхідно, щоб корпоративна звітність надавала користувачам можливість порівнювати:

- корпоративні звіти компаній за різні періоди;
- корпоративні звіти різних компаній.

Отже, завдання концептуальної методології публічної корпоративної звітності полягають у:

- поєднанні в одній економічній системі фінансових і нефінансових показників;
- створенні сучасної інформаційної бази з метою управління соціальною відповідальністю, а також фінансово-господарською діяльністю, спрямованої на розширення оцінки інвестицій до інтелектуального капіталу;
- переведенні результатів оцінки короткострокових пріоритетів ефективності у встановлення прогностичної ефективності діяльності компанії;
- створенні вартості компанії.

Головною метою публічної корпоративної звітності є надання достовірної інформації про всебічну діяльність компанії відповідно до стратегічних завдань та моделей управління.

1.2. Сучасні методичні концепції формування публічної звітності корпорацій.

Концепція бухгалтерського обліку в ринковій економіці — визнаний у світовій практиці принцип обліку та звітності, який відображає методи реєстрації та обліку активів, доходів, витрат і прибутків.

Сучасні методичні концепції, зважаючи на їх історичний розвиток та фізично-вартісний вимір, формування публічної звітності корпорацій спираються

на:

- міжнародні стандарти фінансової звітності;
- вітчизняні П(с)БО, затверджені Міністерством фінансів України та відповідні інструктивні документи.

«Концептуальна основа фінансової звітності основними її користувачами визначає нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів, рішення яких про придбання, продаж або утримування інструментів власного капіталу та боргових інструментів, чи надання позик залежить від прибутку, який вони очікують отримати від інвестиції у ці інструменти» [32, с. 85].

Зосередження концептуальних основ фінансової звітності на інформаційних вимогах інвесторів і кредиторів призводить до зміни моделей бухгалтерського обліку в бік мікроекономічних пріоритетів, тим самим ставлячи під загрозу стабільність і вимагаючи переосмислення якісних аспектів методів бухгалтерського обліку.

Ця концепція є основою для побудови системи регулювання бухгалтерського обліку, спрямованістю якої є:

- як основа для розробки нових та перегляду діючих нормативних документів з бухгалтерського обліку;
- як основа для прийняття рішень з питань, ще не врегульованих нормативними актами;
- як допомога споживачам облікової інформації зрозуміти дані, що містяться в бухгалтерській звітності та ін. [37, с. 94].

Найбільш важливими є такі концепції стандартів бухгалтерської звітності та обліку:

- 1) Концепція активного бізнесу, заснована на припущенні, що бізнес вважається активним, доки не з'являться докази протилежного, і тому активи компанії не оцінюються як сума простих акцій і резервів;
- 2) Концепція нарахування передбачає врахування доходів і витрат у міру їх виникнення, а не після їх отримання або сплати;
- 3) Концепція незмінності вимагає звітності за послідовні періоди часу на

основі незмінності методів обліку;

4) Концепція обачності вимагає, щоб бухгалтерський облік проводився на консервативній основі, тобто запис доходу або доходу не повинен здійснюватися, поки гроші фактично не надійдуть, тоді як запис збитків здійснюється лише в момент, коли ці збитки прогножуються [28, с. 72].

Варіанти концепцій бухгалтерського обліку подано на рис. 1.2.

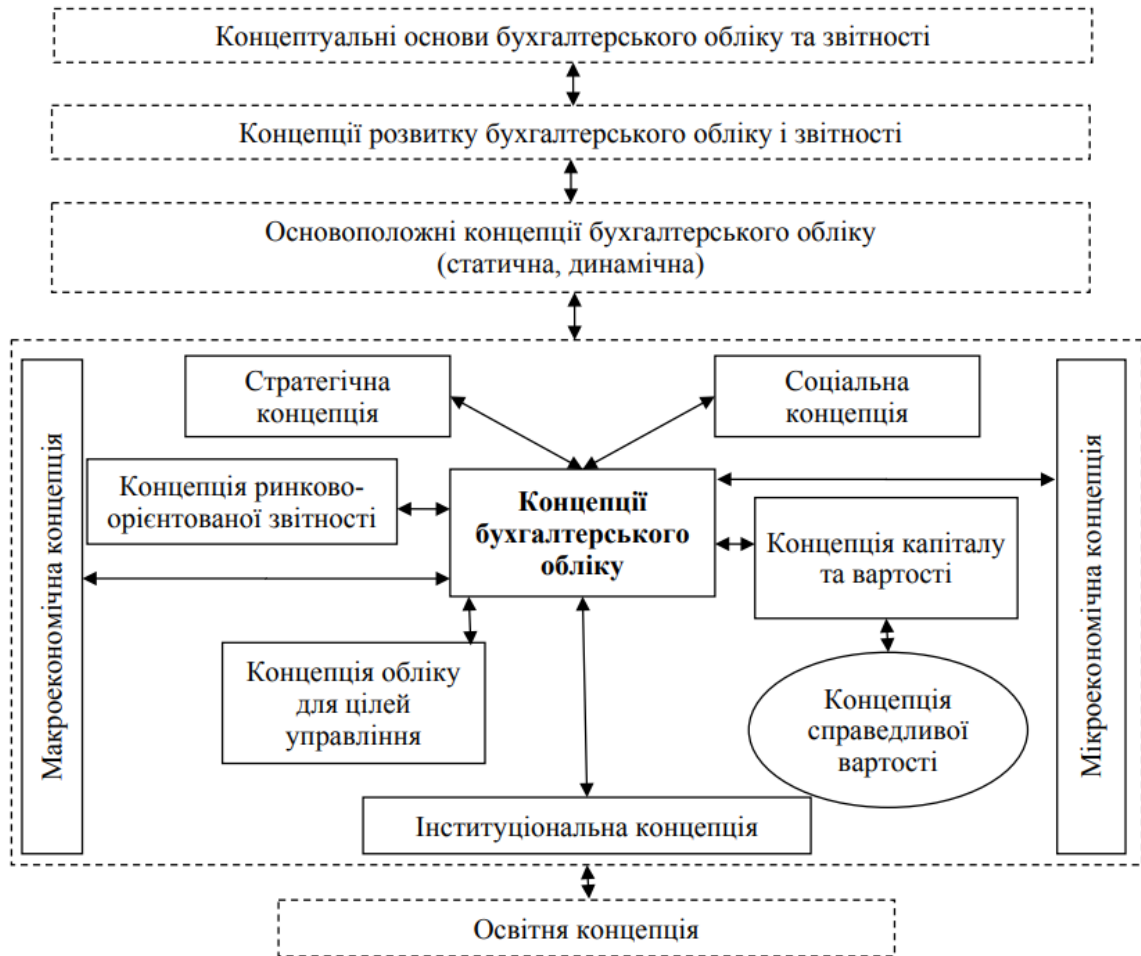

Рис. 1.2. Варіанти концепцій бухгалтерського обліку*

*Складено автором на основі джерела [37, с. 53].

Наразі в Україні з початку ХХІ ст. застосовується концепція глобалізації економіки, конвергенції стандартів та появи нових об'єктів обліку на основі справедливої вартості.

Кузнєцова С. А. розглядає чинні наукові концепції облікових систем в аспекті реформування на сучасному етапі розвитку української економіки, найбільш поширені з яких: стратегічний облік, інтегрована система обліку; електронна система обліку; соціальний (екологічний) облік; креативний облік;

актуарний облік; динамічний облік [42, с. 83].

В Україні прийнятні такі моделі систем бухгалтерського обліку, що існують у світовій практиці за суб'єктивною ознакою:

- модель мікроструктури за сферою впливу;
- континентальна модель за юридичною ознакою (мікроорієнтована модель),

що забезпечує трансформацію бухгалтерського обліку в систему, яка буде формувати якісну інформаційну основу у вигляді облікової інформації для менеджменту в процесі управління діяльністю суб'єктів господарювання.

На початку ХХ століття нововведення у фінансовій оцінці забезпечили успіх таким першим промисловим гігантам, як Дженерал Моторс: фінансові параметри ідеально підходили для машинного характеру корпоративних організацій і управлінської філософії того часу [19, с. 51].

Кожна країна мала свої власні правила складання зовнішньої звітності, які визначалися бухгалтерськими стандартами, процедурами їх регулювання і впровадження, принципами корпоративного управління.

Багатонаціональні компанії, які працюють на товарних ринках в різних країнах світу, повинні звітувати про свої результати в кожній із країн, підпорядковуючись місцевим правилам. У 2001 р. РМСБО перейменувала Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку на МСФЗ. Для розуміння і практичного застосування стандартів була розроблена Концептуальна основа складання та подання фінансових звітів, яка не входить до складу МСФЗ. У разі виникнення суперечностей між Концептуальною основою та окремим стандартом пріоритетними є вимоги МСФЗ [52, с. 104].

В Україні «реформування бухгалтерського обліку до вимог міжнародних стандартів шляхом їхньої адаптації до економіко-правового середовища і ринкових відносин розпочалось із прийняття Кабінетом Міністрів України Постанови від 28.10.1998 р. № 1706 «Програма реформування бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів фінансової звітності» [3].

Формальне та суттєве представлення капіталу у фінансовій звітності визначає формат звітності з урахуванням взаємозв'язків між її компонентами.

Формат фінансових звітів — це не просто перелік статей та їх груп (розділів), оформлених у різній формі, а проекція методології обліку капіталу на суспільні інформаційні потреби.

У бухгалтерській практиці США публічна корпоративна звітність складається з двох звітів, які відображають результати корпоративної діяльності: операційного звіту — розкривається склад доходів і витрат, що формують чистий прибуток, і показник прибутковості акцій — і звіту про сукупний дохід.

З появою у Європі крупних промислових та інших корпорацій, які стали конкурувати нарівні із американськими гігантами, сформувалася Об'єднана Європа. Теоретичною основою нової економічної політики стала неоліберальна концепція і основана на ній ліберально-монетарна економічна політика, одним із основних фундаторів якої став Мілтон Фрідмен [48]. Ключова ідея цієї економічної політики полягала у знятті всіх обмежень на шляху експансії приватного капіталу, тобто заборону держави на будь-які форми економічного втручання, свободу міжнародної торгівлі, а також експансії капіталу через ТНК тощо [43, с. 71].

Сучасні комунікаційні та інформаційні технології бізнесу перетворили публічну фінансову і не фінансову звітність у товар, який повинен сприяти насиченню ринку корисною і прозорою інформацією щодо створення додаткової вартості капіталу та ризиків, які зазнаються у процесі створення цієї вартості.

З точки зору ринку капіталу та надання інформації про інвестиції, публічні фінансові звіти повинні бути більш орієнтованими на вартість, особливо для виявлення змін у вартості акціонерного капіталу компанії, що має соціальне значення, щоб балансова вартість була ближчою до ринкової.

Репозиціонування систем бухгалтерського обліку та звітності як ціннісно-орієнтованих систем, що забезпечують інформаційну підтримку управління процесом створення вартості, ускладнюється з ряду причин.

Проблема полягає в об'єктивному представленні різних типів фінансових інструментів через публічну звітність — активів віртуальної економіки, специфічна (віртуальна) природа яких вимагає використання інших методів їх ідентифікації та оцінки, ніж традиційні моделі витрат [39, с. 26].

Рівень регулювання корпоративних відносин в Україні не можна визнати досконалим і ефективним в частині ЦКУ та ГКУ. У відповідності із ст.18 Закону України «Про господарські товариства» акціонерне товариство веде бухгалтерський облік, складає і подає фінансову звітність відповідно до загальних вимог законодавства, встановлених до всіх суб'єктів підприємницької діяльності [2].

Статистична звітність, що використовує грошовий вимірник, ґрунтується на даних бухгалтерського обліку і подається в установленому обсязі органам державної статистики.

Загальні вимоги до ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності визначені Законом «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4].

Термін подання фінансової звітності встановлюється КМУ.

Фінансова звітність компаній не є комерційною таємницею, крім випадків, що передбачені законодавством.

Стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності для підприємств в Україні, затверджені МФУ, хоча й були розроблені з метою пристосування порядку ведення фінансової звітності до потреб ринкової економіки, не можна констатувати, що ця мета досягнута.

Звітність перед НКЦПФР передбачається, виходячи з того, що вона є органом, який здійснює державне регулювання діяльності емітентів та інших учасників ринку цінних паперів, в тому числі акціонерних компаній.

Зокрема, рішенням від 17.01.2000р. №3 було затверджене «Положення про надання регулярної інформації відкритими акціонерними товариствами та підприємствами - емітентами облігацій» [5], яким визначена структура, перелік, форма, терміни та порядок подання регулярної інформації (звіт) відкритими акціонерними товариствами та підприємствами - емітентами облігацій.

Положення визначає вимоги до звіту, який складається з таких розділів:

- основні відомості про емітента;
- відомості про цінні папери емітента;
- опис бізнесу;

- інформація щодо майнового стану та фінансово-господарської діяльності емітента.

Правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні були визначені Законом України «Про аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. (з відповідними наступними змінами та перевиданнями), який поширив свою дію на усі господарюючі суб'єкти незалежно від форми власності та виду діяльності, органи державної виконавчої влади.

«Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень» від 05.10.2017 р. № 2164 підприємства (крім бюджетних установ) було запроваджено термін Підприємства що становлять суспільний інтерес: емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до біржових торгів, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (окрім фінансових установ і недержавних пенсійних фондів, які належать до мікро- і малих підприємств); усі великі підприємства незалежно від організаційно-правової форми і форми власності, які підлягають обов'язковому аудиту та оприлюднюють фінансову звітність» [7].

Сучасні регламентації фінансової звітності (GAAP) «зазнали чималої критики через надмірну зорієнтованість на прибутки. На думку експертів, суб'єкти ринку при оцінюванні фінансового результату все більше орієнтуються на готівкові надходження, а не на прибутки» [34, с. 82].

Узгодженість інформації у фінансовій звітності необхідна для створення привабливої «картини» фінансово-майнових умов для потенційних інвесторів, на основі якої будуть зроблені прогнози щодо стабільних дивідендів, що призведе до зростання цін на акції.

Сучасний формат публічної фінансової звітності базується на компромісі різних теоретичних концепцій. Враховуючи, що прибуток відображає збільшення власного капіталу підприємства, його формування та відображення у звіті має враховувати вплив концепцій прибутку та збереження капіталу на формат звітності.

Таким чином, основні напрямки довгострокової реформи законодавства України щодо публічної звітності корпорацій можна визначити наступним чином:

- проведення повноцінної адміністративної реформи, в ході якої функції державного управління і контролю за підприємницькою діяльністю отримають адекватне врегулювання;

- вдосконалення Закону України «Про акціонерні товариства», який би врахував всі аспекти діяльності акціонерних компаній в Україні і створив надійну правову основу для формування національного корпоративного законодавства;

- подальший розвиток і консолідація законодавства, спрямованого на розкриття інформації про корпоративну діяльність, забезпечення її прозорості, адресності та ефективності використання саме в корпоративній сфері [29, с. 81].

Практика складання та оприлюднення публічної фінансової звітності корпорацій показує, що «регламентовані різними імперативами та застосовувані в різних державах принципи й базові положення щодо її формування істотно відрізняються один від одного, спричинюючи чимало проблем для учасників ринків капіталів та створюючи перешкоди інформаційної систематизації у процесах оцінювання їх діяльності в координатах глобалізації світової економіки» [42].

Порівняння основних моделей бухгалтерського обліку (континентальної, англосаксонської, південноамериканської, ісламської) показує, що найбільш зручною моделлю є використання континентальної або англосаксонської бухгалтерії, заснованої на міжнародно гармонізованих принципах і методах підготовки та публікації фінансових звітів. твердження, зміст яких такий самий, як і МСФЗ та U.S. GAAP

Концептуальна спрямованість гармонізації публічної корпоративної звітності має базуватися на прийнятній для суспільства моделі суспільно-економічних відносин.

Публічний статус компанії визначає відповідну важливість її публічних фінансових звітів як інструменту для надання інформації зацікавленим сторонам про її фінансовий і майновий стан і результати діяльності.

Існують широко поширені недоліки у змісті сучасних показників та у форматі публічної звітності бізнесу, головним чином пов'язані з низьким рівнем повноти та об'єктивності наданої інформації, що призводить до методологічних проблем, коли фінансова звітність не відповідає потребам її користувачів.

Тому проблему узгодженості фінансової звітності необхідно вирішувати шляхом розробки нових систем бухгалтерського обліку, як невід'ємної частини інструментарію управління, як інформаційної системи управління процесами та регулюванням загальноекономічних явищ.

1.3. Інструментарій аналізу та контролю показників публічної звітності корпорацій.

Інструментарій аналізу та контролю показників публічної звітності корпорацій складається з:

- типових методичних підходів (формул) щодо оцінки фінансового стану та фінансових результатів;
- загальних та спеціальних процедур контролю (узгодження, перевірки тощо) показників фінансової та іншої звітності.

Професор Бернар Коллас із французького Університету Дофін увів у словник економіста термін «фінансова діагностика». Корпорація як економічна система так само, як і людина, може «хворіти» і потребує методів для визначення «захворювання». «Фінансова діагностика заснована на всебічному аналізі публічної звітності корпорації, а також статистичних даних, небухгалтерської звітності — як внутрішньої, так і зовнішньої» [39].

Методологічний цикл, зображений на рис. 1.2, являє собою замкнуте коло, усі стадії циклу повторюються, процес фінансової діагностики нескінченний.

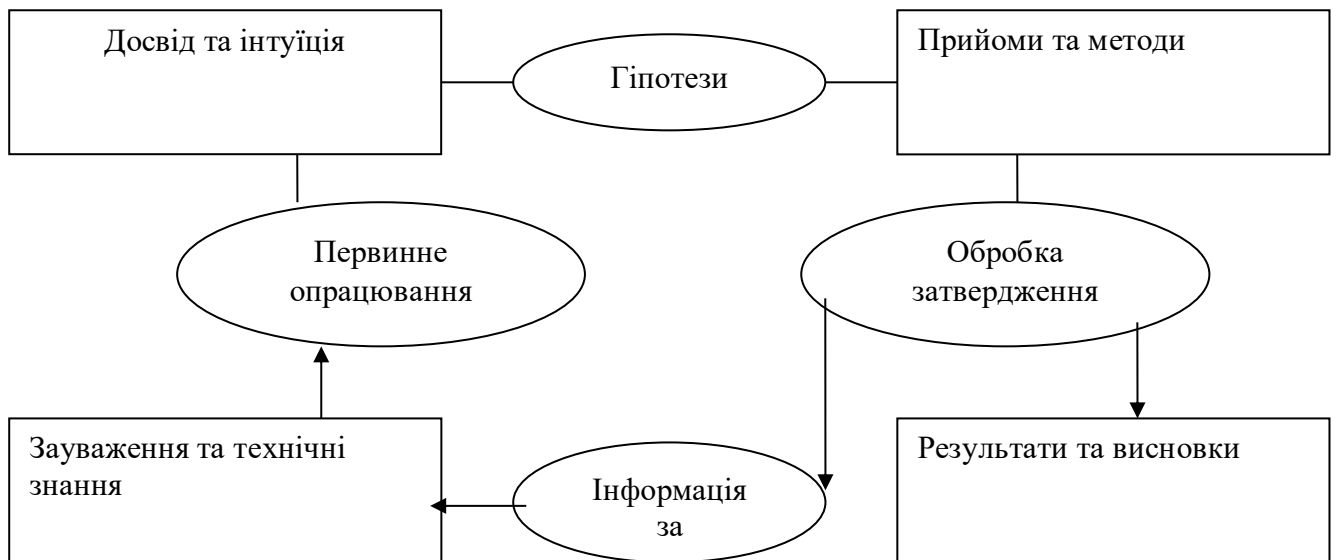

Рис. 1.3. Методологічний цикл фінансової діагностики*

*Складено автором на основі джерела [35, с. 19].

Як відзначає Коллас, порівняння — це насамперед мистецтво, для якого необхідний метод:

- прогноз;
- у часі;
- між підприємствами;
- порівняння з вимогами нормативних документів.

На практиці застосовуються такі методи аналізу фінансової звітності:

- горизонтальний;
- вертикальний;
- метод коефіцієнтів;
- системні методи.

В процесі аналізу звітності такими методами розраховуються показники:

- ліквідності (платоспроможності);
- фінансової стійкості;
- рентабельності (ефективності);
- ділової активності та ін.

Водночас корисним та потрібним для аналізу звітності корпорацій є контроль. Зазвичай, він заснований на консолідації показників звітності та їх

узагальнення материнською (головною) компанією, в т.ч. згідно вимог МСЗФ.

Контроль - це процес, що забезпечує досягнення цілей організації. Його значення важко переоцінити у досягненні запланованих фінансово-господарської діяльності підприємства. Він необхідний для виявлення і дозволу виникаючих проблем раніш, ніж вони стануть занадто серйозними, і може також використовуватися для стимулювання успішної діяльності [39, с. 84].

За професором М.Т. Білухою, "Контроль як функція управління є засобом зворотного зв'язку між об'єктом і системою управління, інформує про дійсний стан керованого об'єкта, фактичне виконання управлінського рішення" [27, с. 65].

Процес контролю складається з установки стандартів, зміни фактично досягнутих результатів і проведення коректувань у тих випадках, якщо досягнуті результати суттєво відрізняються від установлених стандартів.

Контроль не тільки дозволяє проблеми і реагувати на них так, щоб досягти наміченому цілей, але і допомагає керівництву корпорації вирішити, коли потрібно вносити радикальні зміни в діяльності бізнесу.

Основними засобами здійснення попереднього контролю є реалізація визначеної політики, процедур, правил і ліній поведіння: застосовується стосовно трудових, матеріальних і фінансових ресурсів [32, с. 18].

Функція контролю - це така характеристика керування, що дозволяє виявити проблеми і підкоригувати відповідно діяльність компанії до того, як ці проблеми стануть кризою.

У функцію контролю входять «збір, обробка, аналіз інформації і фактичних результатів господарської діяльності всіх підрозділів фірми, порівняння їхній із плановими показниками, виявлення відхилень і аналіз причин цих відхилень; розробка заходів, необхідних для досягнення намічених цілей» [28, с. 63].

За часом контроль вирізняється на поточний та попередній.

«Найважливішим засобом попереднього контролю фінансових ресурсів є бюджет (поточний фінансовий план), що дозволяє також здійснювати функцію планування» [25, с. 48].

Розглянемо процес керування за результатами (рис. 1.4).

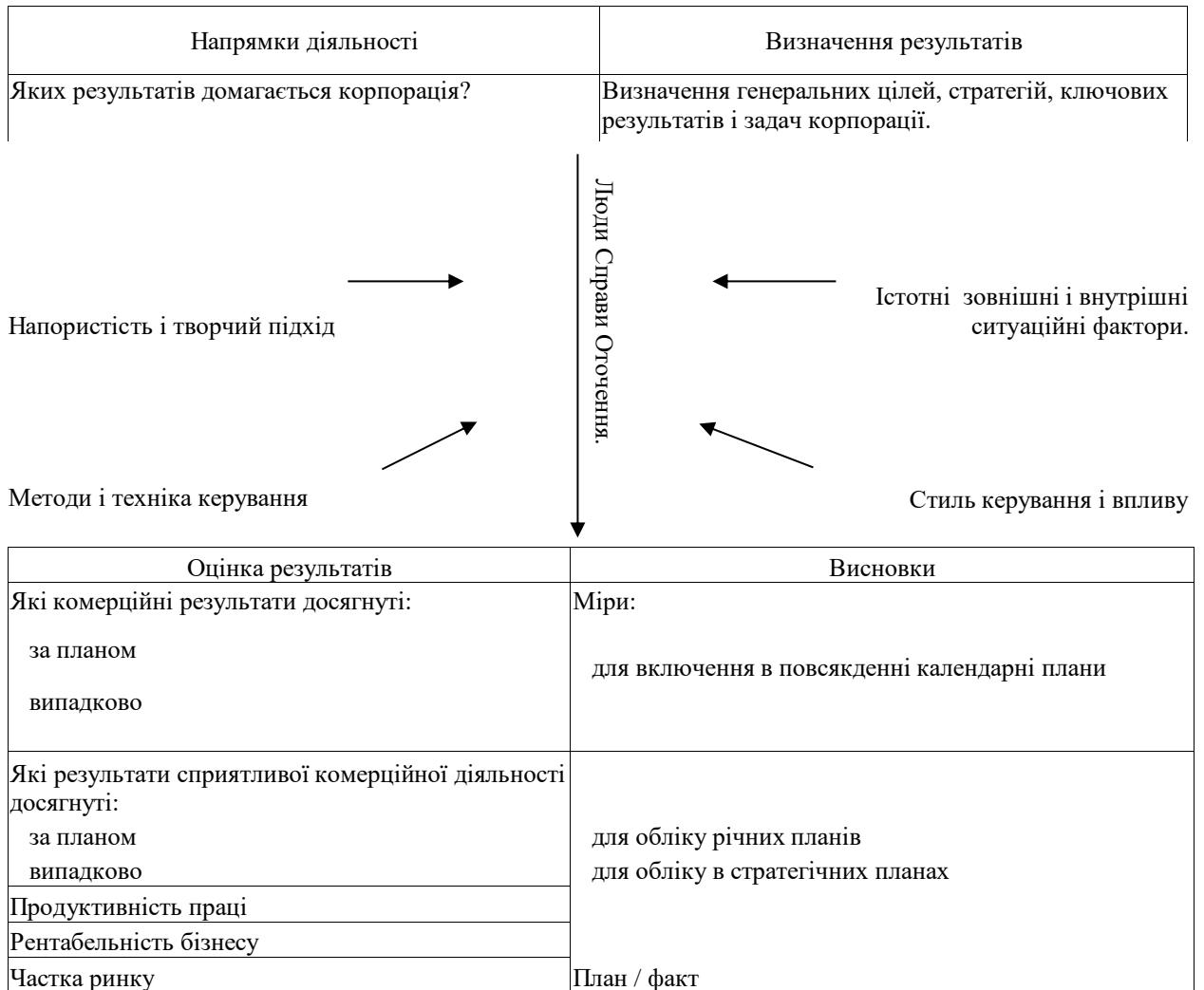

Рис. 1.4. Процес контролю результатів діяльності корпорації*

*Розроблено автором.

Поточний контроль ґрунтується на зворотних зв'язках. Заключний контроль здійснюється після того, як робота закінчена або минуло відведене для неї час. Хоча заключний контроль і здійснюється дуже пізно, щоб відреагувати на проблеми у момент, коли вони виникають, проте, він має дві важливі функції [47, с. 45].

У процесі контролю є три чітко помітних етапи: «дотримання стандартів і критеріїв, зіставлення з ними реальних результатів і прийняття необхідних коригувальних дій» [47, с. 62].

Контроль є ефективним, якщо він має стратегічний характер, націлений на досягнення конкретних результатів, своєчасний, гнучкий, простий і економічний.

Кінцева мета контролю складається не в тім, щоб зібрати інформацію, установити стандарти і виявити проблеми, а в тім, щоб вирішити задачі, що коштують перед компанією.

У підсумку контроль можна вважати ефективним тільки тоді, коли підприємство фактично досягає бажані цілей і в стані сформулювати нові цілі, що забезпечать її виживання в майбутньому [34, с. 98].

Важливою функцією контролю є розробка стандартної системи звітності, перевірка цієї звітності і її аналіз за результатами діяльності компанії в цілому, так само і кожного окремого підрозділу.

Фінансовий контроль здійснюється шляхом одержання від кожного підрозділу фінансової звітності із найважливіших економічних показників діяльності по стандартних формах, ідентичним для місцевих і закордонних дочірніх компаній. В центрі уваги знаходяться такі показники, як рівень прибутку, витрати виробництва і їхнє відношення до чистих продажів, забезпеченість власними засобами, фінансовий стан [26, с. 38].

Система централізованого контролю дозволяє підтримувати визначене сполучення централізації і децентралізації в керуванні корпорацією, оскільки передбачає передачу контролю за оперативною діяльністю низових ланок керівникам відповідних підрозділів [29, с. 85].

Таким чином, контроль покликаний забезпечити перевірку виконання управлінських рішень на всіх рівнях керування фірмою на дотримання встановлених нормативів і умов господарської діяльності фірми.

З метою удосконалення планування і контролю в системі публічної звітності корпорацій доцільно:

- проводити багатоваріантні розрахунки при розробці прогнозів, перспективних і поточних планів зміни відхилень від норм, а також оперативно-виробничих планів і планів визначення оптимальних взаємозв'язаних наборів аналітичних показників;

- здійснити моделювання організаційних структур управління та імітації процесів оптимізації витрат діяльності при різних критеріях і параметрах;

- під час координації та нагляду - визначити робочу групу відповідно до планів, технічних процедур або інструкцій, підготовлених для окремих видів робіт або операцій;

- в частині бухгалтерського обліку - збір і систематична обробка одночасно всіх фактів (разом з довідковою, плановою, нормативною та іншою) достовірної інформації про наявність і рух ресурсів і про процеси і явища, що відбуваються у фінансово-економічній та ін. сфери діяльності організації;

- в аналізі - порівнює технічні завдання, плани і фактичні показники, що характеризують хід певної операції або діяльності, виявляє відхилення від заданих параметрів і вказує на причини відхилень, оцінює виконання різних сторін плану і визначає фактори, що впливають на ці відхилення;

- у звітах - автоматичне формування зведених показників, за допомогою спеціальних масивів трансляції, відображення в серверних таблицях встановлених облікових, статистичних та інших звітів - каталогів, а також створення носіїв з відповідними зведеними звітними показниками для їх узгодження, сформованих і надіслано користувачеві.

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПУБЛІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ

2.1. Організаційно-економічна характеристика бізнесу корпорацій.

Сільське господарство одна з найважливіших галузей національного господарства. Воно виробляє 90-95% продовольчої продукції, яка споживається населенням та 50-55% сировини для промисловості. З 2010 р. сільське господарство України пережило значну кризу, обсяг виробництва скоротився більше ніж в 2 рази.

Kernel — «найбільший виробник та експортер соняшникової олії в Україні, а також один з провідних постачальників агропромислової продукції на міжнародному ринку. На частку компанії припадає близько 15% світового експорту соняшникової олії і 18% експорту зернових. Kernel постачає продукцію у понад 80 країн світу. З 2007 року акції компанії торгуються на Варшавській фондовій біржі (WSE)» [60].

Компанія входить до ТОП-3 найбільших компаній України та до ТОП-5 найкращих роботодавців України за версією журналу Forbes, в 2020 р. — перше місце в Топ 100 Латифундистів України. За 2019 р. — у списку кращих роботодавців країни, дослідження Best Employer Survey щорічно проводить аудиторська компанія EY Ukraine

Група компаній, яка працює в агропромисловому секторі. Виробник, експортер соняшникової олії, зерновий трейдер Kernel — один з найбільших агропромислових холдингів.

Основна продукція Кернел - рослинна олія «Щедрий дар» виготовляється за допомогою унікальної технології першого віджиму. Завдяки такій технології, олія зберігає в собі більше корисних властивостей і є вітамінізованим. На смак нерафінований «Щедрий дар» досить м'який, але при цьому чітко відчувається смак соняшникового насіння і його колір темніший, тижні у рафінованій [62].

У квітні 2020 р. компанія виділила 95 млн. грн. на закупівлю медобладнання, ліків, засобів індивідуального захисту і дезінфекторів для лікарень Полтавської та Кіровоградської областей.

Холдингова компанія Kernel Holding S.A., зареєстрована в Люксембурзі.

Кернел є членом національних та міжнародних організацій: Американська Торгова Палата в Україні, Європейська Бізнес Асоціація, GAFTA, Федерація торгівельних асоціацій олійних, насіння та жирів (FOSFA), Укроліяпром, УЗА, Американсько-Українська Ділова Рада, Прес-центр.

Компанія має відомі марки олії: «Щедрий Дар», «Marinado», «KERNEL», «Premi», «Стожар», «Чумак», «QLIO», «Le Blanc».

Стратегічне бачення Кернел - прагнути стати лідером глобального агробізнесу та зробити регіон ключовим постачальником сільськогосподарської продукції на світовий ринок.

Місія – розкривати унікальні можливості агробізнесу, розвиваючи потенціал людей України.

В 2020 р. Кернел стала лідером рейтингу корпоративної стабільності Sustainable Ukraine. За результатами експертної оцінки компанії присвоєно високий рівень «АА» — «Дуже високий рейтинг корпоративної сталості».

Рис. 2.1. Керівні принципи менеджменту*

*Складено автором на основі джерела [60].

Отже, стратегія групи Кернел - прагнення стабільно збільшувати масштаби і ефективність нашої низьковитратної бізнес-системи для щорічного експорту 20 млн. т агропродукції з України шляхом стратегічних придбань, зміцнення лояльних відносин з місцевими фермерами та постійного розвитку співробітників.

Кернел — вертикально інтегрована компанія. До складу входять наступні

напрямки:

Агробізнес. Кернел володіє земельним банком у 514 тис. га в 11 областях України. Стратегічними культурами є кукурудза, пшениця, соняшник, соя, ячмінь. На частку компанії групи припадає близько 15% світового виробництва соняшnikової олії

Придбання зернових та олійних культур. «Кернел» має найбільшу та найефективнішу мережу заготівлі зернових та олійних культур в Україні. Компанія співпрацює з понад 5000 виробниками сільськогосподарської продукції.

Ємність ліфта. Мережа компанії налічує 30 елеваторів, які забезпечують своєчасну логістику зібраного врожаю та закуплених товарів, а також надають аграрним партнерам якісні послуги зі зберігання зерна [56].

Виробництво соняшnikової олії. Кернел має 8 сучасних олійних заводів загальною потужністю переробки 3,5 млн тонн насіння соняшника на рік. За рівнем технічного оснащення, менеджменту якості, охорони праці та екологічних стандартів виробництво відповідає найкращим світовим практикам.

Експорт. Компанія має 2 глибоководних портових термінали на узбережжі Чорного моря та власний парк вагонів. Річна транзитна потужність порту становить 8,8 млн тонн зерна та шроту. Це забезпечує «Кернел» одним з лідерів виробників та експортерів соняшnikової олії в Україні. Компанія експортує свою продукцію більш ніж у 80 країн [59].

Структура Кернел груп.

«Кернел-Трейд» — підприємство, яке займається експортом зернових (олійних культур).

Засновник «Кернел-Трейд» — «Кернел Холдинг С.А.» (15%), «Кернел-Капітал» (63,3%), «Бандурський МЕЗ» (7,3%), «Українська Чорноморська Індустрія» (3,4%) та «Прогресивні інвестиційні стратегії» (10%).

Рис. 2.2. Групи компаній Кернел*

*Розроблено автором на основі даних підприємства.

Спеціалізація «Кернел-Трейд» міжнародна торгівля зерновими та олійними культурами.

У 2018 році компанія експортувала на зовнішні ринки 4,6 млн тонн кукурудзи, пшениці та ячменю. Компанія експортувала 2,79 млн тонн кукурудзи (13,6% ринку).

Експорт соняшникової олії.

З січня по квітень 2019 року основним експортером соняшникової олії була компанія «Кернел-Трейд» з часткою ринку 24,3%.

«У 2018 р. компанія «Кернел-Трейд» увійшла в ТОП-5 одержувачів відшкодування ПДВ (6,7 млрд грн). У червні 2019 р. компанія отримала 772,3 млн. грн.. відшкодування ПДВ проти 701 млн. грн.. в травні» [60].

У січні - квітні 2019 р. основним експортером соняшникової олії є компанія «Кернел Трейд» з долею на ринку 24,3%.

Inenco Trade — дочірня компанія Kernel, зареєстрована в Швейцарії 14 01. 2003 р. (оптова торгівля).

Старокостянтинівський МЕЗ - Виробництво олії - — проект компанії «Кернел» у Хмельницькій області. МЕЗ займатиметься виробництвом олії.

Відповідно до аналітичної системи YouControl, засновники компанії — «ЕРСТЕ С.А. Р.Л./Б.В.» (72,3%), Полтавське ХПП (22,04%), Кононівський елеватор (5,59%), Кернел-Трейд (0,0039%), Кернел-Капітал (0,0039%).

Профіль Старокостянтинівського МЕЗу:

Культури — соняшник, соя, ріпак.

Потужність нового МЕЗу — 1 млн т продукції на рік.

На заводі встановлять обладнання KMZ Industries.

Загальна потужність зберігання становитиме 56,3 тис. т. [57].

"Українська чорноморська індустрія" - підприємство з виробництва соняшникової олії. Розташований поруч із глибоководним терміналом «Трансбалктермінал» у м. Чорноморськ. Засновники - "Кернел-Капітал" (99%), "Кернел-Трейд" (1%). Кінцевий бенефіціар – Андрій Веревський. Переробна потужність – 528 тис. т насіння соняшника на рік [58].

Експортує продукцію до Аргентини, Бельгії, Нідерландів, США. Обсяг виробництва нерафінованої олії у 2017 р. — 237,4 тис. т (частка на ринку — 4,5%), а шроту — понад 200 тис. т шроту. 2017 р. — 6 місце у рейтингу ТОП-15 заводів-виробників нерафінованої соняшникової олії в Україні 2017, 7 місце у ТОП-10 виробників олії 2016/17.

Компанія «активно інвестує в розвиток малого і середнього агробізнесу в Україні. З 2019 р. працює партнерська програма Open Agribusiness. Kernel надає партнерам — дрібним і середнім виробникам — технології та агрономічну підтримку, доступ до кредитування, валютних і форвардних програм. Допомагає партнерам захищати майно від рейдерів, надає фінансування на будівництво елеваторів, зерносховищ, купівлю землі. Проект дозволяє аграріям збільшувати продуктивність земель, нарощувати врожайність і прибуток» [60].

Основні техніко-економічні показники та оплати праці Кернел в 2019-2021 рр. подані в табл. 2.1.

Група Кернел за 2019-2021 рр. наростила виручку на 47232 млн. грн. (на 42,6%), а чистий прибуток – на 8452 млн. грн. (на 154,1%), що дозволило збільшити рентабельність діяльності на 3,87 % (до 8,81%), а активів – на 22,31 % (до 39,64 %

за 2021 р.) при збільшенні їх вартості на 3506 млн. грн. (на 11,1%). Позитивним для Кернел є також підвищення власного капіталу на 2194 млн. грн. (на 27,9%) упродовж 2019-2021 рр.

Таблиця 2.1

Основні техніко-економічні показники в 2019-2021 рр.*

Стаття	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			Відносне 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2021 - 2019	
Виручка, млн. грн.	110892	114993	158124	4101	43131	47232	42,6
Чистий прибуток, млн. грн.	5484	3172	13936	-2312	10764	8452	154,1
Активи, млн. грн.	31652	30319	35158	-1333	4839	3506	11,1
Власний капітал, млн. грн.	7875	9186	10069	1311	883	2194	27,9
Основні засоби (залишкова вартість), млн. грн.	8954	9175	8845	221	-330	-109	-1,2
Фондовіддача	12,4	12,5	17,9	0,1	5,3	5,5	44,4
Витрати на оплату праці, млн. грн.	24519	26785	32566	2266	5781	8048	32,8
Середня заробітна плата, тис. грн.	9,52	10,47	12,61	0,95	2,14	3,09	32,5
в т.ч. мотиваційні виплати, тис. грн./міс.	2,81	2,72	2,65	-0,09	-0,07	-0,16	-5,7
Чисельність працівників	214625	213188	215215	-1437	2026	590	0,3
Фондоозброєність, тис. грн./чол.	41,72	43,04	41,10	1,32	-1,94	-0,62	-1,5
Виручка на 1 працівника, тис. грн./чол.	516,68	539,40	734,73	22,72	195,33	218,05	42,2
Чистий прибуток на 1 працівника, тис. грн./чол.	25,55	14,88	64,75	-10,67	49,87	39,20	153,4
Рентабельність активів, %	17,33	10,46	39,64	-6,86	29,17	22,31	128,8
Рентабельність діяльності, %	4,95	2,76	8,81	-2,19	6,05	3,87	78,2

*Складено автором на основі даних підприємства.

Набір та відбір персоналу в групу Кернел здійснює служба управління персоналом.

Фондовіддача групи за 3 роки зросла на 5,5 од. (на 44,4%), а фондоозброєність впала на 0,62 тис. грн. / чол. (на 1,5%) при збільшенні чисельності працівника на 590 чол. в 2021 р. від 2019 р. (на 0,3%).

Позитивним є збільшення середнього рівня заробітної плати на 3,09 тис. грн. в 2021 р. від 2019 р. (до 12,61 тис. грн. в 2021 р.).

Нафтогаз України знаходиться у власності держави Україна. КМУ здійснює функції управління корпоративними правами держави, а також виконує

повноваження загальних зборів акціонерів та призначає Наглядову раду, що контролює і регулює діяльність Правління.

«Нафтогаз України та його дочірні підприємства (Група) є вертикально інтегрованою нафтогазовою Групою, що дозволяє оптимально використовувати портфель її активів. Група здійснює операції видобутку природного газу та нафти, розвідки нових напрямків газопостачання, транспортування та зберігання нафти і газу, а також продажу природного газу та скрапленого природного газу своїм споживачам. Компанія володіє частками у різних підприємствах, які формують національну систему із виробництва, переробки, постачання, транспортування і зберігання природного газу, газового конденсату та нафти» [87].

Таблиця 2.2

Основні показники діяльності в 2019-2021 рр.*

Стаття	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			відносне 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2021 - 2019	
Виручка, млн. грн.	149781	159234	217384	9453	58150	67603	45,1
Чистий прибуток, млн. грн.	63294	-19002	12023	-82296	31025	-51271	-81,0
Активи, млн. грн.	580580	445991	511452	-134589	65461	-69128	-11,9
Власний капітал, млн. грн.	392574	314281	358994	-78293	44713	-33580	-8,6
Основні засоби (залишкова вартість), млн. грн.	240506	211134	294042	-29372	82908	53536	22,3
Фондовіддача	0,62	0,75	0,74	0,13	-0,01	0,12	18,7
Витрати на оплату праці, млн. грн.	19001	19796	20443	795	647	1442	7,6
Середня заробітна плата, тис. грн.	21,5	22,8	23,7	1,3	0,9	2,2	10,2
в т.ч. мотиваційні виплати, тис. грн./міс.	6,3	6,1	6,7	-0,2	0,6	0,4	6,3
Чисельність працівників	73647	72355	71881	-1292	-474	-1766	-2,4
Фондоозброєність, млн. грн./чол.	3,27	2,92	4,09	-0,35	1,17	0,83	25,3
Виручка на 1 працівника, млн. грн./чол.	2,03	2,20	3,02	0,17	0,82	0,99	48,7
Чистий прибуток на 1 працівника, млн. грн./чол.	0,86	-0,26	0,17	-1,12	0,43	-0,69	-80,5
Рентабельність активів, %	10,90	-4,26	2,35	-15,16	6,61	-8,55	-78,4
Рентабельність діяльності, %	42,26	-11,93	5,53	-54,19	17,46	-36,73	-86,9

*Складено автором на основі даних підприємства.

Акціонерне товариство "Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» (НАК «Нафтогаз України») є компанією з найбільшою часткою ВВП в

Україні та є провідним гравцем паливно-енергетичного комплексу країни. Засновником і єдиним акціонером товариства є держава.

До Групи Нафтогаз входять: «НАК «Нафтогаз України» та низка інших юридичних осіб, інформацію щодо фінансового стану, результатів діяльності та руху грошових коштів яких НАК «Нафтогаз України» включає до консолідованої річної фінансової звітності; юридичних осіб, єдиним засновником (акціонером, учасником) яких є НАК «Нафтогаз України»; юридичних осіб, контрольний пакет акцій яких належить НАК «Нафтогаз України»» [88].

АК «Нафтогаз» в 2019-2021 рр. має погіршення ефективності бізнесу, враховуючи зниження рентабельності діяльності на 36,73% та активів – на 2,35%, незважаючи на збільшення виручки на 45,1% (на 67603 млн. грн.) та скорочення активів на 11,9% (на 69128 млн. грн.). Позитивним є зростання фондівіддачі на 18,7% за 2021 р. порівняно з 2019 р. та фондоозброєності на 25,3%. При цьому чистий прибуток при скороченні чисельності працівників на 1,7 тис. чол. (на 2,4%) відбувається падіння чистого прибутку на штатну особу на 690 тис. грн. (на 80%), вказуючи на нераціональне управління фінансовими результатами компанії.

2.2. Огляд концепцій формування публічної звітності корпорацій.

В загальному сприйнятті концептуальна основа фінансової звітності основними її користувачами визначає інвесторів та кредиторів. Проте, де факто та де юре корпорації в Україні мають складати, перш за все, фінансову та іншу звітність відповідно вимогам вітчизняного законодавства.

Зазвичай, в нашій країні корпорації формують та подають такі варіанти звітності, хоча, за суттю вони складені в єдиній концепції:

- бухгалтерська фінансова звітність (за П(с)БО та МСФЗ);
- консолідована бухгалтерська фінансова звітність (за П(с)БО та МСФЗ);
- звітність групи (не регламентовано вимогами законодавства);
- звіт про управління;
- звіт емітента;
- звіт про підсумки діяльності тощо.

Бухгалтерська фінансова звітність та консолідована є основою для економічного аналізу показників діяльності та контролю, а інші – додаткові, які розкривають ключові індикатори бізнесу, надають описову інформацію, прогнозування тощо.

В даній роботі в Додатках представлені ці формати звітності корпорацій та, але економічний аналіз буде проведено за консолідованим для «Нафтогаз» та зведеним звітом групи «Кернел» (офіційно не публікуються). Корпорація «Кернел» подає звітність лише в розрізі юридичних осіб, які входять до її складу.

Динаміку фінансових результатів «Нафтогаз» проаналізуємо за даними консолідованої звітності в 2019-2021 рр.

Таблиця 2.3

Динаміка фінансових результатів (дані консолідованої звітності) за 2019-2021 рр.*

Стаття	Рік, млн. грн.			Відхилення абсолютне, +/-			відносне 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 -	2021 -	2021 -	
				2019	2020	2019	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	149781	159234	217384	9453	58150	67603	45,1
Відсотки та інші доходи	2052	1578	1595	-474	17	-457	-22,3
Компенсація за виконання спеціальних обов'язків	0	32205	0	32205	-32205	0	-
Дохід від курсових різниць	1937	1545	1529	-392	-16	-408	-21,1
ВСЬОГО ДОХОДІВ	153770	194562	220508	40792	25946	66738	43,4
Виробничі витрати	53870	48222	82021	-5648	33799	28151	52,3
Закупівлі	41589	64558	63235	22969	-1323	21646	52,0
Витрати на збут та адміністративні витрати	16015	21340	22181	5325	841	6166	38,5
Фінансові витрати	6377	6738	5614	361	-1124	-763	-12,0
Інші витрати (знос, дослідження, розвідка, переоцінки)	31028	67746	28143	36718	-39603	-2885	-9,3
ВСЬОГО ВИТРАТ	148879	208604	201194	59725	-7410	52315	35,1
Прибуток до оподаткування	4891	-14042	19314	-18933	33356	14423	294,9
Витрати з податку на прибуток	2310	4960	7291	2650	2331	4981	215,6
Чистий фінансовий результат	63294	-19002	12023	-82296	31025	-51271	-81,0

*Розроблено автором.

Додаткова інформація, надана згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку № 555 від 22 липня 2021 року: АТ «Нафтогаз» є підприємством, що має суспільний інтерес відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Як свідчать дані доходів та витрат АК «Нафтогаз» за консолідованою звітністю 2019-2021 рр., корпорація має погіршення фінансових результатів, зважаючи на скорочення чистого прибутку на 51271 млн. грн. (на 81%), незважаючи на ріст загальної суми доходів на 66738 млн. грн. (на 43,4%).

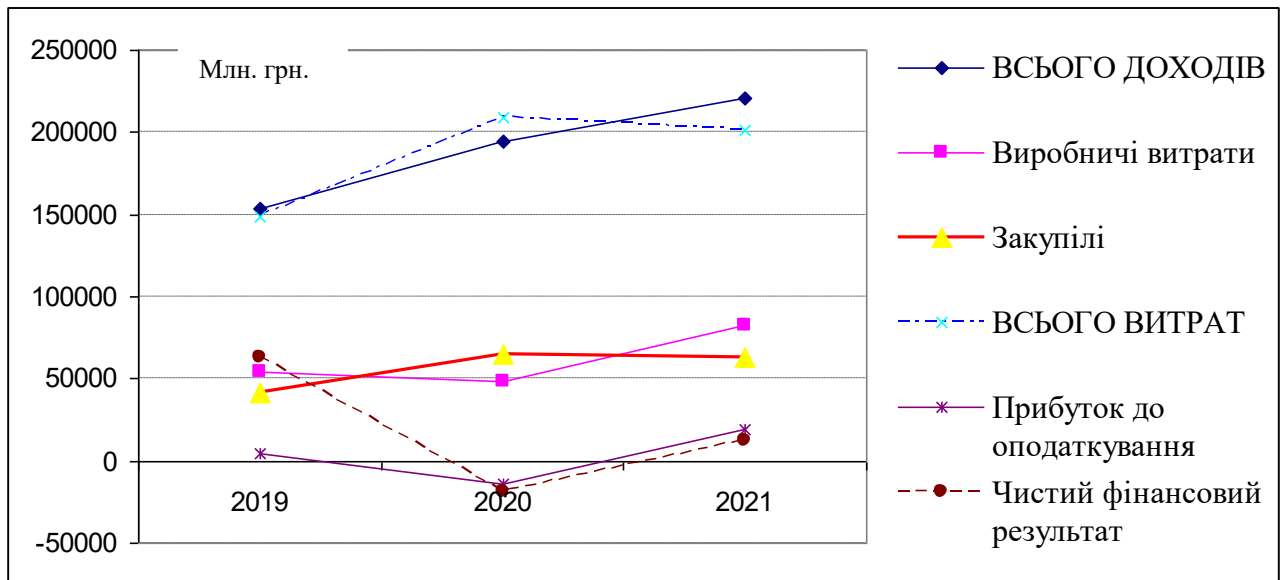

Рис. 2.3. Динаміка фінансових результатів АК «Нафтогаз» в 2019-2021 рр.*
*Розроблено автором.

При цьому збільшення загальної суми витрат за цей період становило 52315 млн. грн. (на 35,1%), серед яких приріст виробничих витрат склав 28151 млн. грн. (на 52,3%) та витрат на закупівлі (на 21646 млн. грн.), або на 52,0%.

Упродовж 2010-2021 р., єдиним зовнішнім клієнтом, доходи від якого перевищують 10% від загальної суми доходів, був Газпром. Сума доходів від Газпрому, яка відноситься до сегменту організації послуг із транзиту природного газу, за 2021 р. - 32 720 млн.грн. (2020 р.: доходи від транзиту природного газу становили 46 724 млн.грн.).

Консолідована фінансова звітність АК «Нафтогаз» готується відповідно до МСФ, яка підготовлена на основі принципів історичної вартості, за виключенням об'єктів основних засобів, що оцінюються за переоціненою вартістю на кінець усіх звітних періодів, а також певних фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю, як пояснюється у положеннях облікової політики [86].

Історична вартість зазвичай визначається на основі справедливої вартості

винагороди, сплаченої в обмін на товари та послуги.

Справедлива вартість означає ціну, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання в щоденних операціях учасників ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи є ціна безпосередньо спостережуваною чи оцінена за допомогою інших методів оцінки.

Відповідно до пункту 5 статті 12-1 Закону України «Про бухгалтерський облік та звітність в Україні» підприємства, які згідно з законом зобов'язані складати фінансову звітність за МСФЗ, повинні складати та подавати фінансову звітність в єдиному електронному форматі за МСФЗ (як „iXBRL”). На дату випуску консолідованої фінансової звітності за 2022 р. таксономія UA XBRL за МСФЗ за 2021 р. ще не опублікована, а процес подання фінансової звітності за 2021 р. в єдиному електронному форматі ще не розпочато НКЦПФР. Керівництво Групи планувало підготувати звіт iXBRL та подати його протягом 2022 р.

Функціональна валюта і валюта подання. Статті, включені до фінансових звітностей кожного з підприємств Групи, оцінюються із використанням валюти основного економічного середовища, в якому провадить свою операційну діяльність Група. Консолідована фінансова звітність подається у гривнях, яка є функціональною валютою Компанії і валютою подання Групи. Усі суми, відображені у консолідованій фінансовій звітності, подаються у гривнях, округлених до найближчого мільйона, якщо інше не зазначено.

Операції, деноміновані у валюті, відмінній від відповідної функціональної валюти, конвертуються у функціональну валюту за курсом обміну, що діє на дату відповідної операції. Наприкінці року курсові різниці, що виникають при розрахунках за такими операціями, а також прибутки та збитки, що виникають від перерахунку монетарних активів і зобов'язань в іноземній валюті, включаються до консолідованого звіту про фінансові результати. Перерахунок на кінець року не стосується немонетарних статей, у тому числі інвестицій в капітал [87].

Операційне середовище з лютого 2022 р. в Україні залишається ризикованим і з високим рівнем невизначеності з урахуванням таких подій після дати балансу.

1.Зобов'язання ПСО.

2.Виплата дивідендів.

3.Відшкодування коригування необхідного доходу від транспортування газу.

4.Погашення та залучення кредитів.

Станом на 31.12.2021 р. група «Нафтогаз» змінила подання інформації про сегменти відповідно до підходу до управління результатами діяльності своїх дочірніх компаній. В результаті сегмент з транспортування, переробки нафти та продажу нафтопродуктів був перетворений на сегменти транзиту нафти та внутрішнього транспортування нафти. Керівництво знову запровадило показник вимірювання ефективності сегмента - скоригований операційний результат за вирахуванням податків на прибуток (NOPLAT), який застосовувався до 2019 р. EBITDA залишився вторинним показником вимірювання ефективності.

Внутрішня розвідка та видобування. Розвідка та видобування включають видобуток природного газу, нафти та газового конденсату, вироблений АТ „Укргазвидобування”. Група контролює близько 70% всього видобутку природного газу в Україні. Видобуток газового конденсату здійснюється в районі розвідки природного газу. У сегмент також входять нафтопродукти виробництва АТ „Укргазвидобування”. Внутрішня переробка нафтопродуктів здійснюється на нафто- та газопереробних заводах, які контролюються Групою [88].

Імпорт, продаж та постачання природного газу. Цей сегмент включає закупівлю вітчизняного газу, імпорт, продаж та постачання газу різним групам споживачів.

Зберігання природного газу. Газотранспортна система України включає 12 підземних сховищ газу, розташованих на материковій території України. Загальна потужність підземного сховища газу в Україні становить 31 млрд кубометрів газу.

Послуги з транзиту нафти. Цей сегмент представлений транспортними нафтопроводами Групи, які здійснюють транзит нафти через територію України.

Внутрішнє транспортування нафти. Цей сегмент представлений транспортними нафтопроводами, які експлуатує Група. Загальна протяжність нафтопроводів в Україні становить 4,7 тис. км.

Послуги з транзиту газу. Наприкінці 2019 року Компанія та АТ „Газпром”

підписали угоду про обслуговування транзиту газу територією України до 2024 року. У свою чергу „Нафтогаз” отримує послуги з транспортування газу від ТОВ „Оператор газотранспортної системи України” та надає послуги з транспортування газу АТ „Газпром”.

Укрнафта. ПАТ „Укрнафта” є найбільшою нафтовидобувною компанією в Україні. ПАТ „Укрнафта” складається з кількох виробничо-технічних підрозділів, які наразі перебувають у процесі корпоративної реструктуризації, у тому числі шість підрозділів з видобутку нафти та газу, один підрозділ буріння свердловин та три газопереробні підприємства.

ПАТ „Укрнафта” також володіє однією з найбільших мереж АЗС в Україні, розташованих у різних регіонах України.

Інші. Інші сегменти включають результати спільних операцій за концесійною угодою на розвідку та розробку з Арабською Республікою Єгипет, адміністративно-корпоративні функції, нову енергетику та інші види діяльності.

Активи сегмента розподіляються на основі операцій сегмента та фізичного розташування активу.

Основа консолідації в групі «Нафтогаз» наступна. Дочірніми підприємствами називаються компанії, над якими Група має контроль. Контроль досягається тоді, коли Група має «владні повноваження щодо об'єкта інвестування, зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування та має здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування для впливу на результати його діяльності. Дочірні підприємства консолідуються із дати, коли контроль переходить до Групи (на дату придбання), і припиняють консолідуватися із дати, коли контроль втрачається» [87].

Операції між компаніями Групи, залишки за операціями та нереалізовані прибутки або збитки від таких операцій виключаються повністю під час консолідації. В облікову політику дочірніх підприємств, за необхідності, вносяться зміни для забезпечення їхньої відповідності політиці, прийнятій Групою.

Операції придбання підприємств «обліковуються із використанням методу

придбання. Сума компенсації, яка передається під час операції об'єднання підприємств, оцінюється за справедливою вартістю, яка розраховується як сума справедливої вартості на дату придбання активів, переданих Групою, зобов'язань Групи перед колишніми власниками об'єкта придбання та часток власного капіталу, наданих Групою в обмін на отриманий контроль над відповідним об'єктом придбання. Витрати, пов'язані з операцією придбання, як правило, визнаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони були понесені» [88].

Гудвіл оцінюється як перевищення суми переданої компенсації, суми будь-яких неконтрольованих часток в об'єкті придбання та справедливої вартості раніше утримуваних покупцем часток власного капіталу в об'єкті придбання (якщо такі є) над чистою сумою на дату придбання вартості придбаних ідентифікованих активів і прийнятих на себе зобов'язань. Якщо після переоцінки чиста сума, на дату придбання, вартості придбаних ідентифікованих активів і прийнятих на себе зобов'язань перевищує суму переданої компенсації, суми будь-яких неконтрольованих часток в об'єкті придбання та справедливої вартості раніше утримуваних покупцем часток власного капіталу в об'єкті придбання (якщо такі є), то таке перевищення визнається негайно у складі прибутку або збитку як прибуток від придбання зі знижкою [86].

Неконтрольовані частки, які є поточними частками володіння і дають право їхнім власникам на пропорційну частку чистих активів підприємства у випадку його ліквідації, первісно можуть оцінюватися або за справедливою вартістю, або пропорційно до частки неконтрольованих часток у визнаній вартості ідентифікованих чистих активів об'єкта придбання. Вибір методу оцінки здійснюється для кожної операції окремо. Інші види неконтрольованих часток оцінюються за справедливою вартістю або, коли застосовується, згідно із методом, визначеним в іншому МСФЗ.

Надалі динаміку фінансових результатів корпорації «Кернел» в 2019-2021 рр. проаналізуємо за даними Ф.2, яка не складає консолідованих звітів (табл. 2.4).

На частку Кернел припадає близько 8% світового виробництва соняшникової

олії.

Таблиця 2.4

Динаміка фінансових результатів в 2019-2021 рр.*

Стаття	Рік, млн. грн.			Відхилення абсолютне, +/-			відносно 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2021 - 2019	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	110892	114993	158124	4101	43131	47232	42,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	93196	99086	136192	5891	37106	42997	46,1
Валовий прибуток	17697	15907	21932	-1790	6025	4235	23,9
Інші операційні доходи	4827	5631	6464	804	833	1637	33,9
Адміністративні витрати	8163	7416	4455	-747	-2961	-3708	-45,4
Витрати на збут	1568	1623	1332	55	-291	-236	-15,1
Інші операційні витрати	6532	7827	5446	1295	-2381	-1086	-16,6
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	6261	4672	17163	-1589	12491	10902	174,1
Інші доходи	3985	3472	1804	-513	-1668	-2181	-54,7
Фінансові витрати	1732	1854	1504	122	-350	-228	-13,2
Інші витрати	1826	2421	468	595	-1953	-1358	-74,4
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	6688	3869	16995	-2819	13126	10307	154,1
Витрати з податку на прибуток	1204	696	3059	-507	2363	1855	154,1
Чистий фінансовий результат	5484	3172	13936	-2312	10764	8452	154,1

*Розроблено автором.

Продукцію постачають в більш ніж 60 країн світу. Переробні потужності — 3 млн. т насіння соняшнику на рік, що дозволяє отримати 1,3 млн. т соняшnikової олії і близько 1,2 млн. т соняшnikового шроту. Потужності по зберіганню компанії — 2,8 млн. т, земельний банк – 530 тис. га. [59].

До складу групи входять Полтавський олійноекстракційний завод, Приколотнянський МЕЗ і Вовчанський МЕЗ, елеватори потужністю 2,2 млн тонн, агропідприємства, які мають в оренді 84,5 тисяч га сільгоспземель.

Відповідно, фінансова звітність корпорації «Кернел» подається, переважно в розрізі юридичних осіб за вітчизняними П(с)БО. При цьому формуються відповідні звіти за МСФЗ.

Відзначимо нарощення Кернел за 2019-2021 рр. валового прибутку групи на 4235 млн. грн. (на 23,9%), а операційного прибутку – на 10902 млн. грн. (на 174,1%). При цьому фінансовий результат до оподаткування за цей період зріс на 10307 млн. грн. Позитивним для компаній є скорочення адміністративних та інших витрат.

Динаміка фінансових результатів Кернел в 2019-2021 рр. відображена на рис. 2.4.

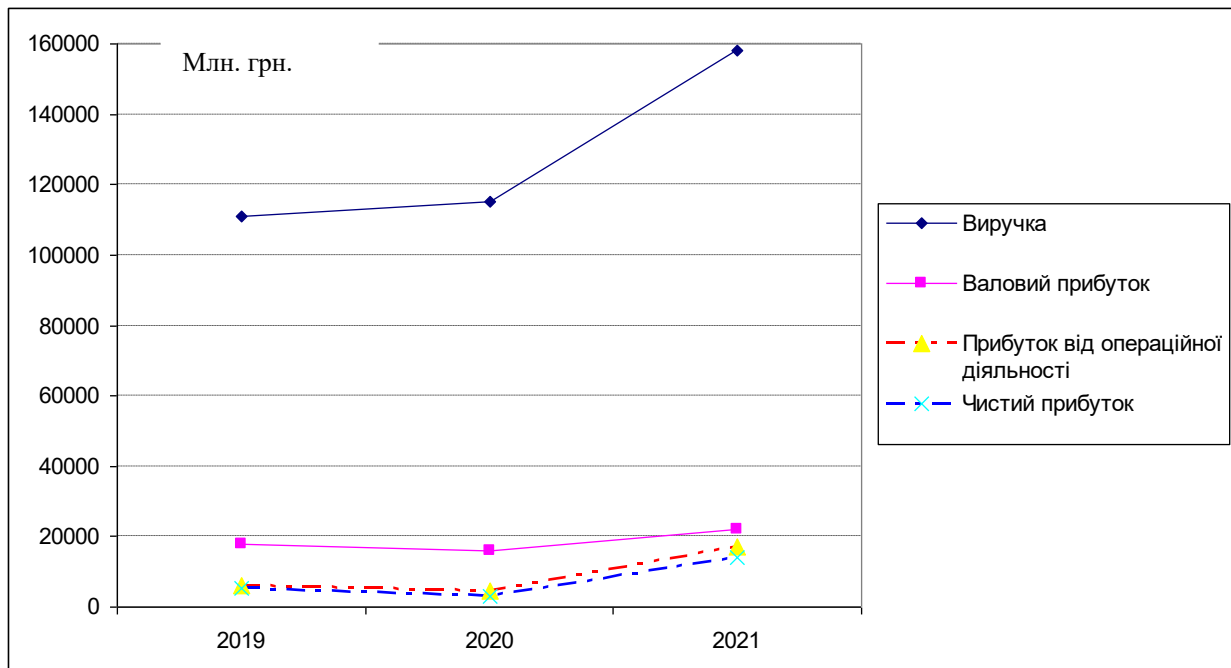

Рис. 2.4. Динаміка фінансових результатів Кернел в 2019-2021 рр.*

*Розроблено автором.

З даних рис. 2.4 помітно, що чистий та валовий прибуток мають порівняно низькі темпи зростання порівняно з виручкою Кернел у 2019-2021 рр.

За I півріччя 2019 чистий прибуток «Кернел» складає \$164 млн (+83% до I півріччю 2018 ФГ), а виручка — \$2,26 млрд (зросла в 2,1 разів), EBITDA — \$229,9 млн (+87%) [50].

За 9 місяців 2019 чистий прибуток «Кернел» складає \$189,9 (+3,7 разу до 9 місяців 2018 ФГ), виручка — \$3,06 млрд (зросла на 89%), EBITDA — \$285,2 млн (+45%).

Виробничі потужності Кернел (в розрізі сегментів доходів) за 2019-2021 рр. розглянемо за допомогою табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Виробничі потужності (в розрізі сегментів доходів) за 2019-2021 рр.*

Показник	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			Відносне 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2021 - 2019	
Виручка всього, млн. грн.	110892	114993	158124	4101	43131	47232	42,6
в т.ч. Переробка олійних культур	42438	42851	52582	412	9731	10143	23,9
Інфраструктура і трейдинг	40215	44012	62105	3796	18094	21890	54,4
Агробізнес	25316	26029	41456	713	15427	16140	63,8
Інше	2922	2102	1981	-820	-120	-941	-32,2

*Розроблено автором

За даними табл. 2.5 помітно нарощення всіх виробничих напрямків потужностей Кернел за групами в 2021 р. від 2019 р., окрім «інше». Так, переробка олійних культур зросла за доходом на 10143 млн. грн. (на 23,9%), а агробізнес – на 16140 млн. грн. (на 63,8%), тоді як трейдинг – на 21890 млн. грн. (на 54,4%).

Динаміка виробничих потужностей Кернел (в розрізі сегментів доходів) за 2019-2021 рр. відображена на рис. 2.5.

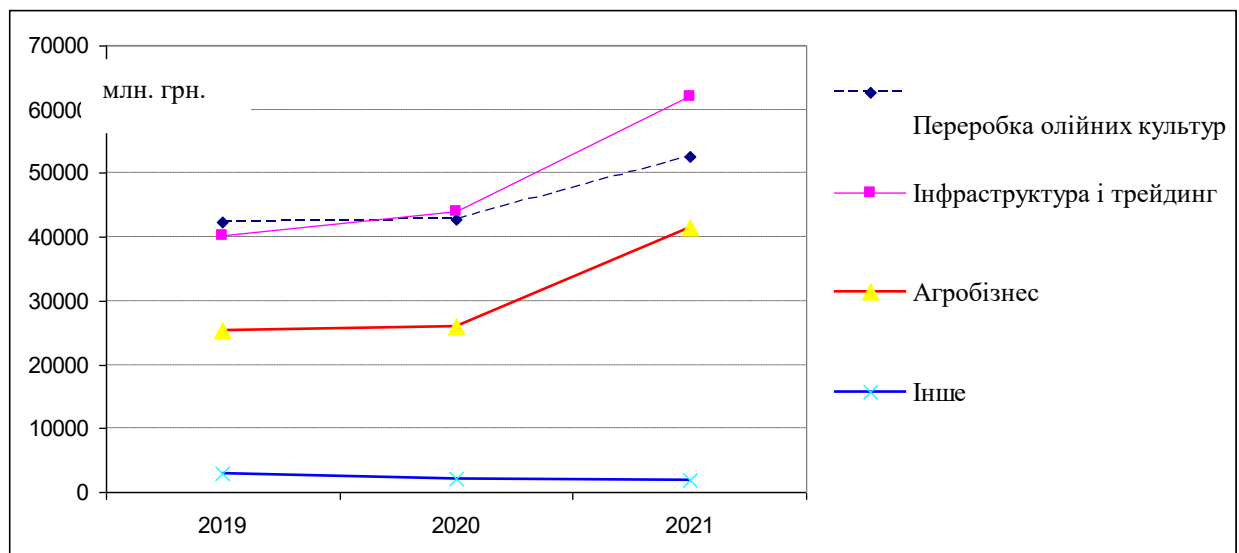

Рис. 2.5. Динаміка виробничих потужностей Кернел (в розрізі сегментів доходів) за 2019-2021 рр.*

*Розроблено автором.

Як можна помітити з даних рис. 2.5, Кернел груп за напрямками виробничих потужностей лише змінило обсяги (структуру) в 2019-2021 рр. таких складових, як

переробка олійних культур та інфраструктури і трейдингу щодо збільшення останнього.

Фінансовий результат звичайної діяльності Кернел груп в 2020-2021 рр. зріс на 13126 млн. грн., а чистий прибуток – на 10764 млн. грн.

До 2022 року Кернел планує запустити ТЕС на всіх олійноекстракційних заводах і переробляти 100% біопалива. Ядро агробізнесу об'єднано в інноваційну екосистему DigitalAgriBusiness. Моніторинг усіх полів здійснюється за допомогою супутникових знімків, гелікоптерів та ІТ-інструментів, якими користуються агрономи. Інформація автоматично зберігається в базі даних порталу аналізу ГІС. Кернел створив власний алгоритм прогнозування врожайності на основі даних супутникового моніторингу. Автоматизований облік вартості ТМЦ досягається за допомогою мобільних пристроїв [57]. Крім управління компанією, автоматизація також відбувається на фабриках компанії, доках і ліфтах: усі ІТ-системи інтегруються одна з одною та обмінюються інформацією онлайн [58]. Багато ІТ-рішень інтегровано в логістику. Окрім електронного документообігу, створено систему автоматичної оплати перевізникам, контроль за рухом вантажів, імітацію видачі зерна елеваторами. Компанія збудувала імітаційну модель логістики зерна для маршруту поле-порт [60].

Отже, група компаній Кернел має в 2019-2021 р. має оптимальні тренди покращення показників бізнесу, незважаючи на падіння чистого прибутку в 2020 р. внаслідок пандемії.

2.3. Система аналізу та контролю показників публічної звітності корпорації.

В загальному вигляді схему аналізу та контролю показників публічної звітності корпорацій доцільно подати у вигляді рис. 2.6.

Як можна помітити з даних рис. 2.6, загальний алгоритм контролю та аналізу показників публічної звітності корпорацій будується на поєднанні відповідних систем та складових (елементів) цієї звітності з урахуванням вимог законодавства та її користувачів (переважно, власників та інвесторів). На цій схемі відображена більшість зв'язків між складовими звітності та контролюючими інстанціями,

однак, зазвичай, наприклад, внутрішня звітність перевіряється службами (відділом) внутрішнього аудиту, фінансова бухгалтерська – зовнішнім аудитом і т.д. Рівень деталізації при цьому для аналізу публічної звітності корпорацій визначається цілями та задачами вищого керівництва.

Керівництво групи АК «Нафтогаз» використовує чистий операційний прибуток за вирахуванням податків на прибуток (NOPLAT), як і показник прибутку, який використовується для прийняття рішень щодо розподілу ресурсів та оцінки результатів діяльності. Податки на прибуток за номінальною ставкою податку вираховуються з чистого операційного прибутку для розрахунку NOPLAT. Чистий операційний збиток не коригується на податки на прибуток.

АК «Нафтогаз» використовує показник EBITDA як додатковий вимір операційної ефективності, який показник не визначений МСФЗ, і інші компанії можуть визначити його інакше.

Показник EBITDA - чистий результат за рік, за вирахуванням таких статей звіту про прибуток та збиток: (витрати) /вигоди з податку на прибуток, фінансові витрати, фінансові доходи, частка результатів асоційованих підприємств після оподаткування, зменшення корисності основних засобів, амортизація, збитки від вибуття та списання активів, знос та виснаження основних засобів та амортизація нематеріальних активів [35, с. 92].

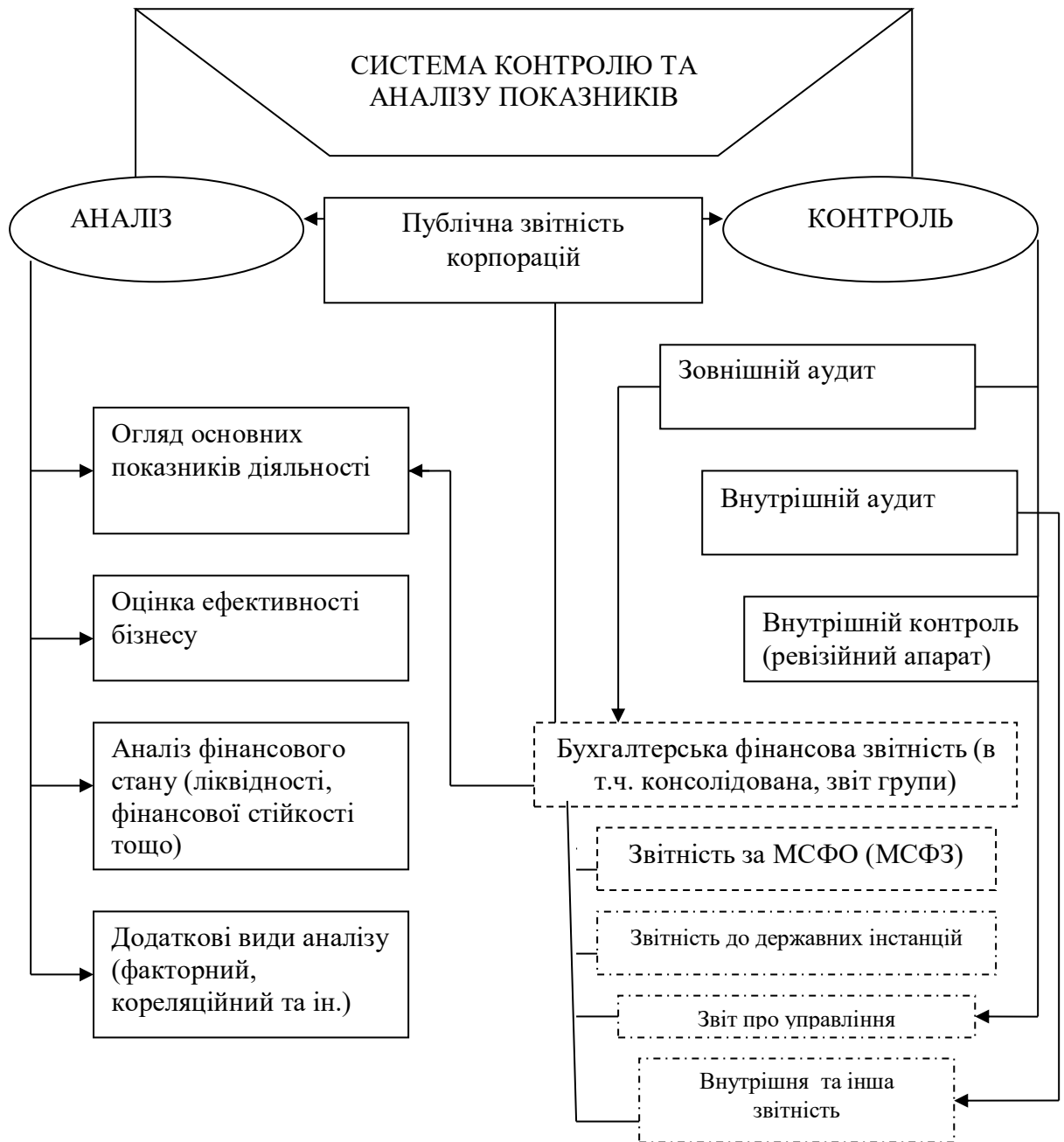

Рис. 2.6. Схема контролю та аналізу показників публічної звітності корпорацій*

*Розроблено автором.

АК «Нафтогаз» також використовує показники капітальних витрат як індикатор оцінки внесків сегментів у розвиток Групи. Показник капітальних витрат представлений на базі використаних грошових коштів (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Показники ефективності в 2019-2021 рр.*

Стаття	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			відносне 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2021 - 2019	
NOPLAT, млн. грн.	35997	20154	42656	-15843	22502	6659	18,5
ЕВІТДА, млн. грн.	-1408	-54330	8899	-52922	63229	10307	732,0
Капітальні затрати, млн. грн.	9385	8544	11257	-841	2713	1872	19,9
Зміна залишку грошових коштів, млн. грн.	8583	-47053	6566	-55636	53619	-2017	-23,5
Чистий прибуток, млн. грн.	63294	-19002	12023	-82296	31025	-51271	-81,0
Чистий грошовий потік на 1 млн. капітальних затрат, млн. грн.	0,91	-5,51	0,58	-6,42	6,09	-0,33	-36,2

**Розроблено автором.*

Ефективність використання основних виробничих фондів Кернел груп проведемо за показниками рентабельності та фондівдачі (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Показники руху та ефективності використання основних засобів в
2019-2021 рр.*

Стаття	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			відносне 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2021 - 2019	
Основні засоби (залишкова вартість), млн. грн.	8954	9175	8845	221	-330	-109	-1,2
Придбано ОЗ, млн.	187	153	94	-34	-59	-93	-49,7
Вибуло, млн. грн.	256	278	152	22	-126	-104	-40,6
Знос, млн. грн.	2873	3032	4370	159	1338	1497	52,1
Первісна вартість, млн. грн.	11827	12207	13215	380	1008	1388	11,7
Коефіцієнт зносу	0,757	0,752	0,669	-0,005	-0,082	-0,088	-11,6
Коефіцієнт вибуття	0,029	0,030	0,017	0,002	-0,013	-0,011	-39,9
Коефіцієнт оновлення	0,016	0,013	0,007	-0,003	-0,005	-0,009	-55,0
Рентабельність основних засобів, %	61	35	158	-27	123	96	157,3
Фондовіддача	12,4	12,5	17,9	0,1	5,3	5,5	44,4

**Розроблено автором.*

АК «Нафтогаз» в 2019-2021 р. збільшив NOPLAT на 6659 млн. грн. (на 18,5%), а ЕВІТДА – на 10307 млн. грн. (на 732%), що свідчить загалом про

підвищення ефективності бізнесу, однак, генерація чистого прибутку з мільйона капітальних затрат знизилась на 330 тис. грн. (на 36,2%).

Як свідчать дані табл. 2.7, Кернел груп в 2019-2021 рр. має підвищення ефективності використання основних засобів за показниками фондівіддачі та їх рентабельності (зростання на 5,5 од. та 96% відповідно) при зменшенні їх залишкової вартості на 109 млн. грн. При цьому негативним є менший коефіцієнт оновлення в 2021 р., ніж коефіцієнт вибуття.

Показники ділової активності групи Кернел в 2020-2021 рр. – в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Показники ділової активності та ефективності обігових коштів в 2020-2021 рр.*

Показник	Рек. межа	Формула розрахунку	За 2020 рік	За 2021 рік	Відхилення, +/-
Коефіцієнт обігу дебіторської заборгованості	від 18	$\Phi. \text{№}2, \text{р. } 2000 / \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1040 + \text{р. } 1120 + \dots + 1155 + 1170$	73,57	20,84	-52,73
Період погашення дебіторської заборгованості	до 20	$360 * (\Phi. \text{№}1, \text{р. } 1040 + \text{р. } 1120 + \dots + 1155 + 1170) / \Phi. \text{№}2, \text{р. } 2000$	4,89	17,28	12,38
Коефіцієнт обігу кредиторської заборгованості	>	$\Phi. \text{№}2, \text{р. } 2050 / \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1695 + \text{р. } 1665$	7,30	7,80	0,50
Період погашення кредиторської заборгованості	<	$360 * \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1695 + \text{р. } 1665 / \Phi. \text{№}2, \text{р. } 2050$	49,3	46,2	-3,2
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	>	$\Phi. \text{№}2, \text{р. } 2000 / \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1195$	26,0	14,8	-11,1
Період обороту оборотних активів	<	$360 * \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1195 + \text{р. } 1170 / \Phi. \text{№}2, \text{р. } 2000$	13,9	24,3	10,4
Коефіцієнт закріплення оборотних активів	<	$\Phi. \text{№}1, \text{р. } 1195 + \text{р. } 1170 / \Phi. \text{№}2, \text{р. } 2000$	0,039	0,067	0,029
Коефіцієнт вивільнення активів з обороту	>	$\Phi. \text{№}2, \text{р. } 2000 * (\text{Кз.о.а.баз} - \text{Кз.о.а.зв}) / \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1195 + \text{р. } 1170$	-0,750	-0,428	0,321
Коефіцієнт оборотності основних засобів	від 3	$\Phi. \text{№}2, \text{р. } 2000 / \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1010$	12,53	17,88	5,34
Коефіцієнт оборотності запасів	від 3	$\Phi. \text{№}2, \text{р. } 2050 / \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1101 + \dots + \text{р. } 1104$	139,05	108,89	-30,15
Період зберігання запасів	від 45 до 120	$360 * \Phi. \text{№}1, \text{р. } 1101 + \dots + \text{р. } 1104 / \Phi. \text{№}2, \text{р. } 2050$	2,6	3,4	0,7
Період операційного циклу	Залежить від галузі	Поп.ц = Період зберігання запасів + Період погашення дебіторської заборгованості	7,5	20,6	13,1
Період фінансового циклу	Залежить від галузі	Пфін.ц = Період операційного циклу – Період погашення кредиторської заборгованості	-41,8	-25,5	16,3
Рентабельність обігових коштів	Ріст	Прибуток / обігові кошти * 100	72	131	59

*Розроблено автором.

Кернел груп в 2020-2021 рр. спостерігається погіршення ділової активності, про що свідчить подовження операційного циклу на 13 днів, а фінансового – на 16

днів. Рентабельність обігових коштів зростає в 2021 р. до 131 % порівняно з 72% за 2020 р., що вказує на ріст ефективності їх використання.

Загальна оцінка фінансового стану підприємства Ф1_Баланс групи Кернел в 2019-2021 рр. представлена в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Загальна оцінка фінансового стану підприємства Ф1 Баланс в 2019-2021 рр.*

Актив	Код рядка	За 2020 рік	%	За 2021 рік	%	Відхилення питомої ваги (+,-)	Абсолютне відхилення, тис. грн.	Відносне відхилення, %	Темп приросту, %
I. Необоротні активи									
Усього за розділом I	1095	25 888	85,39%	24 498	69,68%	-15,71%	-1 390	95%	-5,37%
II. Оборотні активи									
Усього за розділом II	1195	4 431	14,61%	10 660	30,32%	15,71%	6 229	241%	140,58%
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200								
АКТИВИ	1300	30 319	100,00%	35 158	100,00%		4 839	116%	15,96%
Пасив									
I. Власний капітал									
Усього за розділом I	1495	9 270	30,57%	10 172	28,93%	-1,64%	902	109,73%	9,73%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення									
Усього за розділом II	1595	7 552	24,91%	7 624	21,69%	-3,22%	72	100,95%	0,95%
III. Поточні зобов'язання і забезпечення									
Усього за розділом III	1695	13 581	44,79%	17 465	49,68%	4,88%	3 884	128,60%	28,60%
IV. Зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700							-	-
ПАСИВИ	1900	30 319	100,28%	35 158	100,29%		4 839	115,96%	15,96%

*Розроблено автором.

Частка власного капіталу Кернел в 2020-2021 рр. зменшилась на 1,64% і становила 28,93% на 31.12.2021 р., тобто компанії фінансуються практично на третину за рахунок власних коштів. В структурі активів Кернел за 2020-2021 рр. частка необоротних активів зменшилась на 15,71% і становила 69,68% на 31.12.2021 р.

Загальна сума оборотних коштів Кернел груп в 2019-2021 рр. зменшилась на 188 млн. грн. (на 1,7%), переважно за рахунок скорочення залишку дебіторської заборгованості за товари та грошей. При цьому в структурі частка грошових коштів впала на 3,92% в 2021 р. від 2019 р., а дебіторської заборгованості за товари – на 12,07% (до 56,31% на 31.12.2021 р.), тобто практично половина обігових активів групи складається з дебіторської заборгованості за продукцію.

Зменшення вартості основних засобів (залишкова) в 2019-2021 рр. було зумовлено вибуттям машин та обладнання (на 299 млн. грн.) і транспортних засобів (на 188 млн. грн.), а також інших основних засобів – на суму 295 млн. грн., що зумовлено зміною структурних напрямків використання виробничої бази відповідно стратегії розвитку Кернел груп.

Коефіцієнти фінансової стійкості групи Кернел в 2020-2021 рр. розглянемо за допомогою табл. 2.10.

Таблиця 2.10

Коефіцієнти фінансової стійкості в 2020-2021 рр.*

Показник	Напрямок позитивних змін	Формула розрахунку	За 2020 рік	За 2021 рік	Відхилення, +/-
Власний оборотний капітал (ВОК), тис. грн.	Збільшення	$ВОК = (ВК + ДП) - НА$	-9 066	-6 702	2 364
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	$\geq 0,1$	$Кзoавк = ВОК / p.1195$	-2,05	-0,63	1,42
Маневреність робочого капіталу	Зменшення	$Мрк = (p.1101 + p.1102 + p.1103 + p.1104) / ВОК$			
Маневреність власних обігових коштів	Збільшення	$Мвок = p.1165 / ВОК$	-0,15	-0,20	-0,05
Коефіцієнт автономії	0,4 - 0,6	$Ка = p.1495 / p.1900$	0,31	0,29	-0,02
Коефіцієнт фінансової залежності	Від 1 до 2	$Кфз = p.1900 / p.1495$	3,27	3,46	0,19
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Збільшення $\geq 0,1$	$Кмвк = ВОК / p.1900$	-0,30	-0,19	0,11
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,4 - 0,6	$Ккпк = (p.1595 + p.1695) / p.1900$	0,70	0,71	0,02
Коефіцієнт фінансової стабільності	≥ 1	$Кф = ВОК / (p.1595 + p.1695)$	-0,43	-0,27	0,16
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,7 - 0,9	$Кфс = (p.1495 + p.1595) / p.1900$	0,55	0,51	-0,05

*Розроблено автором.

Фінансова стійкість групи Кернел в 2020-2021 р. є незадовільною, зважаючи на від'ємний власний оборотний капітал – 6702 млн. грн. на 31.2.2021 р. При цьому концентрація позикового капіталу зросла на 2% (до 71% на 31.12.2020 р.).

В результаті до кінця 2021 року «Кернел» залишиться експортером зерна №1 в Україні, експортуючи майже вдвічі більше свого найближчого конкурента.

Загальний експорт зерна в 2021 фінансовому році досяг 8 млн тонн, а частка зерна в загальному експорті зерна України зросла до 18% з 14,3% у попередньому сезоні.

Кернел перемістив 8,2 мільйона тонн вантажів через свої портові термінали у 2021 році, що на 22% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Компанія зміцнила свої позиції, посівши перше місце серед українських операторів експортних терміналів зерна [56].

Співвідношення чистого боргу до EBITDA 1,4 є найнижчим за майже 4 роки

Загальні інвестиції Kernel у трансформацію підприємства та будівництво нових активів склали понад 800 мільйонів доларів [40].

Базова модель ціноутворення групи Кернел – «витрати +». Динаміка собівартості реалізації групи Кернел та вартості реалізованого зерна в 2019-2021 рр. представлена в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Динаміка собівартості реалізації та вартості реалізованого зерна в 2019-2021 рр.*

Показник	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			відносне 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2021 - 2019	
Собівартість реалізації групи, млн. грн.	93196	99086	136192	5891	37106	42997	46,1
в т.ч. інфраструктура і трейдинг, млн. грн.	40215	44011	62105	3796	18093	21890	54,4
Вартість 1 т зерна, тис. грн.	7,59	8,76	9,38	1,17	0,62	1,79	23,6
Кількість реалізованого зерна, т	5298472	5024148	6621049	-274324	1596901	1322577	25,0

*Розроблено автором.

Загальна вартість собівартості реалізованої продукції Кернел в 2019-2021 рр. зросла на 42997 млн. грн. (на 46,1%), а ціна 1 т зерна при цьому – на 1,79 тис. грн. (на 23,6%), тоді як кількість продаж зерна збільшилась на 25%.

“Кернел” в 2021 р. мало намір нарощувати експорт зернових культур з України на 20,3% – до 9,5 млн. т. Холдинг планував збільшити обсяги переробки соняшнику на 1,7%, до 3,5 млн. тонн. в залежності від ступеню скорочення врожаю на всіх ключових культурах України.

Урожай соняшнику у 2021 зменшився на 14% г/г — до 14,2 млн. т, а врожай зерна - на 8% г/г — до 67 млн. т для трьох основних культур: кукурудзи, пшениці та ячменю [48].

Конкуренція за сировину посилюється, хоча тенденція до зростання світових цін на сировину частково компенсує тиск на зниження прибутковості всіх основних сегментів у новому сезоні.

Однак, ріст цін на соняшникову олію позитивно позначився я на маржі переробки. Два інших аспекти, що підтримували прибуток компанії в 2021 р. — це внесок нового перевалочного комплексу TransGrainTerminal у порту Чорноморськ та очікуваний приріст операційного прибутку, генерований проектами відновлюваної енергетики.

Аналіз складу, структури та динаміки витрат підприємства групи Кернел в 2020-2021 рр. показано в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Аналіз складу, структури та динаміки витрат в 2020-2021 рр.

Вид витрат	Рядок форми №2	За 2020 р.		За 2021 р.		Відхилення (+,-)	
		сума, млн. грн.	частка, %	сума, млн. грн.	частка, %	абсолютне, млн. грн.	відносне, %
А	Б	1	2	3	4	5=3-1	6=5÷1×100
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	99 086	81,9%	136 192	89,3%	37 106	137,45%
Адміністративні витрати	2130	7 416	6,1%	4 455	2,9%	-2961	60,07%
Витрати на збут	2150	1 623	1,3%	1 332	0,9%	-291	82,07%
Інші операційні витрати	2180	7 827	6,5%	5 446	3,6%	-2381	69,58%
Витрати від фінансової діяльності	2250 + 2255	1 854	1,5%	1 504	1,0%	-350	81,12%
Витрати від інвестиційної діяльності	2270	2 421	2,0%	468	0,3%	-1953	19,33%
Витрати з податку на прибуток	2300	696	0,6%	3 059	2,0%	2362	439,30%
Інші види витрат	2070 + 2105 + 2110						
Усього витрат	-	120 924	100%	152 457	100%	31532	126,08%

*Розроблено автором.

Загальна сума витрат діяльності групи Кернел в 2021 р. від 2020 р. зросла на 31532 млн. грн. При цьому найбільша частка витрат – собівартості до 89,3%.

Ліквідність балансу групи Кернел в 2020-2021 рр. можна оцінити за даними табл. 2.13.

Таблиця 2.13

Ліквідність балансу в 2020-2021 рр.*

Група	Вид оборотних активів	Роки, млн. грн.		Група	Вид зобов'язань і забезпечень	Роки, млн. грн.		Надлишок (+) або нестача (-) платіжних засобів (А-П), млн. грн.	
		За 2020 рік	За 2021 рік			За 2020 рік	За 2021 рік	За 2020 рік	За 2021 рік
A1	Високоліквідні	1 433	1 419	П1	Найбільш термінові	4 784	8 081	-3 351	-6 662
A2	Середньо-ліквідні	1 563	7 588	П2	Короткострокові	8 713	9 281	-7 150	-1 693
A3	Низьколіквідні	1 435	1 653	П3	Довгострокові	7 552	7 624	-6 117	-5 971
A4	Активи, що важко реалізуються	25 888	24 498	П4	Постійні пасиви	9 270	10 172	16 618	14 326
	АКТИВИ	30 319	35 158		ПАСИВИ	30 319	35 158		

*Розроблено автором.

Кернел груп має в 2020-2021 р. неліквідний баланс за величинами високоліквідних та середньо ліквідних активів.

Таблиця 2.14

Показники ліквідності в 2020-2021 рр.*

Показник	Рекомендована межа	Формула розрахунку	За 2020 рік	За 2021 рік	Відхилення, +/-
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\geq 0,2$	Каб.л = Грошові кошти та їх еквіваленти / Поточні зобов'язання.	0,11	0,08	-0,02
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\geq 0,7$	Кш.л = Грошові кошти, короткострокові фінансові вкладення, дебіторська заборгованість / Поточні зобов'язання.	0,21	0,51	0,30
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	$\geq 1,0$	Кз.л. = Оборотні активи / Поточні зобов'язання і забезпечення.	0,33	0,61	0,28
Коефіцієнт загальної платоспроможності	≥ 2	Кзаг.пл = Активи підприємства / Зобов'язання підприємства.	1,43	1,40	-0,03

*Розроблено автором.

Група Кернел в 2020-2021 р. має недостатню ліквідність за коефіцієнтами абсолютної, швидкої, загальної ліквідності, що потребує розробки заходів з оптимізації структури джерел фінансування.

Якість праці групи Кернел доцільно оцінити за динамікою показників продуктивності (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

Показники якості (продуктивності) праці в 2019-2021 рр.*

Стаття	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			відносне 2021 / 2019, %
	2019	2020	2021	2020 - 2019	2021 - 2020	2021 - 2019	
Виручка, млн. грн.	110892	114993	158124	4101	43131	47232	42,6
Чистий прибуток, млн. грн.	5484	3172	13936	-2312	10764	8452	154,1
Витрати на оплату праці, млн. грн.	24519	26785	32566	2266	5781	8048	32,8
Середня заробітна плата, тис. грн.	9,52	10,47	12,61	0,95	2,14	3,09	32,5
Чисельність працівників	214625	213188	215215	-1437	2026	590	0,3
Виручка на 1 працівника, тис. грн./чол.	516,68	539,40	734,73	22,72	195,33	218,05	42,2
Чистий прибуток на 1 працівника, тис. грн./чол.	25,55	14,88	64,75	-10,67	49,87	39,20	153,4
Витрати собівартості на 1 працівника, тис. грн.	434,23	464,78	632,82	30,56	168,04	198,60	45,7

**Розроблено автором.*

Як показали дані табл. 2.15, в 2019-2021 р. негативним з точки зору продуктивності для Кернел груп є нарощення витрат собівартості в розрахунку на одного працівника на 198 тис. грн. (на 45,7%) – до 632 тис. грн. за 2021 р. Однак, чистий прибуток на працівника зріс на 39 тис. грн. (на 153%) упродовж аналізованого періоду, як і виручка – на 218 тис. грн., що загалом свідчить про покращення продуктивності підприємств.

Kernel слідує за кожним етапом життєвого циклу своєї продукції та понад усе ставить критерії якості та безпеки. Компанія має 86 підтверджених сертифікатів та 100 незалежних аудитів з якості щороку [61].

Щоб зменшити втрати нафти, Kernel змінила КРІ (ключові показники ефективності) свого виробництва.

Зниження втрат досягається за рахунок поліпшення показників маслянистості, харчової вологості, наявності протеїну та клейковини. У ядрі зверніть увагу на маслянистість зовнішньої оболонки та процентний вміст ядра насіння. Ще одним важливим показником якості є те, наскільки команда компанії

реалізує програму переробки.

Раніше кожна фабрика мала свої стандарти ефективності виробництва. Усі ядра ОЕЗ працюватимуть в однакових умовах. Керівники уніфікують показники якості соняшникової олії, враховуючи технічні можливості кожного активу. Система оцінювання прозора та автоматизована, що робить процес максимально ефективним. Завдяки оновленню КРІ основний персонал заводу зосередився на важливих критеріях [64].

Ці зміни можуть зменшити час аварійних простоїв, витрати палива та час ремонту обладнання, а також підвищити якість продукції.

Спільне та відмінне у підходах до контролю та аналізу показників публічної звітності корпорацій Kernel та АК «Нафтогаз» можемо звести до табл. 2.16.

Таблиця 2.16

Спільне та відмінне у підходах до контролю та аналізу показників публічної звітності корпорацій*

Груп показників	Спільне	Відмінності	
		Нафтогаз	Kernel
Система аналізу	Класичні показники: зміни динаміки активів (оборотних), власного капіталу, тощо	Акцент на технічні показники використання газотранспортних систем	Огляд змін виручки та прибутків в розрахунку на штатну одиницю персоналу, факторний аналіз результатів врожайності та ін.
Система контролю	Узгодження показників за даними П(с)БО підприємств груп	Геосегменти (види бізнесу). Консолідація за МСФЗ	Виробничі потужності (за підприємствами групи). Зведення результатів та активів до загальної звітності без правил консолідації
Оцінка ефективності	Показники продуктивності праці, фондівіддачі та ін.	NOPLAT, EBITDA, Чистий грошовий потік на 1 млн. капітальних затрат,	Показники рентабельності (активів, діяльності, власного капіталу тощо)

*Розроблено автором.

Як можна підсумувати зі спільних та відмінних аспектів контролю та аналізу публічної звітності корпорацій Kernel та АК «Нафтогаз», то головне, що можна виділити:

- компанії мають спільне щодо застосування відносних показників ефективності бізнесу (продуктивності, фондівдачі, рентабельності);
- базові системи контролю основані на узгодженні та перевірки показників звітності відповідно П(с)БО;
- відмінності в системі контролю пов'язані з розподілом фінансів в розрізі геосегментів чи за підприємствами групи, а також способами зведення і консолідації (сумарно чи за МСФЗ);
- відмінності в аналізі зумовлені сутністю організації бізнесу, що залежать від технічних складових (Нафтогаз) та факторів врожайності, тобто зовнішнього середовища (Кернел).

Консолідована фінансова звітність «Нафтогаз» супроводжується звітом менеджменту, де підбивають підсумки щодо найбільш актуальних питань роботи компанії: підготовки до опалювального сезону 2022-2023 рр., аналізується таке проблемне питання як дефолт за єврооблігаціями компанії, йдеться про позитивний фінансовий ефект утримання виробництва на відносно стабільному рівні тощо на тлі різкого скорочення виробництва приватної промисловості під час війни. [88].

Таким чином, проблематика контролю та аналізу публічної звітності корпорацій зумовлена:

- неповноцінним законодавчо-нормативним регулюванням складу та формату звітності;
- відсутністю універсальних рекомендацій державних органів щодо узагальнення показників консолідованої звітності та звітності групи;
- можливістю варіювання показників звітності шляхом складання додаткових чи описових приміток;
- слабким інформативним зв'язком між аналітичними та контрольними індикаторами звітності;
- існуванням різних стандартів контролю (аудиту, ревізій) звітності компаній на різних етапах її складання, що вносить складнощі визначення «істини» в останніх інстанціях або користувачам, яким вона призначена;
- дозволом коригування показників звітів упродовж відносно тривалого часу

з календарної дати завершення фінансового року (події після дати балансу);

- толерантністю та умовністю складання звітів про управління;

- конфліктом інтересів власників та інвесторів щодо відображення тих чи інших показників;

- розмежуванням та дисбалансом значень ключових показників фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами обліку.

РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМ АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ ПУБЛІЧНОЇ ЗВІТНОСТІ КОРПОРАЦІЙ

3.1. Шляхи підвищення ефективності контролю показників публічної звітності корпорацій.

Для формування заходів та напрямків підвищення ефективності контролю показників публічної звітності корпорацій доцільне застосування алгоритму відповідності відносних та абсолютних показників (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Проектний алгоритм підвищення ефективності контролю показників публічної звітності корпорацій*

*Розроблено автором.

Пропозиції щодо підвищення ефективності продажів групи компаній Кернел пов'язані, насамперед, з урахуванням реалій бойових дій в Україні з 2022 р., які суттєво впливають на фінансові результати бізнесу навіть розгалужених територіально підприємств та їх виробничих потужностей.

Планові показники діяльності та звітності Кернел зведені в табл. 3.1.

Група компаній Кернел з урахуванням реалій 2022 р. зменшить як вартість активів (внаслідок втрат) та погіршення фінансових результатів. Так, оптимізація

ресурсів має відбутися із скороченням чисельності персоналу на 33,9 тис. чол. (на 15,8%) в 2023 р. порівняно з 2021 р., що дозволить підвищити заробітну плату на 1,14 тис. грн. (на 9,0%) та виручку на працівника – на 2,8 тис. грн. (на 0,4%). При цьому падіння чистого прибутку на 1495 млн. грн. (на 10,7%) не відобразиться щодо відносного показника на одного працівника, який може бути збільшено на 3,9 тис. грн. (до 68,6 тис. грн.) за 2023 р. від 2021 р. Зменшення внаслідок псування майна (основних) засобів до 1406 млн. грн. (на 15,9%) за 2021-2023 рр. дозволить втримати навіть при зниженні виручки за цей період на 15,4%, фондівіддачу на рівні 17 од., та навіть збільшити її на 0,6%. Скорочення фондоозброєності в 2023 р. порівняно з 2021 р. на 0,2% не є критичним (до 41,03 тис. грн.), тобто залишиться практично незмінним.

Таблиця 3.1

Планові показники звітності та діяльності на 2023 рр.*

Стаття	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			відносне 2023 / 2021, %
	2021	2022 оцінка	2023 план	2022 - 2021	2023 - 2022	2023 - 2021	
Виручка, млн. грн.	158124	130658	133716	-27466	3057	-24409	-15,4
Чистий прибуток, млн. грн.	13936	10122	12441	-3814	2319	-1495	-10,7
Активи, млн. грн.	35158	32602	31061	-2556	-1541	-4097	-11,7
Основні засоби (залишкова вартість), млн. грн.	8845	8337	7439	-508	-898	-1406	-15,9
Фондовіддача	17,88	15,67	17,98	-2,20	2,30	0,10	0,6
Витрати на оплату праці, млн. грн.	32566	30808	29914	-1758	-895	-2653	-8,1
Середня заробітна плата, тис. грн.	12,61	12,85	13,75	0,24	0,9	1,14	9,0
Чисельність працівників	215215	199795	181295	-15420	-18500	-33920	-15,8
Фондоозброєність, тис. грн./чол.	41,10	41,73	41,03	0,63	-0,70	-0,07	-0,2
Виручка на 1 працівника, тис. грн./чол.	734,7	654,0	737,6	-80,8	83,6	2,8	0,4
Чистий прибуток на 1 працівника, тис. грн./чол.	64,8	50,7	68,6	-14,1	18,0	3,9	6,0
Рентабельність активів, %	39,6	31,0	40,1	-8,6	9,0	0,4	1,0
Рентабельність діяльності, %	8,8	7,7	9,3	-1,1	1,6	0,5	5,6

*Розроблено автором.

Рентабельність діяльності компаній має бути підвищена на 0,5% в 2023 р. (до 9,3%) від 2021 р., а активів при зменшенні їх суми на 4097 млн. грн. (на 11,7%). При цьому рентабельність діяльності за таких прогнозних даних може бути нарощена з 8,8% у 2021 р. до 9,3% в 2023 р. за рахунок перегрупування та перерозподілу витрат

бізнесу за структурними підрозділами та підприємствами (центрами затрат).

Kernel з травня 2022 р. може експортувати лише 10% від довоєнних обсягів продукції, а група експортує понад 7,5 млн. т продукції щорічно.

Попри військові дії у країні аграрії розпочали посівну кампанію, є масо складнощі з експортом готової продукції. Це впливає на економіку країни. Україна — світовий лідер з експорту та виробництва соняшникової олії. Однак через війну воно може впасти на 40% [65].

Отже, прогнозування діяльності групи Кернел на 2023 р. має передбачати вплив негативних сценаріїв розвитку геополітичного простору як в Україні, так і світі.

Стратегічні цілі Кернел:

- 6,0 млн т переробки олійних культур за рік, з яких 35% це внутрішні поставки

- щорічний експорт зерна із України в розмірі 15 млн. т, з яких 50% це внутрішні поставки.

- 4 млн т продукції свого виробництва кожного року на 0,7 млн. га сільськогосподарських угідь під операційним контролем [60]

Стратегічні ініціативи:

1. Придбання через M&A / оренду активів / толінг:

- 1,5 млн. т переробки насіння соняшнику;

- 5,0 млн. т перевалки зерна;

- 0,2 млн. га сільськогосподарських угідь.

2. Удосконалення CRM і систем аналізу ринків/

3. Подальше розширення проекту «Open Agribusiness»/

4. Автоматизація та цифровізація процесів/

5. Впровадження інноваційних рішень в агробізнесі/

6. Електронний документообіг/

7. Підхід до сталого розвитку/

8. Досягнення відповідних цілей сталого розвитку ООН/

9. Підтримування цілей Європейської зеленої угоди шляхом агресивних

дій із захисту клімату.

10. Виконання ролі амбасадора сталого сільського господарства в Україні шляхом популяризації ресурсозберігаючих, екологічних і соціально відповідальних методів виробництва серед наших партнерів у ланцюзі поставок.

11. Забезпечення гідних та безпечних умов праці, адекватних ресурсів та середовища навчання, а також рівних можливостей для самореалізації, щоб і надалі залишатися етичним роботодавцем. Активне сприяння поліпшенню добробуту місцевих громад.

Групі компаній Кернел доцільно підвищувати ділову активність на закордонних ринках при досягненні більш вищого рівня ліквідності балансу та платоспроможності.

При збільшенні відстані підприємств вплив створюваних резервів товарних запасів і продукції може нівелюватись, навіть в межах до 20 %. Тобто, компанія має зробити перегляд створюваних залишків особливо в Донецькій, Харківській, Херсонській та Одеській областях.

Відповідно до консолідованого фінансового плану Нафтогазу на 2022 р., затвердженого правлінням компанії, «за результатами 2022 р. передбачався прибуток 91,8 млрд. грн. Одним з ключових чинників цього є отримання компенсації «за різницю в тарифах», передбаченої законодавством, підприємствами ТКЕ та операторами газорозподільних мереж. Передбачену законодавством компенсацію за покладені урядом спеціальні обов'язки має також отримати Нафтогаз, яка має бути виплачена з державного бюджету (різниця між вартістю імпортованого газу та ціною його реалізації, яку встановила держава в рамках покладення спеціальних обов'язків на компанію)» [87].

Аналогічний формат подання інформації щодо прогнозування основних показників звітності та ефективності діяльності доцільно і для АК «Нафтогаз» Україна за допомогою табл. 3.2.

Для підвищення ефективності бізнесу АК «Нафтогаз» в 2023 р. в контексті планування основних показників звітності порівняно з 2021 р. доцільно, щонайменше:

- забезпечити приріст виручки на 1,6 % (на 3535 млн. грн.);
 - знизити витрати для збільшення чистого прибутку на 1,7% (на 210 млн. грн.)
- зادля зростання рентабельності діяльності на 0,01% (до 5,54 % в 2023 р.);
- скоротити неліквідні та непродуктивні активи на 1,8% (на 9206 млн. грн.), що дозволили збільшити їх рентабельність на 0,08 % (до 2,44% в 2023 р.);
 - оптимізувати чисельність персоналу до 69,5 тис. чол. (скорочення на 3,3% штату).

Таблиця 3.2

Планові показники звітності та діяльності на 2023 рр.*

Стаття	Рік			Відхилення абсолютне, +/-			відносне 2023 / 2021, %
	2021	2022 оцінка	2023 план	2022 - 2021	2023 - 2022	2023 - 2021	
Виручка, млн. грн.	217384	170712	220919	-46672	50207	3535	1,6
Чистий прибуток, млн. грн.	12023	2080	12233	-9943	10153	210	1,7
Активи, млн. грн.	511452	452763	502246	-58689	49483	-9206	-1,8
Власний капітал, млн. грн.	358994	336205	345568	-22789	9363	-13426	-3,7
Основні засоби (залишкова вартість), млн. грн.	294042	233096	275297	-60946	42201	-18745	-6,4
Фондовіддача	0,74	0,73	0,80	-0,01	0,07	0,06	8,5
Витрати на оплату праці, млн. грн.	20443	20151	22351	-292	2200	1908	9,3
Середня заробітна плата, тис. грн.	23,7	24,5	26,8	0,8	2,3	3,1	13,1
Чисельність працівників	71881	68540	69500	-3341	960	-2381	-3,3
Фондоозброєність, млн. грн./чол.	4,09	3,40	3,96	-0,69	0,56	-0,13	-3,2
Виручка на 1 працівника, млн. грн./чол.	3,02	2,49	3,18	-0,53	0,69	0,15	5,1
Чистий прибуток на 1 працівника, млн. грн./чол.	0,17	0,03	0,18	-0,14	0,15	0,01	5,2
Рентабельність активів, %	2,35	0,46	2,44	-1,89	1,98	0,08	3,6
Рентабельність діяльності, %	5,53	1,22	5,54	-4,31	4,32	0,01	0,1

*Розроблено автором.

При цьому чистий прибуток на працівника в 2023 р. може зрости від 2021 р. на 0,01 млн. грн. (на 5,2%), а виручка – на 0,15 млн. грн. (на 5,1%).

Основними факторами формування збитку «Нафтогаз» в I кв. 2022 р. «стали додаткові відрахування до резерву сумнівної заборгованості, пов'язані зі зниженням оцінки платоспроможності контрагентів компанії внаслідок початку повномасштабної війни, а також негативна різниця між закупівельною вартістю імпортованого газу та ціною його реалізації у відповідності до покладених на

компанію державою спеціальних обов'язків, так само внаслідок початку повномасштабної війни, механізму компенсації якої не було визначено на кінець I кв. Також фактором збитковості у I кв. було руйнування її активів внаслідок обстрілів з боку РФ» [87].

З квітня 2022 року, незважаючи на активні бойові дії, підприємство змогло адаптуватися до нових умов і отримати прибуток у 420 млн грн. У другому кварталі 2022 року через законодавче врегулювання питань зниження плати та компенсації за спеціальними тарифами, встановленими державою для компаній.

Таким чином, для підвищення ефективності контролю показників публічної звітності корпорацій потрібно:

- співставлення чистих грошових потоків підприємства за відповідним звітом, складеним прямим та непрямим методом;
- оцінка сформованих та використаних резервів;
- порівняння динаміки показників рентабельності активів з темпами зміни оборотних активів та зобов'язань.

3.2. Перспективи розвитку розкриття аналітичної інформації за даними публічної звітності корпорацій.

Ймовірні перспективи розвитку розкриття аналітичної інформації за даними публічної звітності корпорацій пов'язані з:

- гармонізацією МСФО / МСФЗ з вітчизняними П(с)БО;
- уніфікацією форм звітності для географічного сегменту країн, що застосовують обрану концепцію бухгалтерського обліку;
- спрощенням (поєднанням) чи розмежуванням основних статей фінансової звітності;
- розробкою та впровадженням світових сервісів баз даних в єдиному наборі (вигляді) звітності з можливістю переведення показників в будь-які національні валюти;
- винайденням оптимальних алгоритмів щодо консолідації та зведення даних звітності груп корпорацій, які би не давали суттєвих різниць в значеннях представлених показників;

• можливістю автоматичного коригування показників звітності з урахуванням імітаційного моделювання подій після дати балансу та ін.

Проектний вигляд публічної звітності корпорацій, який може надавати ключову інформацію про результати та підсумки діяльності бізнесу, доцільно звести за допомогою такого формату (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Проектний формат публічної звітності корпорацій*

	Рік попередній до звітнього / Звітний рік	Примітка
Виручка, млн. грн.		
Виробничі витрати (собівартість), млн. грн.		За П(с)БО та МСФЗ
Фінансові доходи (витрати), млн. грн.		-
Інші доходи (витрати), 69 млн. грн.		-
Чистий прибуток, 69 млн. грн.		Консолідований та зведений
Активи, 69 млн. грн.		Консолідований та зведений
Необоротні активи, в т.ч.: основні засоби (залишкова вартість), 69 млн. грн.		-
Оборотні активи, 69 млн. грн. в т.ч. грошові кошти, 69 млн. грн.		В т.ч. зміна чистого грошового потоку за видами діяльності (в т.ч. на одиницю капітальних затрат чи інвестицій)
Власний капітал, 69 млн. грн.		З урахуванням залишку нерозподіленого прибутку
Довгострокові зобов'язання, млн. грн.		-
Поточні зобов'язання, 69 млн. грн.		-
Фондовіддача		Виручка до видів вартості основних засобів (первісної, залишкової)
Витрати на оплату праці, 69 млн. грн.		-
Середня заробітна плата, млн. грн.		З урахуванням мотиваційних (чи без) виплат
Чисельність працівників, 69 69 млн. грн.		-
Фондоозброєність, 69 69 млн. грн.		В т.ч. за видами діяльності (геосегментами використання основних засобів)
Виручка на 1 працівника, 69 69 млн. грн.		За видами діяльності
Чистий прибуток на 1 працівника, 69 млн. грн.		-
Рентабельність активів, %		-
Рентабельність діяльності (чистий прибуток / доходи), %		-
Співвідношення доходів та витрат		-
NOPLAT, EBITDA та ін., млн. грн.		За потреби розкриття
Інші показники на коригування		Зміна резервів, забезпечень, гудвілу, подій після дати балансу

*Розроблено автором.

Проектний формат публічної звітності корпорацій, що має розкривати ключову інформацію про результати та ефективність бізнесу, може містити ти такі показники (в т.ч. за геосегментами та/чи видами діяльності), як:

- виручка, собівартість, інші доходи та витрати, чистий прибуток з урахуванням концепції їх подання (П(с)БО, МСФЗ), супутньо - NOPLAT, EBITDA та ін.;
- базові складові активів та джерел їх фінансування з оглядом на зведення підсумком групи чи консолідуванням;
- основні показники ефективності та ділової активності (рентабельність активів, діяльності, фондоддача, фондоозброєність та ін.);
- інформацію про чисельність персоналу та витрати на оплату праці (в т.ч. продуктивність щодо виручки та чистого прибутку на штатну одиницю);
- інші коригуючі показники (резерви, забезпечення, гудвіл, події після дати балансу).

ВИСНОВКИ

У результаті виконання роботи була досягнута поставлена мета та були виконані зазначені завдання, що дозволило сформулювати наступні висновки та надати практичні пропозиції, а саме:

1. Сучасні методичні концепції формування публічної звітності корпорацій, зважаючи на їх історичний розвиток та фізично-вартісний вимір, спираються на міжнародні стандарти фінансової звітності та вітчизняні П(с)БО, затверджені Міністерством фінансів України та відповідні інструктивні документи. Існує 3 концепції формування публічної звітності корпорацій. Концепція активного бізнесу, заснована на припущенні, що бізнес вважається активним, доки не з'являться докази протилежного, і тому активи компанії не оцінюються як сума простих акцій і резервів. Концепція нарахування передбачає врахування доходів і витрат у міру їх виникнення, а не після їх отримання або сплати. Концепція незмінності вимагає звітності за послідовні періоди часу на основі незмінності методів обліку. В Україні прийнятні моделі систем бухгалтерського обліку, що існують у світовій практиці за суб'єктивною ознакою: модель мікроструктури за сферою впливу; континентальна модель за юридичною ознакою (мікроорієнтована модель), що забезпечує трансформацію бухгалтерського обліку в систему, яка буде формувати якісну інформаційну основу у вигляді облікової інформації для менеджменту в процесі управління діяльністю суб'єктів господарювання. Існують широко поширені недоліки у змісті сучасних показників та у форматі публічної звітності бізнесу, головним чином пов'язані з низьким рівнем повноти та об'єктивності наданої інформації, що призводить до методологічних проблем, коли фінансова звітність не відповідає потребам її користувачів. Тому проблему неузгодженості фінансової звітності необхідно вирішувати шляхом розробки нових систем бухгалтерського обліку, як невід'ємної частини інструментарію управління, як інформаційної системи управління процесами та регулюванням загальноекономічних явищ.

2. Інструментарій аналізу та контролю показників публічної звітності корпорацій складається з типових методичних підходів (формул) щодо оцінки

фінансового стану та фінансових результатів, а також загальних та спеціальних процедур контролю (узгодження, перевірки тощо) показників фінансової та іншої звітності. На практиці застосовуються такі методи аналізу фінансової звітності: горизонтальний, вертикальний, метод коефіцієнтів, системні методи. В процесі аналізу за допомогою цих методів розраховуються наступні показники: ліквідності (платоспроможності), фінансової стійкості, рентабельності (ефективності), ділової активності та інші. Водночас корисним та потрібним для аналізу звітності корпорацій є контроль. Зазвичай, він заснований на консолідації показників звітності та їх узагальнення материнською (головною) компанією, в т.ч. згідно вимог МСЗФ. Процес контролю складається з установки стандартів, зміни фактично досягнутих результатів і проведення коректувань у тих випадках, якщо досягнуті результати суттєво відрізняються від установлених стандартів. Контроль не тільки дозволяє проблеми і реагувати на них так, щоб досягти наміченому цілей, але і допомагає керівництву корпорації вирішити, коли потрібно вносити радикальні зміни в діяльності бізнесу.

3. «Кернел-Трейд» — підприємство, яке займається експортом зернових (олійних культур). Засновник «Кернел-Трейд» — «Кернел Холдинг С.А.» (15%), «Кернел-Капітал» (63,3%), «Бандурський МЕЗ» (7,3%), «Українська Чорноморська Індустрія» (3,4%) та «Прогресивні інвестиційні стратегії» (10%). Кернел є одним із лідерів українського агросектору за інвестиціями в цифрові технології. ІТ-команда повністю «оцифрувала» логістику, торгівлю, документообіг, прискорила процес прийняття операційних і стратегічних рішень. Нафтогаз складається з 3 дочірніх компаній, 5 державних підприємств, 2 державних акціонерних товариств і 2 відкритих акціонерних товариств. Діяльність компанії здійснюється за 4 основними напрямками: видобуток і переробка; транспортування; розподіл і реалізація; забезпечення виробництва. Компанія є першим в Україні видобувником вуглеводнів, національним контрагентом з їх імпорту та транзиту. Нафтогаз забезпечує зберігання газу в найбільших підземних сховищах Європи, дбає про надійне та безпечне газопостачання країни в умовах здійснення ринкових реформ, екологічної трансформації та відбиття збройної агресії.

4. Корпорації формують та подають такі варіанти звітності, хоча, за суттю вони складені в єдиній концепції: бухгалтерська фінансова звітність (за П(с)БО та МСФЗ); консолідована бухгалтерська фінансова звітність (за П(с)БО та МСФЗ); звітність групи (не регламентовано вимогами законодавства); звіт про управління; звіт емітента; звіт про підсумки діяльності. Загальний алгоритм контролю та аналізу показників публічної звітності досліджуваних корпорацій будується на поєднанні відповідних систем та складових (елементів) цієї звітності з урахуванням вимог законодавства та її користувачів (переважно, власників та інвесторів). На цій схемі відображена більшість зв'язків між складовими звітності та контролюючими інстанціями, однак, зазвичай, наприклад, внутрішня звітність перевіряється службами (відділом) внутрішнього аудиту, фінансова бухгалтерська – зовнішнім аудитом і т.д. Рівень деталізації при цьому для аналізу публічної звітності корпорацій визначається цілями та задачами вищого керівництва. Підсумок порівняння спільних та відмінних аспектів контролю та аналізу публічної звітності корпорацій Kernel та АК «Нафтогаз», то головне, що можна виділити: компанії мають спільне щодо застосування відносних показників ефективності бізнесу (продуктивності, фондоддачі, рентабельності); базові системи контролю основані на узгодженні та перевірки показників звітності відповідно П(с)БО; відмінності в системі контролю пов'язані з розподілом фінансів в розрізі геосегментів чи за підприємствами групи, а також способами зведення і консолідації (сумарно чи за МСФЗ); відмінності в аналізі зумовлені сутністю організації бізнесу, що залежать від технічних складових (Нафтогаз) та факторів врожайності, тобто зовнішнього середовища (Кернел).

5. АК «Нафтогаз» в 2019-2021 рр. має погіршення ефективності бізнесу, враховуючи зниження рентабельності діяльності на 36,73% та активів – на 2,35%, незважаючи на збільшення виручки на 45,1% (на 67603 млн. грн.) та скорочення активів на 11,9% (на 69128 млн. грн.). Позитивним є зростання фондоддачі на 18,7% за 2021 р. порівняно з 2019 р. та фондоозброєності на 25,3%. Чистий прибуток при скороченні чисельності працівників на 1,7 тис. чол. (на 2,4%) відбувається падіння чистого прибутку на штатну особу на 690 тис. грн. (на 80%),

вказуючи на нераціональне управління фінансовими результатами компанії. АК «Нафтогаз» в 2019-2021 р. збільшив NOPLAT на 6659 млн. грн. (на 18,5%), а EBITDA – на 10307 млн. грн. (на 732%), що свідчить загалом про підвищення ефективності бізнесу, однак, генерація чистого прибутку з мільйона капітальних затрат знизилась на 330 тис. грн. (на 36,2%). Кернел груп за напрямками виробничих потужностей лише змінило обсяги (структуру) в 2019-2021 рр. таких складових, як переробка олійних культур та інфраструктури і трейдингу. Фінансовий результат звичайної діяльності Кернел груп в 2020-2021 рр. зріс на 13126 млн. грн., а чистий прибуток – на 10764 млн. грн.

6. Пропозиції щодо підвищення ефективності продажів групи компаній Кернел пов'язані, насамперед, з урахуванням реалій бойових дій в Україні з 2022 р., які суттєво впливають на фінансові результати бізнесу навіть розгалужених територіально підприємств та їх виробничих потужностей. Групі компаній Кернел доцільно підвищувати ділову активність на закордонних ринках при досягненні більш вищого рівня ліквідності балансу та платоспроможності. При збільшенні відстані підприємств вплив створюваних резервів товарних запасів і продукції може нівелюватись, навіть в межах до 20 %. Тобто, компанія має зробити перегляд створюваних залишків особливо в Донецькій, Харківській, Херсонській та Одеській областях. Група компаній Кернел з урахуванням реалій 2022 р. зменшить як вартість активів (внаслідок втрат) та погіршення фінансових результатів. Так, оптимізація ресурсів має відбутися із скороченням чисельності персоналу на 33,9 тис. чол. (на 15,8%) в 2023 р. порівняно з 2021 р., що дозволить підвищити заробітну плату на 1,14 тис. грн. (на 9,0%) та виручку на працівника – на 2,8 тис. грн. (на 0,4%). При цьому падіння чистого прибутку на 1495 млн. грн. (на 10,7%) не відобразиться щодо відносного показника на одного працівника, який може бути збільшено на 3,9 тис. грн. (до 68,6 тис. грн.) за 2023 р. від 2021 р. Зменшення внаслідок псування майна (основних) засобів до 1406 млн. грн. (на 15,9%) за 2021-2023 рр. дозволить втримати навіть при зниженні виручки за цей період на 15,4%, фондівіддачу на рівні 17 од., та навіть збільшити її на 0,6%. Скорочення фондоозброєності в 2023 р. порівняно з 2021 р. на 0,2% не є критичним (до 41,03

тис. грн.), тобто залишиться практично незмінним. Рентабельність діяльності корпорації Кернел має бути підвищена на 0,5% в 2023 р. (до 9,3%) від 2021 р., а активів при зменшенні їх суми на 4097 млн. грн. (на 11,7%). При цьому рентабельність діяльності за таких прогнозних даних може бути нарощена з 8,8% у 2021 р. до 9,3% в 2023 р. за рахунок перегрупування та перерозподілу витрат бізнесу за структурними підрозділами та підприємствами (центрами затрат). Для підвищення ефективності бізнесу АК «Нафтогаз» в 2023 р. щодо основних показників звітності порівняно з 2021 р. доцільно, щонайменше: забезпечити приріст виручки на 1,6 % (на 3535 млн. грн.); знизити витрати для збільшення чистого прибутку на 1,7% (на 210 млн. грн.) задля зростання рентабельності діяльності на 0,01% (до 5,54 % в 2023 р.); скоротити неліквідні та непродуктивні активи на 1,8% (на 9206 млн. грн.), що дозволили збільшити їх рентабельність на 0,08 % (до 2,44% в 2023 р.); оптимізувати чисельність персоналу до 69,5 тис. чол. (скорочення на 3,3% штату). При цьому чистий прибуток на працівника в 2023 р. може зрости від 2021 р. на 0,01 млн. грн. (на 5,2%), а виручка – на 0,15 млн. грн. (на 5,1%). З метою підвищення ефективності контролю показників публічної звітності корпорацій потрібно: співставлення чистих грошових потоків підприємства за відповідним звітом, складеним прямим та непрямим методом; оцінка сформованих та використаних резервів; порівняння динаміки показників рентабельності активів з темпами зміни оборотних активів та зобов'язань.

7. Ймовірні перспективи розвитку розкриття аналітичної інформації за даними публічної звітності корпорацій пов'язані з: гармонізацією МСФО / МСФЗ з вітчизняними П(с)БО; уніфікацією форм звітності для географічного сегменту країн, що застосовують обрану концепцію бухгалтерського обліку; спрощенням (поєднанням) чи розмежуванням основних статей фінансової звітності; винайденням оптимальних алгоритмів щодо консолідації та зведення даних звітності груп корпорацій, які би не давали суттєвих різниць в значеннях представлених показників; розробкою та впровадженням світових сервісів баз даних в єдиному наборі (вигляді) звітності з можливістю переведення показників в будь-які національні валюти; можливістю автоматичного коригування показників

звітності з урахуванням імітаційного моделювання подій після дати балансу та ін. Проектний формат публічної звітності корпорацій, що має розкривати ключову інформацію про результати та ефективність бізнесу, може містити такі показники (в т.ч. за геосегментами та/чи видами діяльності), як: виручка, собівартість, інші доходи та витрати, чистий прибуток з урахуванням концепції їх подання (П(с)БО, МСФЗ), супутньо - NOPLAT, EBITDA та ін.; базові складові активів та джерел їх фінансування з оглядом на зведення підсумком групи чи консолідуванням; основні показники ефективності та ділової активності (рентабельність активів, діяльності, фондоддача, фондоозброєність та ін.); інформацію про чисельність персоналу та витрати на оплату праці (в т.ч. продуктивність щодо виручки та чистого прибутку на штатну одиницю); інші коригуючі показники (резерви, забезпечення, гудвіл, події після дати балансу).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Господарський кодекс України від 16.01.2003р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003 р. № 755-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. №1577-12 // ВВР. – 2001. - №31. – Ст. 146.
6. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Закон України «Про оцінку майна та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.2001 р. № 2658-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Порядок подання фінансової звітності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419. // ІАЦ «Ліга-Закон».
10. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затверджене наказом Мінфіну України, Фондом державного майна від 26.01.2001 № 49/121. // ІАЦ «Ліга-Закон».
11. Рішення Національної Комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.06.2018р. № 385 «Про затвердження Порядку збільшення (зменшення) статутного капіталу акціонерного товариства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0805-18#Text>
12. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01.2012 р. // ІАЦ «Ліга-Закон».

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 // ІАЦ «Ліга-Закон».

14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність», затверджене наказом Мінфіну від 27.06.2013 р. № 628 // ІАЦ «Ліга-Закон».

15. П(с)БО № 15 «Дохід». Затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 318 від 29.12.1999 р. // ІАЦ «Ліга-Закон».

16. П(с)БО № 16 «Витрати». Затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 290 від 31.11.1999 р. // ІАЦ «Ліга-Закон».

17. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну від 28.03.2013 р. № 433. // ІАЦ «Ліга-Закон».

18. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджені наказом Мінфіну України від 11.04.2013 р. № 476. // ІАЦ «Ліга-Закон».

19. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України від 19.01.2006 № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26.10.2010 № 1361) // ІАЦ «Ліга-Закон».

20. Про примітки до річної фінансової звітності. Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>

21. Наказ Міністерства фінансів України про затвердження „Положення про документальне забезпечення записів бухгалтерського обліку” від 24.05.95 р. № 88 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>

22. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

23. Алішов Г.Н Зарубіжний досвід державного регулювання діяльністю транснаціональних компаній // Економічні науки. Серія «Економічна теорія та

економічна історія». Збірник наукових праць. Луцький НТУ. - Луцьк, 2017. Випуск 14 (56). - С. 5-17.

24. Безверхий К. В. Інтегрована звітність підприємства: економічна сутність поняття. // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. - 2017. - № 1-2. - С. 23–33.

25. Бланк И. А. Управление формированием капитала : учеб. пособ. / И. А. Бланк. — К. : Ника- Центр, Эльга, 2000. — 512 с.

26. Борщ О.Г. Методичні підходи до управління структурою капіталу акціонерних підприємств молочної галузі // Зб. наук. пр. Подільського державно-агротехнічного ун-ту. 2006. Вип. 14. Т. 2. С.171-174.

27. Бурденко І.М., Джолос Т.В. Концепції бухгалтерського обліку та їх розвиток // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2016. - № 14. – С. 913-917.

28. Бутинець Ф. Ф. Еще раз о бухгалтерском учете как науке / Франц Францевич Бутинець. // Научно - практичный журнал Бухгалтерський облік та аудит. - 2005. - №10. - С. 20-29.

29. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.С. Акімова, О.О. Говоруха, Л.О. Кирильєва, Т. О. Євлаш. Х. : ХДУХТ, 2019. - 182 с.

30. Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституціональних змін : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (м. Полтава, 21 жовтня 2021р.) / за ред. Пилипенко К.А. Полтава : ПДАУ, 2021. - 652 с.

31. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник. Вид. 2-ге, виправл. і доп. / В.О. Василенко. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. - 509 с.

32. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : монографія / С.Ф. Голов. - К. : Центр учбової літератури, 2007. - 522 с.

33. Дерун І. Корпоративна соціальна звітність як додаток до фінансової звітності // Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. - 2015. - № 10(175). - С. 10-17 URL: http://visnyk.socionet.ru/files/175_10-17.pdf

34. Економічна безпека підприємства [підручник] / А.М.Дідик, О.Є.Кузьмін, В.Л.Ортинський, Г.В. Козаченко, Ю.С.Погорелов, О.В. Іллященко та ін.; за заг.ред. А.М.Дідика. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2019. – 624 с.
35. Іванова М.О. Вплив ТНК на розвиток економіки України: переваги та недоліки URL: <http://duer.edu/uploads/vidavnitstvo14-15/10103.pdf>
36. Жукова Л.М. Система управління економічною безпекою підприємств // Інвестиції: практика та досвід. – 2019. - № 23. – С. 93-96.
37. Каплан Роберт С., Нортон Дейвид П. Сбалансованная система показателей. От стратегии к действию. - 2-е изд., испр. и доп. /Пер. с англ. - М.: ЗАО „Олимп-бизнес». - 2005, - 320 с.
38. Кваша О.В, Акціонерний капітал як економічна категорія / Науковий вісник Ужгородського національного університету – 2019. - № 25. – Ч. 1. – С. 103-106.
39. Концепція розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в Україні : моногр. / [З.-М. В. Задорожний, Я. Д. Крупка, І. Я. Омецінська та ін.] ; за наук. ред. д. е. н., проф. З. М.-В. Задорожного. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 320 с.
40. Корпоративные финансы: Финансовые расчеты: учебник/А.И.Самылин - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2016. - 304 с.
41. Кузіна Р.В. Корпоративний облік і звітність в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку: Монографія / Р.В. Кузіна. – Херсон: Грінь Д.С., 2015. – 416 с.
42. Кузнецова С. А. Перспектива бухгалтерського обліку: стратегічність, електронна комерція, та соціальна спрямованість // Європейський вектор економічного розвитку. - 2014. - №1. - С. 73-84.
43. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посіб. — К.: Вища шк., 2003. — 278 с.
44. Лігоненко Л.О. Антикризисное управління підприємством:підручник /Л. О. Лігоненко. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. - 824 с.
45. Ловінська Л. Г. Нормативно-правове забезпечення звіту про управління підприємств в Україні / Л. Г. Ловінська, Я. В. Олійник, Т. А. Бондар // Фінанси

України. - 2018. - № 6. - С. 19-44.

46. Лучко М.Р., Бенько І.Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами / М.Р. Лучко, І.Д. Бенько. – Тернопіль: Екон. Думка ТНЕУ, 2016. – 360 с.

47. Нападовська Л. В. Удосконалення обліково-економічного забезпечення: шлях до нової парадигми // Збірник наукових праць, Кам'янець - Подільський. - 2009. - №17, Т.2. - С. 44—46.

48. Пилипенко Л.М. Розвиток концепцій побудови системи публічної звітності корпорацій в умовах постіндустріальної економіки : монографія / Л.М. Пилипенко. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2016. - 336 с.

49. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств, четверте видання : підручник. Київ : КНЕУ, 2002.

50. Пушкар М. С. Наука про облік та можливість подолання її стереотипів / Михайло Семенович Пушкар. // Збірник наукових праць, Кам'янець - Подільський. - 2009. -Вип.17, т. 20 - С. 47-50

51. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві: Монографія / О.О. Терещенко. - К.: КНЕУ, 2004. - 268 с.

52. Трушкевич Т. Підприємство, що становить суспільний інтерес, призначає аудитора. URL: <https://audit-optim.com.ua/ru/news/185-pidpryyemstvo-shcho-standovyt-suspilnyu-interes-pryznachaye-audytora>

53. Управління фінансово-економічною безпекою: підручник / Г.В. Козаченко, С.В. Онищенко, Т.М.Завора; за заг.ред. В.О. Онищенка та Г.В. Козаченко. – Полтава: ПолтНТУ, 2018. – 521 с.

54. Фінансово-економічна безпека : теоретико-правові аспекти : навч. посіб. / кол. авт. [Резворович К . Р. (кер.), Юнін О . С., Круглова . О. таін .]. – Дніпро : Видавець Біла К.О., 2019. – 195 с.

55. Шафранська Л. Т. Корпоративна звітність в умовах глобалізації: проблеми, перспективи // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. - № 12. – С. 161-164.

56. Шеремет А. Д., Сайфулін Р. С., Негашев Е. В. Методика фінансового

анализа. — 3-е изд., перероб. и доп. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 208 с.

57. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2002. — 360 с.

58. Яремко І. Й. Управління капіталом підприємства: економічний і фінансовий інструментарій : [монографія] / І. Й. Яремко. — Львів : Каменяр, 2006. — 176 с.

59. Ярмак О.В. Вплив ТНК на економіку України // Класичний приватний університет. — 2019. - № 3 (14). — С. 46-49.

60. Державна служба статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua

61. KPMG Ukraine. URL: home.kpmg.com/ua/ru/home.html

62. Ernst&Young (EY) Ukraine. URL: www.ey.com/ua/

63. The World's Largest Companies URL: <http://www.ft.com/reports/ft500-2019>

64. Forbes Global 2000: найбільші компанії світу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.forbes.com/global2000/#213d161c335d>

65. Офіційний сайт «Кернел-груп». URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2022/11/FY2022_Kernel_Annual_Report.pdf

66. Відомості про ТОВ «Кернел-Трейд». URL: https://clarity-project.info/edr/31454383/finances?current_year=2021

67. Кернел планує збільшити експорт зернових на 20%. URL: <https://www.railinsider.com.ua/kernel-planuye-zbilshyty-eksport-zernovyh-na-20/>

68. Названы лидеры экспорта подсолнечного масла. URL: <https://latifundist.com/novosti/44757-nazvany-lidery-eksporta-podsolnechnogo-masla>

69. ТОП-15 заводів-производителів нерафінованого підсолнечного масла в Україні 2017. URL: <https://latifundist.com/rating/top-15-proizvoditelej-nerafinirovannogo-podsolnechnogo-masla-v-ukraine-2017>

70. ТОП-10 експортерів підсолнечного масла. URL: <https://latifundist.com/rating/top-10-eksporterov-podsolnechnogo-masla>

71. ТОВ "Кернел-Трейд" — 31454383. URL: <https://smida.gov.ua/db/emitent/arch/show/2006/vat177/7782>

72. Баланс Кернел груп URL: <https://ru.investing.com/equities/kernel-group->

holdings-balance-sheet

73. Звіт про фінансові результати Кернел. URL: <https://ru.investing.com/equities/kernel-group-holdings-income-statement>

74. Емісійний проспект Кернел. URL: https://www.emis.com/php/company-profile/UA/Kernel-Trade_TOV__Кернел-Трейд_TOB__ru_2187869.html

75. Сторінка Кернел. URL: <https://thepage.ua/ua/dossier/kernel-group>

76. Лптифундист о Кернел Трейд. URL: <https://latifundist.com/kompanii/1332-kernel-trejd>

77. Лтифундист о Кернел Груп. URL: <https://latifundist.com/kompanii/141-kernel-grupp>

78. Кернел Груп. URL: <https://elevatorist.com/kompanii/119-kernel-grupp>

79. Інвестиції Кернел. URL: <https://www.kernel.ua/investor-relations/equity-story/financial-highlights/>

80. Оцінка якості продукції Кернел. URL: <https://career.kernel.ua/sustainability/top-quality/>

81. ОЛІЯ СОНЯШНИКОВА "ЩЕДРИЙ ДАР" 850МЛ НЕРАФІНОВАНА URL: <https://citron.kyiv.ua/maslo-podsolnechnoe-shchedryj-dar-850ml-nerafinirovannoe>

82. Продукцію "Щедрий ДАР" схвалили науковці URL: <https://www.unian.ua/consumers/345283-produktsiyu-schedriy-dar-shvalili-naukovtsi.html>

83. У Kernel знижують втрати олії при виробництві URL: <https://agrotimes.ua/agromarket/u-kernel-znyzhuyut-vtraty-oliyi-pry-vyrobnyctvi/>

84. Kernel експортує понад 7,5 млн. тонн продукту щорічно URL: <https://landlord.ua/news/eksportni-pokaznyky-kernel-siahnuly-lyshe-10-vid-dovoiennykh-rezultativ/>

85. Коваленко О. "Нафтогаз" показав розширену звітність за 2021 рік. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/naftogaz-pokazav-rozshirenu-zvitnist-za-2021-rik-11962740.html>

86. "НАФТОГАЗ": ЗБИТОК ЗА ПЕРШЕ ПІВРІЧЧЯ - 57,2 МЛРД ГРН. URL:

<https://finbalance.com.ua/news/naftohaz-povidomiv-pro-zbitok-za-pershe-pivrichchya-na-572-mlrd-hrn>

87. АК «Нафтога». URL:

https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/40121452/

88. Офіційний сайт АК «Нафтогаз». URL:

https://www.naftogaz.com/for_investors?fin=2021&rep=2020

89. Мельник Д., Михальська О. Система публічної звітності корпорацій: формування, контроль та аналіз показників. Наукові перспективи (Věda a perspektivy). 2023. № 2(21). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-2\(32\)-373-386](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-2(32)-373-386) (дата звернення: 12.04.2023).

90. Adams, C. A. (2002). Internal organisational factors influencing corporate social and ethical reporting: beyond current theorising. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 15(2), 223-250.

91. Association of Chartered Certified Accountants. (2018). Global trends in corporate governance. Retrieved from https://www.accaglobal.com/content/dam/ACCA_Global/professional-insights/Global-trends-in-corporate-governance.PDF

92. Barros, M., Lopes, I. T., & Ribeiro, N. M. (2017). Corporate social responsibility reporting: A content analysis in the banking sector. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 24(1), 20-33.

93. Brown, H. S., Deegan, C., & Pope, J. (2019). The legitimacy of sustainability reporting: A review of CSR communication research. *Journal of Cleaner Production*, 219, 432-444.

94. Cai, L., & Yang, Y. (2020). The impact of corporate social responsibility on corporate financial performance: A meta-analysis. *Journal of Cleaner Production*, 248, 119218.

95. Deloitte. (2018). Extended enterprise risk management: Driving performance through improved visibility. Retrieved from <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Governance-Risk-Compliance/dttl-grc-extended-enterprise-risk-management.pdf>

96. European Commission. (2019). Guidelines on non-financial reporting. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/190604-guidelines-on-non-financial-reporting_en.pdf
97. Financial Accounting Standards Board. (2016). Conceptual framework for financial reporting. Retrieved from <https://www.fasb.org/resources/ccurl/868/133/fasb-conceptual-framework-2018.pdf>
98. GRI Standards. (2016). Sustainability reporting standards. Retrieved from <https://www.globalreporting.org/standards/>
99. Hahn, R., Kühnen, M., & Weiskopf, C. (2015). Corporate sustainability reporting and stakeholder concerns: Is there a gap in Europe? *Journal of Cleaner Production*, 96, 261-273.
100. KPMG. (2019). The KPMG survey of corporate responsibility reporting 2019. Retrieved from <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/xx/pdf/2019/10/kpmg-survey-of-corporate-responsibility-reporting-2019.pdf>
101. Mallin, C. A. (2017). *Corporate governance*. Oxford University Press.
102. Rangan, K., Chase, L., & Karim, S. (2015). The truth about CSR. *Harvard Business Review*, 93(1), 40-49.
103. Seuring, S., & Müller, M. (2008). From a literature review to a conceptual framework for sustainable supply chain management. *Journal of Cleaner Production*, 16(
104. Stout, L. A. (2012). *The shareholder value myth: How putting shareholders first harms investors, corporations, and the public*. Berrett-Koehler Publishers.
105. United Nations Global Compact. (2015). *Corporate sustainability reporting: The way forward*. Retrieved from <https://www.unglobalcompact.org/library/4131>
106. Van der Laan Smith, J., & Adhikari, A. (2015). Voluntary environmental reporting quality: Evidence from Australia. *Accounting Research Journal*, 28(2), 185-212.

ДОДАТКИ

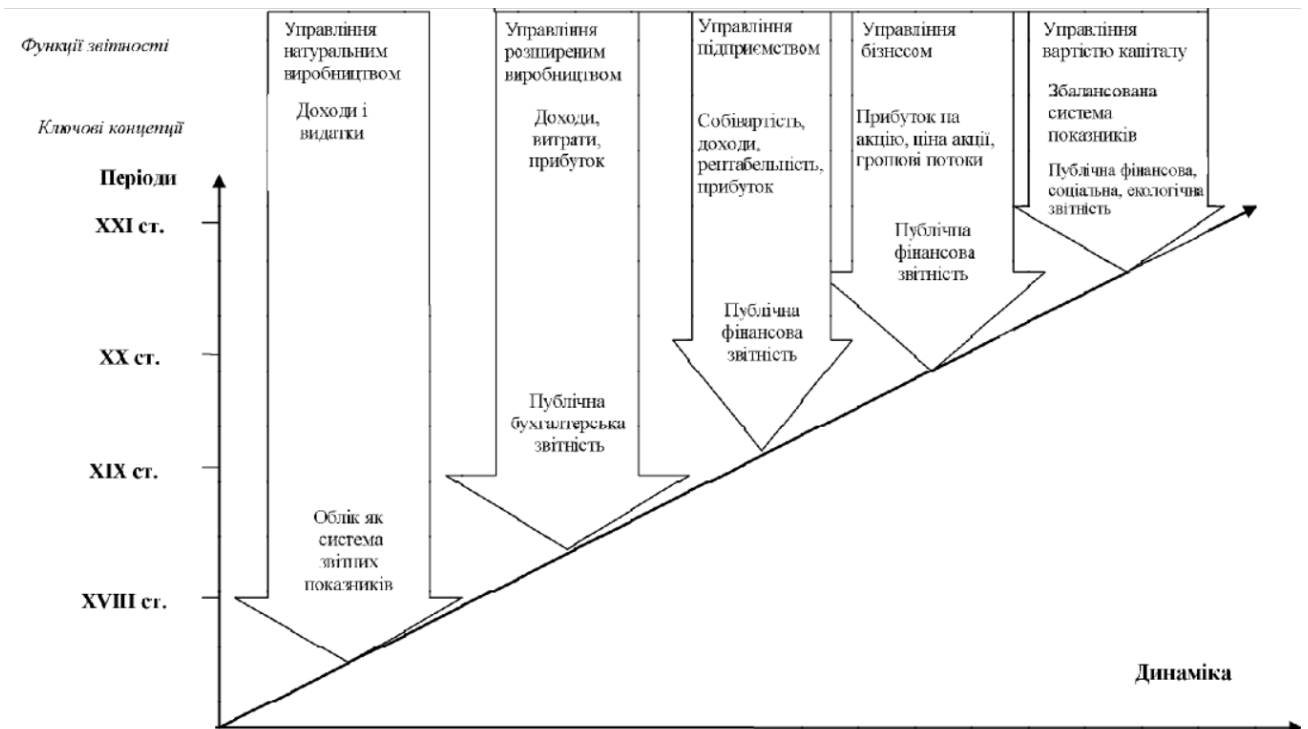
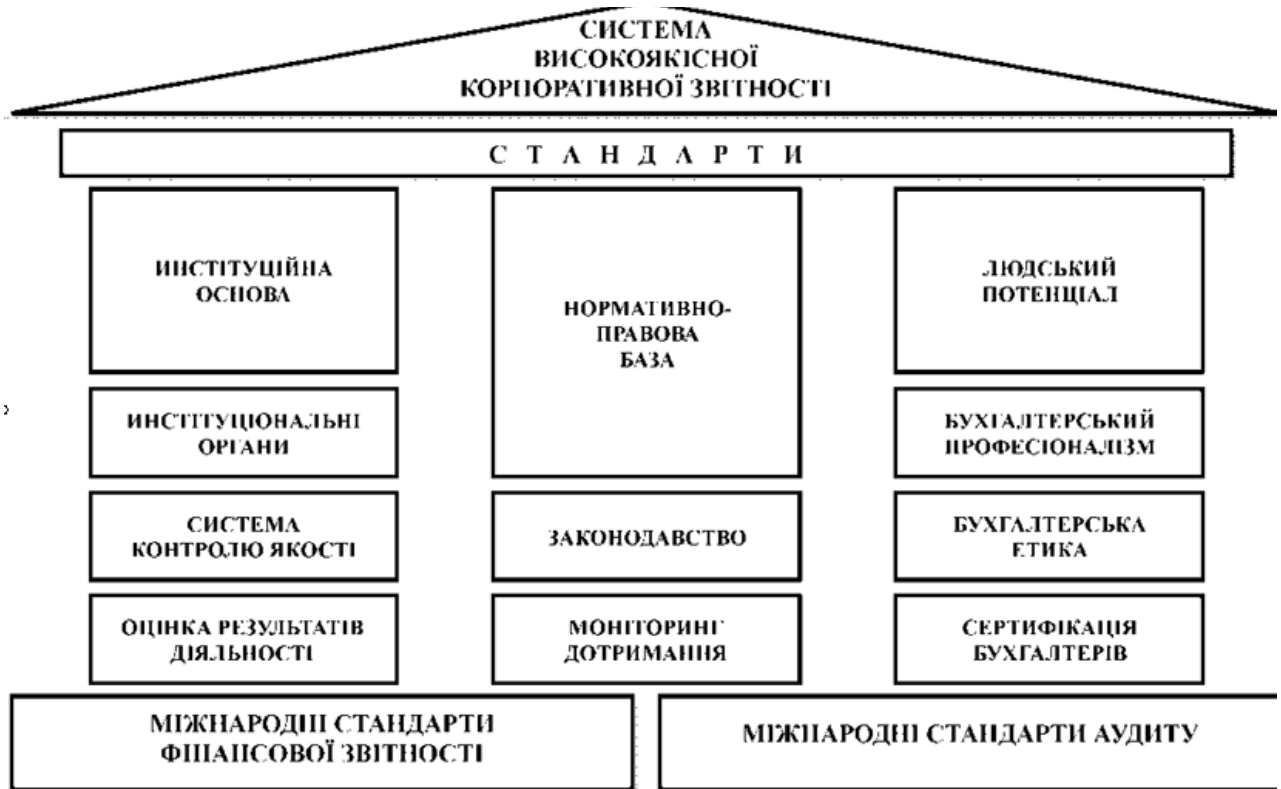
Додаток А

Порівняння складу деяких елементів корпоративної звітності США, ЄС та України*

Параметри звіту	США	ЄС	Україна
1. Опис бізнесу. Загальна характеристика бізнесу	п. 1. Опис бізнесу	Опис діяльності. Імовірні перспективи подальшого розвитку. Наявність філіалів.	Основні відомості про емітента. Опис бізнесу.
Ризики	п. 1А. Опис факторів ризику. п. 7А. Кількісні та якісні показники ринкового ризику.	Політика управління фінансовими ризиками та фінансові інструменти.	-
Майно	п. 2. Майно		Інформація про основні засоби емітента (за залишковою вартістю). Інформація щодо вартості чистих активів емітента. Відомості щодо особливої інформації та інформації про іпотечні цінні папери, що виникла протягом звітного періоду.
Судові справи	п. 3. Судові процеси	-	-
Охорона праці	п. 4. Безпека в шахтах	-	-
2. Акції та акціонери	п. 5. Ринок обігу простих акцій. Акціонери - пов'язані особи. Емісія простих акцій. п. 12. Мажоритарні акціонери та пов'язані особи.	Придбання власних акцій.	Інформація про випуски акцій емітента
3. Корпоративне управління та корпоративна безпека Органи управління	п. 10. Керівництво і корпоративне управління. п. 11. Компенсації виконавчим директорам.	Кодекс корпоративного управління. Склад адміністративного, управлінського та наглядового органів.	Інформація щодо посади корпоративного секретаря. Інформація щодо освіти та стажу роботи посадових осіб емітента. Інформація про загальні збори акціонерів. Інформація про стан корпоративного управління.
Пов'язані особи	п. 13. Угоди і трансакції з пов'язаними особами.		Інформація про володіння посадовими особами емітента акціями емітента. Інформація про осіб, що володіють 10 відсотків та більше акцій емітента
4. Фінансові показники Фінансова звітність	п. 8. Фінансова звітність і додаткові дані. п. 6. Окремі фінансові показники	Фінансова (консолідована) звітність	Річна фінансова звітність підприємства. Примітки до фінансової звітності.
Аналіз фінансового стану	п. 7. Аналіз фінансового стану та результатів діяльності	Аналіз фінансового стану.	-
5. Облікова політика та внутрішній контроль	п. 9. Зміни в обліковій політиці. п. 9А. Середовище і процедури внутрішнього контролю	Внутрішній контроль	-
6. Інновації та інтелектуальний потенціал	-	Діяльність у сфері досліджень та розвитку.	-

*Складено автором на основі джерела [48, с. 19].

Основа та еволюція корпоративної звітності

Додаток В

Склад ключових показників у проектах документа Міжурядової робочої групи експертів з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності ЮНКТАД «Основні показники для звітності компаній про внесок у досягнення Цілей сталого розвитку» і проекті Методичних рекомендацій щодо складання звіту про управління

Сфера, до якої ВІДНОСЯТЬСЯ показники	Документ ЮНКТАД		Проект Методичних рекомендацій	
	Групи показників	Показники	Групи показників	Показники
А. Економічна сфера	А.1. Доходи та/або (чиста) додана вартість	А.1.1. Доходи. А.1.2. Додана вартість. А.1.3. Чиста додана вартість	Показники, що відображають доходи та додану вартість, створену підприємством у процесі діяльності	Доходи. Додана вартість за витратами виробництва
	А.2. Виплати уряду	А.2.1. Податки та інші платежі уряду	Показники, що розкривають платежі на користь держави	Податки та інші платежі державі
	А.3. Нові Інвестиції/ витрати	А.3.1. Зелені інвестиції/товари (продукти). А.3.2. Інвестиції в соціальну сферу. А.3.3. Загальні витрати на дослідження та розробки	Показники, що містять Інформацію про Інвестиції підприємства	Витрати на охорону навколишнього середовища
	А.4. Місцеві програми постачання/закупівель	А.4.1. Відсоткова частка закупівель на МІСЦЯХ	-	-
С. Соціальна сфера	С.1. Тендерна рівність	С.1.1. Частка жінок на керівних посадах	Показники, що характеризують стан тендерної рівності	Частка жінок на керівних посадах
	С.2. Дослідження та розробки	С.2.1. Загальні витрати на дослідження та розробки	Показники, що розкривають витрати на дослідження та розробки	Загальна сума витрат на виконання наукових досліджень і розробок. Витрати на професійне навчання одного працівника
	С.3. Людський капітал	С.3.1. Середньорічна тривалість підготовки в розрахунку на одного працівника з розподілом за категоріями працівників. С.3.2. Витрати на підготовку одного працівника на рік з розподілом за категоріями працівників. С.3.3. Заробітна плата та виплати працівникам з розподілом за типом зайнятості та статтю	Показники, що характеризують витрати на людський капітал	Заробітна плата штатних працівників. Заробітна плата працівників-жінок. Заробітна плата працівників - зовнішніх сумісників. Заробітна плата працівників, які працюють за цивільно-правовими договорами
	С.4. Охорона здоров'я та безпека працівників	С.4.1. Витрати на охорону здоров'я та безпеку працівників. С.4.2. Частота/кількість випадків виробничого травматизму	Показники, що розкривають стан охорони здоров'я та безпеки працівників	Частота випадків виробничого травматизму за звітний період. Кількість випадків виробничого травматизму
	С.5. Колективні трудові договори	С.5.1. Відсоток працівників, охоплених колективними договорами	Показники, що розкривають стан охоплення працівників колективними трудовими договорами	Відсоток працівників, охоплених колективними договорами
Й. Інституціональ-	0.1. Розкриття	0.1.1. Кількість засідань	Показники, що	Кількість засідань

на сфера	інформації про корпоративне управління	ради директорів та показники відвідувань. 0.1.2. Кількість та частка жінок серед членів ради директорів. 0.1.3. Члени ради директорів із розподілом за віковими групами. 0.1.4. Кількість засідань аудиторських комітетів та показники відвідувань. 0.1.5. Винагорода: загальна сума та винагорода в розрахунку на кожного члена ради директорів та керівництва	розкривають за даними внутрішніх документів товариства інформацію про корпоративне управління	виконавчого органу. Члени виконавчого органу. Відвідування членами виконавчого органу засідань. Розподіл членів виконавчого органу за віковими групами. Кількість жінок серед членів виконавчого органу. Частка жінок серед членів виконавчого органу (розраховується діленням кількості жінок серед членів виконавчого органу на загальну кількість членів виконавчого органу). Частка членів виконавчого органу - осіб з обмеженими можливостями (розраховується діленням кількості членів виконавчого органу - осіб з обмеженими можливостями на загальну кількість членів виконавчого органу). Кількість засідань аудиторського комітету. Відвідування аудиторського комітету його членами. Сукупний та індивідуальний розмір і форма винагороди голови та членів виконавчого органу, кількість акцій, якими вони володіють
----------	--	---	---	---

Джерело: Core Indicators for Company Reporting on the Contribution towards the Attainment of the Sustainable Development Goals. URL. <http://isar.unctad.org/wp-content/uploads/2017/12/ISAR-34-non-paper-31102017.pdf>; розробки фахівців ДННУ «Академія фінансового управління»

Перші ТНК в Україні та їх вплив на економіку*

- ФПГ «СКМ»,
- «DCH» Холдинг,
- НВГ «Інтерпайп»,
- ВАТ «Укрнафта»,
- NEMIROFF Холдинг,
- «КК «ROSHEN»,
- «ІСД»,
- Корпорація "УкрАВТО"

Позитивний вплив	Негативний вплив
Підвищення економічного зростання	Встановлення контролю з боку ТНК
Збільшення прямих іноземних інвестицій	Домінування над національними виробниками
Збільшення податкових надходжень до бюджету	Використання застарілих технологій
Впровадження інновацій, що забезпечує модернізацію підприємств	Шкідливе виробництво та недотримання екологічних стандартів
Зменшення безробіття та підвищення кваліфікації робітників	Захоплення найбільш перспективних секторів економіки та витіснення національного виробника
Зміцнення зовнішньоторговельних зв'язків	Виснаження природних ресурсів
Пожвавлення внутрішньої торгівлі, насичення ринку високоякісними товарами та послугами	Фінансова залежність від стратегії діяльності ТНК

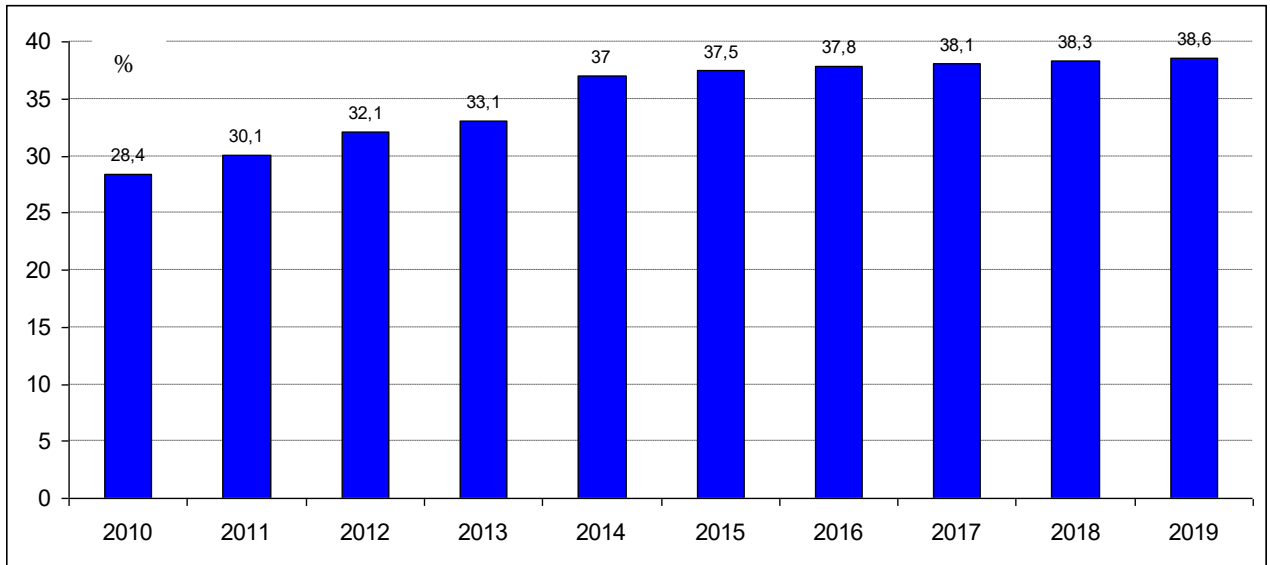
*Джерело: складено на основі [14]

ТОП-10 компаній, працюючих в Україні, 2019 р. (2020 р. – кризовий, тому не індикативний)*

№	Компанія	Виручка (млрд. грн)	Прибуток (млн. грн)	Вид діяльності
1	НАК "Нафтогаз України"	213,1	14158	Енергетика
2	ДП "Енергоринок"	178,2	2974	Енергетика
3	ТОВ "АТБ-Маркет"	89,2	2832	Рітейл
4	АТ "Укрзалізниця"	86,7	368	Транспорт
5	ПАТ МК "Азовсталь"	84,4	3678	ГМК
6	ПАТ "Маріупольський меткомбінат ім. Ілліча"	81,5	3473	ГМК
7	ПАТ "Укргазвидобування"	81,3	27949	Енергетика
8	ПрАТ "АрселорМіттал Кривий Ріг"	70,0	9794	ГМК
9	ПАТ ЗМК "Запоріжсталь"	60,3	4813	ГМК
10	ТОВ "Сільпо-Фуд"	58,2	105	Рітейл

*Джерело: складено на основі [14]

Динаміка індексу транснаціоналізації економіки України*

*Розроблено автором.

Фінансова звітність ТОВ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ-ТРЕЙД"
#31454383
Фінансова звітність за 2021 рік
20212020
Ю900108 Баланс (Звіт про фінансовий стан)
Актив

Назва рядка	Код рядка	На	На кінець
		початок звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	76 505.00	106 437.00
первісна вартість	1001	185 400.00	232 472.00
накопичена амортизація	1002	108 895.00	126 035.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	0.00
Основні засоби	1010	2 078 184.00	2 026 469.00
первісна вартість	1011	2 469 154.00	2 586 123.00
знос	1012	390 970.00	559 654.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	0.00
первісна вартість	1016	0.00	0.00
знос	1017	0.00	0.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	0.00
інші фінансові інвестиції	1035	1 545 571.00	2 765 683.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	4 565.00	11 360.00
Відстрочені податкові активи	1045	1 029.00	370 324.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	На	На кінець
		початок звітнього періоду, тис. грн	звітнього періоду, тис. грн
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	3 705 854.00	5 280 273.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	14 763 821.00	22 273 369.00
Виробничі запаси	1101	8 973 380.00	8 116 688.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	0.00
Готова продукція	1103	2 972 546.00	5 702 421.00
Товари	1104	2 817 895.00	8 454 260.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестрашування	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5 155 172.00	3 126 946.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6 702 637.00	4 003 700.00
з бюджетом	1135	3 782 416.00	4 804 541.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	179 188.00	0.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	675 149.00	107 538.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	3 683 695.00	828 487.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	886 518.00	2 366 894.00
Готівка	1166	2.00	12.00
Рахунки в банках	1167	886 516.00	2 366 882.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	0.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	На	На кінець
		початок звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	0.00	0.00
Усього за розділом II	1195	35 649 408.00	37 511 475.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	39 355 262.00	42 791 748.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На	На кінець
		початок звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	9 358 912.00	9 358 912.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	0.00	0.00
Додатковий капітал	1410	0.00	0.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	20 236.00	20 236.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 659 899.00	935 203.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	12 039 047.00	10 314 351.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	0.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	16 361.00	2 814.00
Довгострокові забезпечення	1520	831 235.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	На	На кінець
		початок звітнього періоду, тис. грн	звітнього періоду, тис. грн
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	847 596.00	2 814.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	3 335 500.00	15 060 095.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	37 711.00	14 731.00
товари, роботи, послуги	1615	1 200 944.00	3 539 677.00
розрахунками з бюджетом	1620	237.00	123.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	3.00	2.00
розрахунками з оплати праці	1630	2 091.00	2 052.00
за одержаними авансами	1635	5 688 276.00	7 836 177.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	35 968.00	2 016 321.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	16 167 889.00	4 005 405.00
Усього за розділом III	1695	26 468 619.00	32 474 583.00

Назва рядка	Код рядка	На	На кінець
		початок звітної періоду, тис. грн	звітної періоду, тис. грн
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	39 355 262.00	42 791 748.00

J0900207 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний	За
		період, тис. грн	аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	85 791 541.00	67 395 769.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	81 969 080.00	58 114 495.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	3 822 461.00	9 281 274.00
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	691 741.00	1 666 006.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	1 515 993.00	931 906.00
Витрати на збут	2150	3 094 727.00	3 834 778.00
Інші операційні витрати	2180	1 083 595.00	578 396.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0.00	5 602 200.00
збиток	2195	1 180 113.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	296 421.00	181 794.00
Інші доходи	2240	5 498 552.00	4 019 156.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	1 315 770.00	1 627 252.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	5 406 683.00	6 153 160.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0.00	2 022 738.00
збиток	2295	2 107 593.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	388 297.00	-373 793.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0.00	1 648 945.00
збиток	2355	1 719 296.00	0.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0.00	0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	0.00
Інший сукупний дохід	2445	0.00	0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-1 719 296.00	1 648 945.00

Елементи операційних витрат

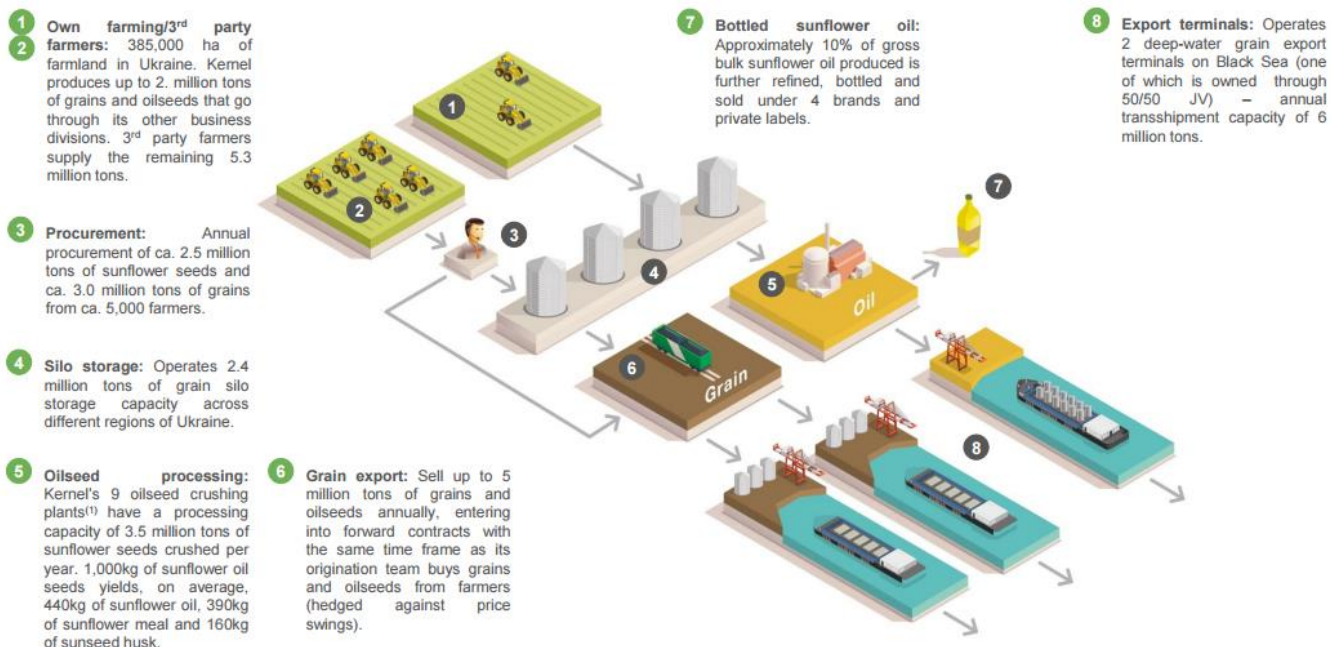
Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	58 739 040.00	40 564 597.00
Витрати на оплату праці	2505	1 101 271.00	642 434.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	102 549.00	77 965.00
Амортизація	2515	188 489.00	162 778.00
Інші операційні витрати	2520	6 938 934.00	6 567 561.00
Разом	2550	67 070 283.00	48 015 335.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0.00	0.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0.00	0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.00	0.00
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.00	0.00
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

Бізнес-модель «Кернел»

Kernel operates a fully integrated business model

Зведений звіт про фінансові результати групи Кернел, млн. грн.

Стаття	Код	2019	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	110892	114993	158124
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	93196	99086	136192
Валовий: прибуток	2090	17697	15907	21932
збиток	2095		(--)	(--)
Інші операційні доходи	2120	4827	5631	6464
Адміністративні витрати	2130	8163	7416	4455
Витрати на збут	2150	1568	1623	1332
Інші операційні витрати	2180	6532	7827	5446
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	6261	4672	17163
збиток	2195		(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200		--	--
Інші фінансові доходи	2220		--	--
Інші доходи	2240	3985	3472	1804
Фінансові витрати	2250	1732	1854	1504
Втрати від участі в капіталі	2255		(--)	(--)
Інші витрати	2270	1826	2421	468
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	6688	3869	16995
збиток	2295		(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	1204	696	3059
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5484	3172	13936

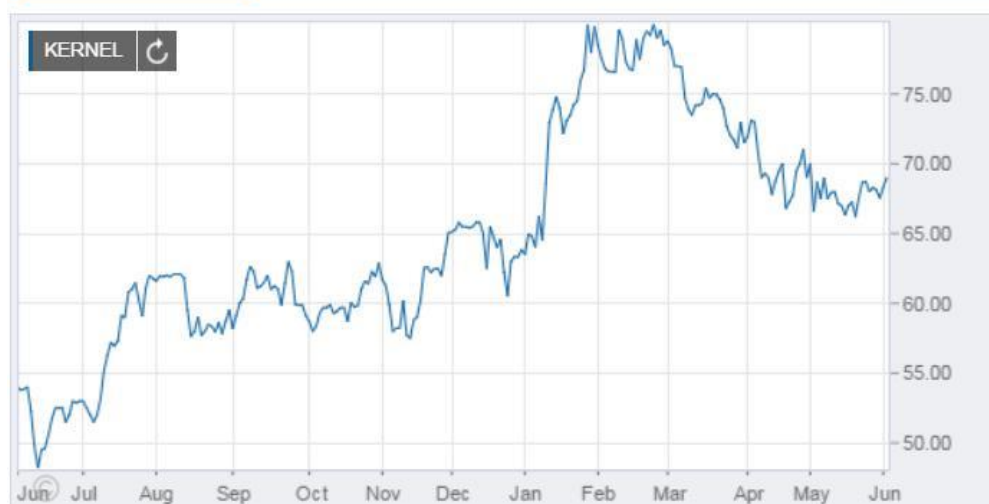
Зведений баланс групи Кернел, млн. грн.

Актив	Код	2019	2020	2021
	рядка			
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	102	104	104
первісна вартість	1001	113	116	119
накопичена амортизація	1002	11	12	15
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8273	12121	9012
Основні засоби	1010	8954	9175	8845
первісна вартість	1011	11827	12207	13215
знос	1012	2873	3032	4370
Інвестиційна нерухомість	1015		--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	2932	3726	5642
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	543	762	895
інші фінансові інвестиції	1035		--	--
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		--	--
Відстрочені податкові активи	1045		--	--
Інші необоротні активи	1090		--	--
Усього за розділом I	1095	20804	25888	24498
II. Оборотні активи Запаси	1100	827	1056	1166
Поточні біологічні активи	1110	265	315	416
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7418	746	6003
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	319	633	1365
з бюджетом	1135	3	5	4
у тому числі з податку на прибуток	1136	1	2	1
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	84	179	216
Поточні фінансові інвестиції	1160	52	72	86
Гроші та їх еквіваленти	1165	1782	1361	1333
Інші оборотні активи	1190	98	64	71
Усього за розділом II	1195	10848	4431	10660
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи	1200			
Баланс	1300	31652	30319	35158
Пасив	Код			
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	6827	7625	8227
Капітал у дооцінках	1405	32	84	103
Додатковий капітал	1410		--	--
Резервний капітал	1415	162	324	473
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	854	1153	1266
Неоплачений капітал	1425		--	--
Вилучений капітал	1430		--	--
Усього за розділом I	1495	7875	9186	10069

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500		--	--
Довгострокові кредити банків	1510	3762	4831	5071
Інші довгострокові зобов'язання	1515		--	--
Довгострокові забезпечення	1520	2938	2721	2553
Цільове фінансування	1525			
Усього за розділом II	1595	6700	7552	7624
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	7872	6531	6867
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		--	--
товари, роботи, послуги	1615	6253	4011	5804
розрахунками з бюджетом	1620	228	334	873
розрахунками зі страхування	1625	12	24	41
розрахунками з оплати праці	1630	65	136	217
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	894	279	1146
Поточні забезпечення	1660		--	--
Доходи майбутніх періодів	1665		--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	1753	2266	2517
Усього за розділом III	1695	17077	13581	17465
ГУ. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		--	--
Баланс	1900	31652	30319	35158

Котирування акцій Кернел

SHARE PRICE

Котирування акцій «Кернел»

INDICATORS

number of shares	80,701,230
market capitalisation	5,568.38
book value	4,208.20
P/BV	1.32
P/E	8.10
payout rate / dividend yield	1.40

«АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КОМПАНІЯ
»НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»: бухгалтерська звітність і фінансовий аналіз за 2020 р.

Бухгалтерська звітність за 2019-2020 рр.

Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан). Активи

Назва показника	Код	2020	2019
Нематеріальні активи	1000	37507	50235
первісна вартість	1001	129468	153175
накопичена амортизація	1002	91961	102940
Незавершені капітальні інвестиції	1005	600904	529188
Основні засоби	1010	317020	476656
первісна вартість	1011	749757	734196
знос	1012	432737	257540
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	242695041	272274976
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1503416	3574989
Відстрочені податкові активи	1045	221416	5120363
Інші необоротні активи	1090	21895747	11419
I.Всього необоротних активів	1095	267271051	282037826
Запаси	1100	59550203	83327766
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25583035	63488316
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5154203	3369002
з бюджетом	1135	2722043	1690402
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2363043	980847
Поточні фінансові інвестиції	1160	11483320	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	33985932	75847594
Витрати майбутніх періодів	1170	40686	157770
Інші оборотні активи	1190	701265	341337
II.Всього оборотних активів	1195	141583730	229203034
БАЛАНС	1300	408854781	511240860

Бухгалтерський баланс (Звіт про фінансовий стан). Пасиви

Назва показника	Код	2020	2019
Зареєстрований (пайовий капітал)	1400	190150481	190150481
Капітал у дооцінках	1405	43513572	216302443
Додатковий капітал	1410	2655860	2655036
Резервний капітал	1415	7930755	5397844
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	70275683	-29332134
I.Всього власного капіталу	1495	314526351	385173670
Довгострокові кредити банків	1510	9735726	11137680
Інші довгострокові зобов'язання	1515	44391593	35542355
Довгострокові забезпечення	1520	259375	291414
II.Всього довгострокових зобов'язань і забезпечень	1595	54386694	46971449
Короткострокові кредити банків	1600	121146	5119657
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	5857112	5957523
товари, роботи, послуги	1615	22630160	19691291
розрахунками з бюджетом	1620	14002	8813625
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	8800792
розрахунками зі страхування	1625	266	248
розрахунками з оплати праці	1630	6826	2702
за одержаними авансами	1635	5054652	1376879

Поточні забезпечення	1660	1816608	33562244
Доходи майбутніх періодів	1665	198521	204967
Інші поточні зобов'язання	1690	4242443	4366605
ІІІ.Всього поточних зобов'язань і забезпечень	1695	39941736	79095741
БАЛАНС	1900	408854781	511240860

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Назва показника	Код	2020	2019
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	121058717	178349399
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	121885731	147308054
Валовий: прибуток	2090	0	31041345
Валовий збиток	2095	827014	0
Інші операційні доходи	2120	39242377	68420920
Адміністративні витрати	2130	3180396	3514572
Витрати на збут	2150	3153279	2280495
Інші операційні витрати	2180	26032188	20707935
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	6049500	72959263
Дохід від участі в капіталі	2200	234514	0
Інші фінансові доходи	2220	1364196	1758034
Інші доходи	2240	1764767	2047262
Фінансові витрати	2250	5791588	5684370
Втрати від участі в капіталі	2255	0	6145402
Інші витрати	2270	16240709	398694
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	64536093
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	12619320	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	5382381	13877882
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	50658211
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	18001701	0
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-90876	-1217
Назва показника	Код	2020	2019
Накопичені курсові різниці	2410	727826	-679864
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-20336103	-40046775
Інший сукупний дохід	2445	21991	-92199
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-19677162	-40820055
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	40618	-16596
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-19717780	-40803459
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-37719481	9854752

Операційні витрати

Назва показника	Код	2020	2019
Матеріальні затрати	2500	75978207	110875052
Витрати на оплату праці	2505	1885574	2151660
Відрахування на соціальні заходи	2510	110480	102401
Амортизація	2515	69038	66787
Інші операційні витрати	2520	76208295	60615156
Разом	2550	154251594	173811056

Інші дані

Назва показника	Код	2020	2019
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190150481	190150481
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190150481	190150481
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-94,67081	266,41116

Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-94,67081	266,41116
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	79,92

https://zvitnist.com/20077720_AKCIENERNE_TOVARYSTVO_NACIONALNA_AKCIONERNA_KOMPA

Виробничий цикл компанії

< > ↻ 📄 🔒 www.naftogaz.com/about-naftogaz

Про Групу ▾ Сталий розвиток ▾ Бізнеси ▾

Виробничий цикл

<https://www.naftogaz.com>

Консолідована звітність корпорації «Нафтогаз»

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН НА 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ

<i>У мільйонах українських гривень</i>	При- мітки	<u>31 грудня 2021 року</u>	<u>31 грудня 2020 року</u>
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	5	294 042	211 134
Нематеріальні активи	6	4 367	3 147
Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства	7	722	772
Відстрочені податкові активи	24	5 668	7 685
Компенсація недоотриманого доходу від транспортування газу	8	1 898	-
Дебіторська заборгованість за договором купівлі-продажу	8	-	63 432
Передоплата з податку на прибуток		3 269	9 375
Інші необоротні активи	9	5 787	2 892
Всього необоротних активів		315 753	298 437
Оборотні активи			
Запаси	10	69 010	40 691
Торгова дебіторська заборгованість	11	49 494	28 129
Передоплати видані та інші оборотні активи	12	23 558	22 641
Компенсація недоотриманого доходу від транспортування газу	8	14 669	-
Дебіторська заборгованість за договором купівлі-продажу	8	-	17 626
Передоплата з податку на прибуток		4 135	702
Грошові кошти та залишки на банківських рахунках	26	30 540	37 106
Грошові кошти, обмежені у використанні	26	4 293	659
Всього оборотних активів		195 699	147 554
ВСЬОГО АКТИВІВ		511 452	445 991
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	13	194 307	194 307
Резерв переоцінки		206 306	140 171
Накопичені курсові різниці		3 871	4 069
Накопичений дефіцит		(51 565)	(27 801)
Власний капітал, який належить власникам материнської компанії		352 919	310 746
Неконтрольована частка у капіталі	13	6 075	3 535
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		358 994	314 281
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові зобов'язання			
Позики	14	40 154	56 547
Забезпечення	15	8 015	9 853
Відстрочені податкові зобов'язання	24	23 701	12 910
Інші довгострокові зобов'язання	16	3 245	3 354
Всього довгострокових зобов'язань		75 115	82 664
Короткострокові зобов'язання			
Позики	14	21 431	9 795
Забезпечення	15	15 077	13 576
Торгова кредиторська заборгованість	17	10 857	3 585
Аванси отримані та інші короткострокові зобов'язання	18	27 789	20 277
Заборгованість з податку на прибуток		2 189	1 813
Всього короткострокових зобов'язань		77 343	49 046
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		152 458	131 710
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		511 452	445 991

**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ АБО ЗБИТКИ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2021 РОКУ**

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Примітки	2021 рік	2020 рік
Дохід від реалізації	3, 19	217 384	159 234
Компенсація за виконання спеціальних обов'язків		-	32 205
Відсотки та інші доходи		1 595	1 578
Всього доходу від реалізації та інших доходів		218 979	193 017
Виробничі витрати	20	(82 021)	(48 222)
Закупівлі	21	(63 235)	(64 558)
Знос, виснаження та амортизація		(13 755)	(16 548)
Витрати на дослідження, розробку та розвідку		(1 060)	(588)
Збитки від знецінення нефінансових активів		(2 777)	(7 950)
Витрати на збут, загальні та адміністративні витрати	22	(22 181)	(21 340)
Фінансові витрати	23	(5 614)	(6 738)
Чистий рух у резерві знецінення фінансових активів	9,11,12	(10 514)	(42 595)
Всього витрат		(201 157)	(208 539)
Дохід від курсових різниць		1 529	1 545
Частка у результатах асоційованих та спільних підприємств після оподаткування	7	(37)	(65)
Прибуток/(збиток) до оподаткування		19 314	(14 042)
Витрати з податку на прибуток	24	(7 291)	(4 960)
Прибуток/(збиток) за період		12 023	(19 002)

»

**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
НА 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ**

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Примітки	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	5	211 134	240 506
Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства	6	772	835
Відстрочені податкові активи	19	7 685	10 439
Дебіторська заборгованість за договором купівлі-продажу	20	63 432	-
Інші необоротні активи	7	6 039	8 505
Передплата з податку на прибуток підприємств	2	9 375	-
Всього необоротних активів		298 437	260 285
Оборотні активи			
Запаси	8	40 691	57 705
Торгова дебіторська заборгованість	9	28 129	59 056
Передплати видані та інші оборотні активи	10	22 641	9 887
Дебіторська заборгованість за договором купівлі-продажу	20	17 626	-
Передплата з податку на прибуток підприємств		702	263
Грошові кошти та залишки на банківських рахунках		37 106	77 593
Грошові кошти, обмежені у використанні		659	436
Активи припиненої діяльності, що класифіковані як утримувані для продажу та розподілу	20	-	115 355
Всього оборотних активів		147 554	320 295
ВСЬОГО АКТИВІВ		445 991	580 580
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	11	194 307	194 307
Резерв переоцінки		140 171	316 264
Накопичені курсові різниці		4 069	3 340
Накопичений дефіцит		(27 801)	(123 234)
Власний капітал, який належить власникам материнської компанії		310 746	390 677
Неконтрольована частка у капіталі		3 535	1 897
ВСЬОГО ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		314 281	392 574
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Довгострокові зобов'язання			
Позики	12	56 547	47 148
Забезпечення	13	9 853	10 588
Відстрочені податкові зобов'язання	19	12 910	18 858
Інші довгострокові зобов'язання		3 354	2 691
Всього довгострокових зобов'язань		82 664	79 285
Короткострокові зобов'язання			
Позики	12	9 795	13 514
Забезпечення	13	13 576	42 841
Торгова кредиторська заборгованість		3 585	5 061
Аванси отримані та інші короткострокові зобов'язання	14	20 277	19 494
Зобов'язання з податку на прибуток		1 813	10 471
Зобов'язання припиненої діяльності, що класифіковані як утримувані для продажу та розподілу	20	-	17 340
Всього короткострокових зобов'язань		49 046	108 721
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		131 710	188 006
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ		445 991	580 580

**КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ АБО ЗБИТКИ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2020 РОКУ**

<i>У мільйонах українських гривень</i>	Примітки	2020	2019
Дохід від реалізації	3	159 234	149 781
Компенсація за виконання спеціальних обов'язків	2	32 205	-
Відсотки та інші доходи		1 578	2 052
Всього дохід від реалізації та інші доходи		193 017	151 833
Виробничі витрати	15	(48 222)	(53 870)
Закупівлі	16	(64 558)	(41 589)
Знос, виснаження та амортизація		(16 548)	(14 208)
Витрати на дослідження, розробку та розвідку		(588)	(804)
Збитки від знецінення	5	(7 950)	(9 424)
Витрати на збут, загальні та адміністративні витрати	17	(21 340)	(16 015)
Фінансові витрати	18	(6 738)	(6 377)
Чистий рух у резерві знецінення фінансових активів	7, 9, 10	(42 595)	(6 471)
Всього витрат		(208 539)	(148 758)
Дохід від курсових різниць		1 545	1 937
Частка у результатах асоційованих та спільних підприємств після оподаткування	6	(65)	(121)
(Збиток)/прибуток до оподаткування		(14 042)	4 891
Витрати з податку на прибуток	19	(4 960)	(2 310)
Чистий (збиток)/прибуток за період від діяльності, що продовжується		(19 002)	2 581
Припинена діяльність:			
Прибуток за період від припиненої діяльності	20	-	60 713
Чистий (збиток)/прибуток		(19 002)	63 294
Чистий (збиток)/прибуток, який належить:			
Власнику Компанії від:			
Діяльності, що продовжується		(20 851)	4 330
Припиненої діяльності		-	60 713
Неконтролюючим акціонерам від:			
Діяльності, що продовжується		1 849	(1 749)
Припиненої діяльності		-	-
Чистий (збиток)/прибуток		(19 002)	63 294

		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Підприємство	НАК „Нафтогаз України” з філіями	за ЄДРПОУ	2021	12	31
Територія	Україна	за КОАТУУ	20077720		
Організаційно-правова форма господарювання:	Акціонерне товариство	за КОПФГ	8039100000		
Вид економічної діяльності	Діяльність головних управлінь	за КВЕД	230		
Середня кількість працівників	964		70.10		
Адреса, телефон	м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6				

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 року**

Форма №1

1801001

АКТИВ	Код рядка	31 грудня 2021 року	31 грудня 2020 року, (скориговано, примітка 31)
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	103 358	37 507
первісна вартість	1001	203 665	129 468
накопичена амортизація та знецінення	1002	(100 307)	(91 961)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	574 895	600 904
Основні засоби:	1010	282 433	317 020
первісна вартість	1011	756 124	749 757
знос та знецінення	1012	(473 691)	(432 737)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	269 457 025	242 695 041
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 131 422	1 503 416
Відстрочені податкові активи	1045	468 919	221 416
Інші необоротні активи	1090	54 116 370	49 719 185
у тому числі з податку на прибуток	1090	-	6 106 093
Усього за розділом I	1095	326 134 422	295 094 489

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	22 089 849	31 726 765
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	60 417 229	25 583 035
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8 083 766	5 154 203
з бюджетом	1135	8 953 004	2 722 043
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 197 925	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 325 564	2 363 043
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	11 483 320
Гроші та їх еквіваленти	1165	20 561 938	33 985 932
Витрати майбутніх періодів	1170	34 696	40 686
Інші оборотні активи	1190	4 930 381	701 265
Усього за розділом II	1195	127 396 427	113 760 292
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	453 530 849	408 854 781

ПАСИВ	Код рядка	31 грудня 2021 року	31 грудня 2020 року, (скориговано , примітка 31)
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	190 150 481	190 150 481
Капітал у дооцінках	1405	106 216 615	43 513 572
Додатковий капітал	1410	2 655 267	2 655 860
Резервний капітал	1415	7 930 755	7 930 755
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	48 343 023	70 275 683
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Усього за розділом I	1495	355 296 141	314 526 351
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	7 869 779	9 735 726
Інші довгострокові зобов'язання	1515	32 752 446	44 391 593
Довгострокові забезпечення	1520	184 314	259 375
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	40 806 539	54 386 694

III. Поточні зобов'язання та забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2 702 075	121 146
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	12 075 299	5 857 112
товари, роботи, послуги	1615	5 501 716	22 630 160
розрахунками з бюджетом	1620	18 595	14 002
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 087	266
розрахунками з оплати праці	1630	7 167	6 826
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 856 954	5 054 652
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	3 915 453	-
Поточні забезпечення	1660	1 721 145	1 816 608
Доходи майбутніх періодів	1665	186 212	198 521
Інші поточні зобов'язання	1690	28 442 466	4 242 443
Усього за розділом III	1695	57 428 169	39 941 736
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	453 530 849	408 854 781

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
		2021	12	31
Підприємство <u>НАК „Нафтогаз України” з філіями</u>	за ЄДРПОУ	20077720		
Територія <u>Україна</u>	за КОАТУУ	8039100000		
Організаційно-правова форма господарювання: <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності <u>Діяльність головних управлінь</u>	за КВЕД	70.10		
Середня кількість працівників <u>964</u>				
Адреса, телефон <u>м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6</u>				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				v

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік**

Форма №2	Код за ДКУД	1801003
----------	-------------	---------

I ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За 2021 рік	За 2020 рік (скориговано, примітка 31)
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	170 462 230	121 058 717
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(150 313 093)	(121 885 731)
Валовий:		-	-
-- прибуток	2090	20 149 137	-
-- збиток	2095	-	(827 014)
Інші операційні доходи	2120	583 115	39 242 377
у тому числі компенсація витрат за виконання ПСО	2120 (a)	-	32 204 883
Адміністративні витрати	2130	(3 066 429)	(3 180 396)
Витрати на збут	2150	(1 232 524)	(3 153 279)
Інші операційні витрати	2180	(16 288 454)	(26 032 188)
у тому числі чистий рух у резерві на знецінення дебіторської заборгованості	2180 (a)	(11 895 546)	(24 987 507)
Фінансовий результат від операційної діяльності:		-	-
-- прибуток	2190	144 845	6 049 500
-- збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	15 557 237	234 514
Інші фінансові доходи	2220	3 146 297	1 364 196
Інші доходи	2240	1 315 166	1 764 767
Фінансові витрати	2250	(4 451 368)	(5 791 588)
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати у тому числі знецінення інвестицій в дочірні та асоційовані підприємства	2270	-	(16 240 709)
Фінансовий результат до оподаткування:		-	-
-- прибуток	2290	15 712 177	-
-- збиток	2295	-	(12 619 320)
Витрати з податку на прибуток	2300	(2 660 668)	(5 382 381)
Чистий фінансовий результат:		-	-
-- прибуток	2350	13 051 509	-
-- збиток	2355	-	(18 001 701)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За 2021 рік	За 2020 рік, (скориговано, примітка 31)
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів*	2400	-	(90 876)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів*	2405	-	-
Накопичені курсові різниці**	2410	(199 001)	727 826
Частка іншого сукупного доходу (збитку) дочірніх, асоційованих та спільних підприємств*	2415	62 882 201	(12 028 954)
Інший сукупний дохід*	2445	81 106	21 991
Інший сукупний дохід (збитку) до оподаткування	2450	62 764 306	(11 370 013)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	(40 618)
Інший сукупний дохід (збиток) після оподаткування	2460	62 764 306	(11 410 631)
Сукупний дохід (збиток) (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	75 815 815	(29 412 332)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За 2021 рік	За 2020 рік, (скориговано, примітка 31)
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	117 757 141	75 978 207
Витрати на оплату праці	2505	1 927 641	1 885 574
Відрахування на соціальні заходи	2510	137 238	110 480
Амортизація	2515	79 353	69 038
Інші операційні витрати	2520	50 999 127	76 208 295
Разом	2550	170 900 500	154 251 594

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За 2021 рік	За 2020 рік, (скориговано, примітка 31)
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190 150 481	190 150 481
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190 150 481	190 150 481
Чистий (збиток) прибуток на одну просту акцію	2610	68,64	(94,67)
Скоригований чистий (збиток) прибуток на одну просту акцію	2615	68,64	(94,67)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

* Статті, які не можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

** Статті, які можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

Керівник _____ /п/ Чумак Р. М.

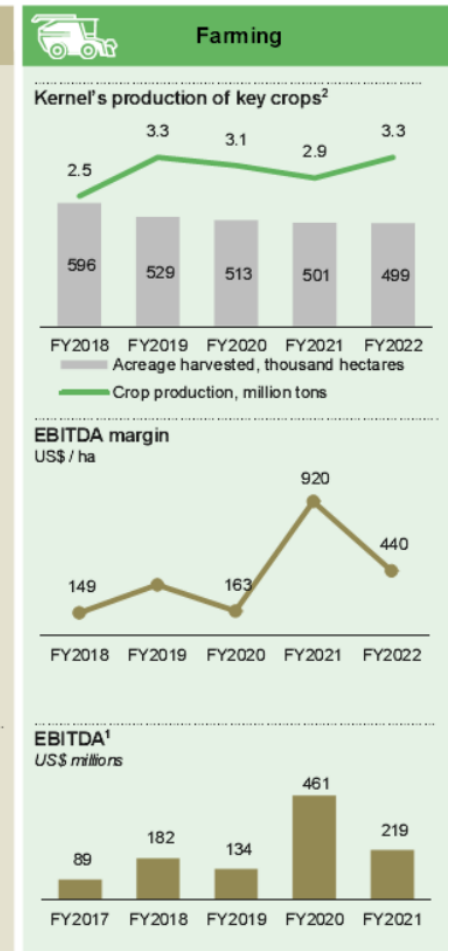
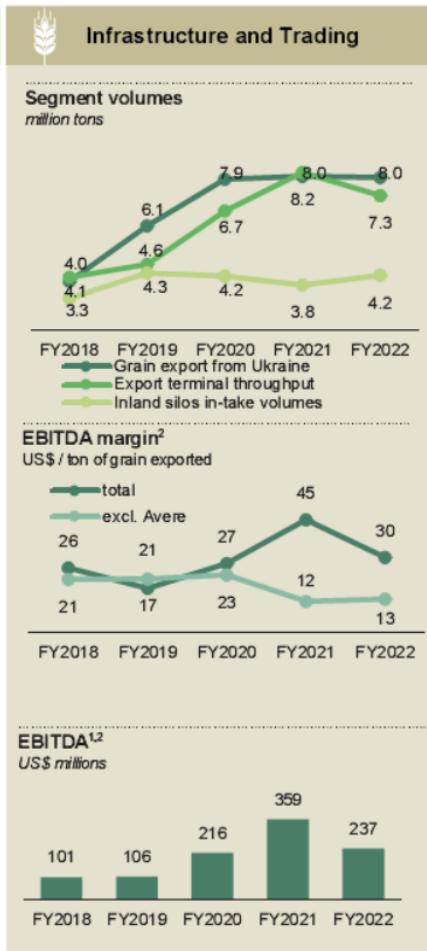
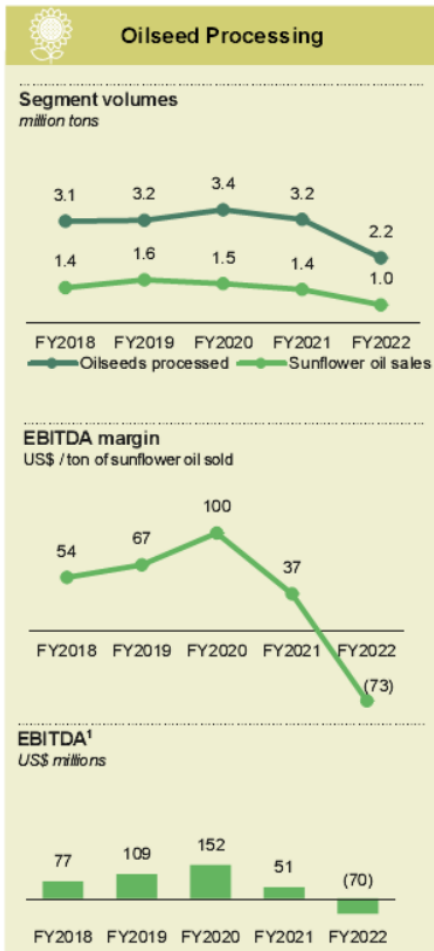
Головний бухгалтер _____ /п/ Ратманський Є.О.

Звітність корпорації Кернел

Key Highlights

<i>US\$ million except ratios and EPS</i>	FY2021 ¹	FY2022	y-o-y
Income statement highlights			
Revenue	5,595	5,332	(5%)
EBITDA ²	806	220	(73%)
Net profit attributable to equity holders of Kernel Holding S.A.	513	(41)	n/a
EBITDA margin	14.4%	4.1%	(10.3pp)
Net margin	9.2%	(0.8%)	(9.9pp)
Earnings per share, US\$	6.10	(0.51)	n/a
Cash flow highlights			
Operating profit before working capital changes	649	677	4%
Change in working capital	(44)	(794)	18x
Finance costs paid, net	(129)	(119)	(7%)
Income tax paid	(18)	(70)	3.8x
Net cash generated by operating activities	460	(305)	n/a
Net cash used in investing activities	(203)	(294)	45%
Liquidity and credit metrics			
Net debt	836	1,488	78%
Commodity inventories ³	285	892	3.1x
Adjusted net debt ⁴	551	596	8%
Shareholders' equity	1,946	1,683	(14%)
Net debt / EBITDA	1.0x	6.8x	+5.7x
Adjusted net debt / EBITDA	0.7x	2.7x	+2.0x
EBITDA / Interest	5.7x	1.8x	-3.8x
Non-financial highlights			
Number of employees (full-time equivalent) as of 30 June ⁵	11,256	10,223	(9%)
Rate of recordable work-related injuries, accidents per million worked hours	0.46	0.22	(52%)
Social spending, US\$ million	3.9	26.3	6.7x
Greenhouse gas emissions, thousand tons of CO ₂ equivalent	1,462	1,272	(13%)
Total energy consumption, terajoules	7,391	6,881	(7%)

Operating Highlights

Income statement highlights

US\$ million

	FY2021 ¹	FY2022	y-o-y
Revenue	5,595	5,332	(5%)
Net IAS 41 gain	133	13	(91%)
Cost of sales	(4,822)	(4,692)	(3%)
Gross profit	906	652	(28%)
Other operating income	111	64	(43%)
Other operating expenses	-	(45)	n/a
Net impairment losses on financial assets	(5)	(33)	7x
Loss on impairment of assets	(5)	(317)	70x
General, administrative and selling expenses	(318)	(230)	(28%)
Operating profit	689	91	(87%)
Finance costs, net	(142)	(119)	(16%)
Foreign exchange gain(loss), net	(6)	10	n/a
Other (expenses), net	(3)	(25)	7.7x
Profit / (loss) before income tax	538	(43)	n/a
Income tax (expenses) / benefit	(32)	3	n/a
Profit / (loss) for the period	506	(41)	n/a
Attributable to equity holders of Kernel Holding S.A.	513	(41)	n/a
Non-controlling interest	(7)	0.4	n/a
EBITDA	806	220	(73%)

¹ FY2021 figures were corrected, as explained in detail in the notes to the consolidated financial statements.

7. Key Data by Operating Segment

Key data by operating segment for the year ended 30 June 2022:

	Oilseed Processing	Infrastruc- ture and Trading	Farming	Other ¹	Reconcilia- tion	Total
Revenue (external)	862,114	4,428,749	40,682	—	—	5,331,545
Intersegment sales	818,890	105,857	594,541	—	(1,519,288)	—
Total revenue	1,681,004	4,534,606	635,223	—	(1,519,288)	5,331,545
Net change in fair value of biological assets and agricultural produce	—	—	12,537	—	—	12,537
Cost of sales	(1,642,200)	(4,222,311)	(344,412)	(2,338)	1,519,288	(4,691,973)
Other operating income	14,870	41,592	6,833	399	—	63,694
Other operating expenses	—	—	—	(44,710)	—	(44,710)
General, administrative and selling expenses	(16,356)	(142,010)	(28,294)	(43,745)	—	(230,405)
Net impairment losses on financial assets	2,826	10,391	(3,666)	(42,544)	—	(32,993)
Loss on impairment of assets	(141,812)	(9,107)	(131,007)	(35,102)	—	(317,028)
Profit/(Loss) from operating activities	(101,668)	213,161	147,214	(168,040)	—	90,667
Amortization and depreciation	31,384	23,593	72,192	2,507	—	129,676
EBITDA	(70,284)	236,754	219,406	(165,533)	—	220,343
Reconciliation:						
Finance costs						(130,549)
Finance income						11,322
Foreign exchange gain, net						10,140
Other expenses, net						(25,061)
Income tax benefit						2,781
Loss for the period						(40,700)
Total assets	1,605,543	1,457,637	908,828	213,604	—	4,185,612
Capital expenditures	61,907	23,623	93,907	210,422	—	389,859
Liabilities	63,564	215,734	310,590	1,909,503	—	2,499,391

As of 30 June 2022, the carrying amounts of assets and liabilities held for sale at consolidated basis were:

	As of 30 June 2022
Cash and cash equivalents	571
Trade accounts receivable	1,082
Prepayments to suppliers	4,329
Taxes recoverable and prepaid	16,979
Inventory	79,237
Biological assets (Note 13)	99,301
Other financial assets	600
Property, plant and equipment (Note 16)	29,317
Right-of-use assets	49,053
Intangible assets (Note 15)	1,584
Non-current financial assets	1,317
Other non-current assets	3,698
Total assets	287,068
Trade accounts payable	7,200
Advances from customers and other current liabilities	5,499
Current portion of lease liabilities (Note 9)	15,077
Other financial liabilities	2,211
Lease liabilities (Note 9)	86,845
Other non-current liabilities	16
Total liabilities	116,848
Net assets (at consolidated basis)	170,220

The accompanying notes are an integral part of these financial statements.

Відомості про Кернел груп*

Kernel	
Тип	група компаній
Форма власності	акціонерне товариство
Галузь	АПК, логістика
Спеціалізація	агротрейдер
Засновано	1995
Штаб-квартира	Київ, Україна, провулок Шевченка, 3. (Kernel Group) Люксембург (Kernel Holding)
Територія діяльності	Україна, світ
Продукція	с/г продукція
Послуги	агротрейдинг логістика
Веб-сайт	<u>www.kernel.ua</u>

*Складено автором на основі джерела [58]

Основні фактори, що впливають на діяльність Кернел груп*

Група факторів	Опис проблем	Ступінь впливу на діяльність емітента		
		незначний вплив	середній вплив	значний вплив
Політичні	дестабілізація політичної ситуації в країні або зміни в законодавстві, що регулює діяльність підприємства		x	
Фінансово-економічні	ризик зменшення обсягів реалізації в зв'язку з погіршенням якості продукції, виходом на ринок нових конкурентів; ризик зменшення ціни на товар на ринку в зв'язку з ціновою політикою конкурентів; ризик зміни валютного курсу		x	
Виробничо-технологічні	пов'язаний з проблемами технічного та технологічного характеру	x		
Соціальні	ймовірність настання матеріальної незабезпеченості в результаті втрати заробітку або трудового доходу по об'єктивним, соціально-значимим причинам, а також необхідності додаткових витрат на лікування і соціальні послуги	x		
Екологічні	забруднення навколишнього середовища	x		

*Складено автором на основі джерела [52]

Загальні відомості про Національну АК «Нафтогаз України»*

 наftogaz.com	
Тип	приватне акціонерне товариство
Форма власності	акціонерне товариство
Галузь	нафтогазова промисловість
Засновано	1998 р.
Засновник(и)	Кабінет Міністрів України
Штаб-квартира	01001, Україна, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6
Продукція	Нафта, газ, імпорт та їхнє транспортування
Чистий прибуток	€ 13,1 млрд (за 2021)
Власник(и)	Україна
Співробітники	71 881
Дочірні компанії	Укргазвидобування, Укртрансгаз, Укрнафта, Нафтогаз Цифрові Технології, Чорноморнафтогаз, Укртранснафта, Науканафтогаз, Газ України, ЛКВО, Укрспецтрансгаз, Газопостачальна компанія Нафтогаз-Україна
Код ЄДРПОУ	20077720

*Складено автором на основі джерела [86].